

RP 47/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av konsumentskyddslagen, avfallslagen och lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i konsumentskyddslagen, avfallslagen och lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna. Genom ändringarna genomförs direktivet som gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen, dvs. det så kallade konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen samt direktivet om gemensamma regler för att främja reparation av varor, dvs. det så kallade direktivet om reparation av varor.

För genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen föreslås det i konsumentskyddslagen vissa ändringar och kompletteringar som gäller den information som ska lämnas vid marknadsföring samt näringsidkarens informationsskyldighet innan ett avtal ingås. Syftet med ändringarna är dels att öka konsumenternas medvetenhet om nyttigheternas miljökonsekvenser, dels att ingripa i framförandet av osanna eller vilseledande miljöpåståenden. För att säkerställa att bestämmelserna iakttas föreslås det också ändringar i bestämmelserna om påföljdsavgifter i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

För genomförandet av direktivet om reparation av varor föreslås det att tillverkare av vissa varor åläggs en skyldighet att tillhandahålla konsumenterna reparationstjänster i viss omfattning också när det inte är fråga om ett sådant fel i varan som säljaren eller tillverkaren ansvarar för. Dessutom föreslås preciseringar i bestämmelserna om avhjälpande av fel vid köp av varor. Nytt är också bestämmelserna om ett europeiskt formulär för reparationsinformation, som reparatörer av varor kan använda om de så önskar. I avfallslagen föreslås bestämmelser om tillhandahållande av reservdelar och verktyg samt bestämmelser om förbjudna avtalsvillkor och förbjuden praxis som förhindrar reparation av varor. Dessa bestämmelser ska också tillämpas i förhållandet mellan näringsidkare.

De bestämmelser som utfärdas för genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen ska tillämpas från och med den 27 september 2026. De bestämmelser som utfärdas för genomförandet av direktivet om reparation av varor ska tillämpas från och med den 31 juli 2026. Bestämmelserna i 5 och 8 kap. i konsumentskyddslagen och i avfallslagen och i 2 § 3 mom. 3 och 4 punkten samt 3 § 1 mom. i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna, det vill säga bestämmelserna i anslutning till genomförandet av direktivet om reparation av varor, föreslås träda i kraft den 31 juli 2026, medan bestämmelserna i 2 och 6 kap. i konsumentskyddslagen samt i 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna, det vill säga bestämmelserna i anslutning till genomförandet av direktivet avseende den gröna omställningen, föreslås träda i kraft den 27 september 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakterna.....	4
1.2.2 Beredningen av propositionen	7
2 EU-rättsakternas målsättning och huvudsakliga innehåll.....	7
2.1 Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen	7
2.1.1 Direktivets syften.....	7
2.1.2 Direktivet om otillbörliga affärsmetoder	8
2.1.3 Konsumenträttighetsdirektivet.....	11
2.2 Direktivet om reparation av varor.....	13
2.2.1 Direktivets syften.....	13
2.2.2 Bestämmelser om reparation av varor	13
2.2.3 Ändring av varuförsäljningsdirektivet	16
2.2.4 Ändring av direktivet om gruppaltan och samarbetsförordningen	17
3 Nuläge och bedömning av nuläget	17
3.1 Nuläge.....	17
3.1.1 Reglering, anvisningar och avgörandepraxis som gäller marknadsföring.....	17
3.1.2 Ansvar för fel och reparation av varor.....	23
3.1.3 Övriga bestämmelser om reparation av varor	24
3.1.4 EU:s regler om ekodesign.....	25
3.2 Bedömning av nuläget	26
3.2.1 Ändringsbehov till följd av direktivet.....	26
3.2.2 Bestämmelser i direktivet som inte kräver ändringar i lagstiftningen	26
4 Förslagen och deras konsekvenser	30
4.1 De viktigaste förslagen	30
4.1.1 Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen	30
4.1.2 Direktivet om reparation av varor.....	31
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	33
4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheternas verksamhet.....	33
4.2.2 Konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas ställning	36
4.2.2.1 Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen	36
4.2.2.2 Direktivet om reparation av varor.....	40
4.2.3 Miljökonsekvenser och andra konsekvenser	43
5 Alternativa handlingsvägar.....	43
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	43
5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater	46
6 Remissvar	48
7 Specialmotivering.....	54
7.1 Konsumentskyddslagen	54
7.2 Avfallslagen	66
7.3 Lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna	66

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	67
9 Ikraftträdande	68
10 Genomförande och uppföljning.....	68
11 Förhållande till andra propositioner	69
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	70
12.1 Reformen som gäller marknadsföring	70
12.2 Utvidgningen av användningsområdet för påföljdsavgifter	71
LAGFÖRSLAG.....	73
1. Lag om ändring av konsumentskyddslagen.....	73
2. Lag om ändring av avfallslagen.....	81
3. Lag om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna	82
BILAGOR	84
PARALLELLEXTER.....	84
1. Lag om ändring av konsumentskyddslagen.....	84
2. Lag om ändring av avfallslagen.....	100
3. Lag om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna	102
FÖRORDNINGSUTKAST	106
Statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentens synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer	106
Justitieministeriets förordning om det i 8 kap. i konsumentskyddslagen avsedda europeiska formuläret för reparationsinformation.....	110
BILAGA I.....	111
EUROPEISKT FORMULÄR FÖR REPARATIONSINFORMATION	111

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Orsaken bakom beredningen av denna proposition är två EU-rättsakter som förutsätter nationellt genomförande. Genom denna proposition genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information, nedan *konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen*. Därtill genomförs genom denna proposition Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828, nedan *direktivet om reparation av varor*. Direktiven ingår i den europeiska gröna given, vars syfte är att främja hållbar konsumtion.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakterna

Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen

Europeiska kommissionen lade den 30 mars 2022 fram ett förslag till ett nytt konsumentskyddsdirektiv avseende den gröna omställningen (Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information, COM(2022) 143 final). Genom förslaget skulle två befintliga konsumentskyddsdirektiv ändras, nämligen Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder), nedan direktivet om otillbörliga affärsmetoder, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, nedan konsumenträttighetsdirektivet.

Förslaget hörde till de initiativ som ingick i strategin för konsumentpolitiken (COM(2020) 696 final) och handlingsplanen för den cirkulära ekonomin (COM(2020) 98 final), vilka är en del av den europeiska gröna given. Parallellt med förslaget till ett nytt konsumentskyddsdirektiv avseende den gröna omställningen lade kommissionen fram fyra andra initiativ med anknytning till den cirkulära ekonomin. Den 21 april 2022 ordnades ett gemensamt möte om dessa initiativ för sektionen för konkurrenskraft (EU8), Energi- och Euratomsektionen (EU21) och miljösektionen (EU23). Ett utkast till U-skrivelse behandlades i ett skriftligt förfarande i de nämnda sektionerna 28.4–3.5.2022.

Det utarbetades en U-skrivelse (U 37/2022 rd) om förslaget, vilken behandlades i riksdagens ekonomiutskott (EkUU 30/2022 rd). Stora utskottet instämde i enlighet med fackutskottets ståndpunkt i statsrådets ståndpunkt (Stora utskottets protokoll 79/2022 rd).

Finland ansåg att målsättningen att se till att konsumenter får tillräcklig och tillförlitlig information om produkters hållbarhet, miljöegenskaper, livslängd och reparierbarhet i förslaget till direktiv var viktig. Finland understödde i regel de föreslagna ändringarna i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Finland förhöll sig särskilt positivt till att man i förslaget strävade efter att beakta problemen med de egenskaper som begränsar varors hållbarhet samt till att man genom förslaget försökte ingripa i vilseledande miljöpåståenden och hållbarhetsmärkningar. Finland förhöll sig reserverad till flera punkter i förslaget som gällde informationskrav. Finland ansåg att man under förhandlingarna nog måste bedöma i vilken omfattning den ytterligare information som föreslogs skulle ge konsumenterna ett verkligt mervärde. Inte heller näringsidkarna fick orsakas en onödig administrativ börda. I förslaget hade det inte på ett ändamålsenligt sätt beaktats att i synnerhet Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG, nedan varuförsäljningsdirektivet, ger medlemsstaterna spelrum när det gäller lagstiftningen om bland annat tiden för ansvar för fel och garanti samt ansvar för fel i ett tidigare såljud.

För trepartsförhandlingarna utarbetades en kompletterande U-skrivelse av statsrådet (UJ 13/2023 rd). Utkastet till kompletterande U-skrivelse behandlades i ett skriftligt förfarande i sektionen för konkurrenskraft (EU8), Energi- och Euratomsektionen (EU21) och miljösektionen (EU23) 22–29.6.2023. Justitieministeriet ordnade dessutom ett diskussionsmöte för de mest centrala intressentgrupperna den 16 juni 2023. Finlands ståndpunkter preciserades i den kompletterande U-skrivelsen. Finland ansåg att man under trepartsförhandlingarna måste säkerställa förslagets förenlighet och konsekvens särskilt med förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om styrkande och framförande av uttryckliga miljöpåståenden (direktivet om miljöpåståenden) (COM/2023/166 final) och förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (COM/2023/155 final). Man skulle sträva efter att undvika överlappande reglering i frågor som redan regleras eller sannolikt kommer att regleras i andra anhängiga initiativ.

Finland ansåg dessutom att punkterna i bilaga I (den så kallade svarta listan) till direktivet om otillbörliga affärsmetoder måste vara tillräckligt entydiga och tydliga. Det skulle bedömas huruvida direktivet var den rätta regleringskontexten för alla föreslagna punkter på den svarta listan, huruvida det i fråga om alla föreslagna punkter var motiverat att lägga ansvaret på den näringsidkare som tillhandahåller varan eller tjänsten till konsumenten och huruvida de föreslagna punkternas omfattning var motiverad i förhållande till den nytta som eftersträvades med dem. Dessutom strävade Finland efter att bidra till att så kallade mörka mönster lämnades utanför direktivförslaget och att den regleringshelhet som gäller dem skulle bedömas i samband med kommissionens effektivitetsgranskning i fråga om digital rättvisa. Finland strävade också efter att bidra till att medlemsstater eller av medlemsstaterna utsedda nationella myndigheter inte skulle åläggas skyldigheten att verifiera tredje parter kompetens och oberoende i samband med certifieringssystemen.

Finland ansåg också att man i samband med ändringarna i konsumenträttighetsdirektivet måste försäkra sig om att kraven på att lämna information före avtal ingås eller andra informationskrav inte skulle leda till att näringsidkarna måste uppge den exakta varaktigheten för det lagstadgade ansvaret för fel, eftersom det i Finland inte har fastställts någon viss varaktighet för det lagstadgade ansvaret för fel, utan dess varaktighet beror på varans och felets art. Finland förhöll sig reserverad till att den information som ska ges konsumenten innan ett avtal ingås ska utökas jämfört med rådets allmänna riktlinje. Finland ansåg det motiverat att närmare bestämmelser om den harmoniserade grafiska märkning som visar en kommersiell hållbarhetsgaranti utfärdas genom författningar på lägre nivå.

Direktivet publicerades i den officiella tidningen den 6 mars 2024.

Direktivet om reparation av varor

Europeiska kommissionen gav den 22 mars 2023 ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (COM(2023) 155 final).

Direktivförslaget var vid sidan av förslaget till konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen en del av den europeiska gröna given, och dess syfte var att bidra till att programmets mål för hållbar konsumtion uppnås. Förslagets huvudsakliga syfte var att uppmuntra konsumenter att använda konsumentvaror under en längre tid genom att reparera defekta varor och köpa fler begagnade och reoverade varor. I det föreslagna direktivet fastställdes bestämmelser för att främja reparationen av varor och för att förbättra den inre marknadens funktion och samtidigt säkerställa en hög konsument- och miljöskyddsnivå. Syftet med kommissionens förslag, som syftade till att främja hållbar konsumtion under en produkts hela livscykel, var att göra det lättare för konsumenterna att reparera defekta varor, göra reparationer billigare, minska avfall och koldioxidutsläpp samt gynna reparationssektorn.

Justitieministeriet ordnade den 20 april 2023 ett diskussionsmöte om kommissionens förslag, till vilket centrala myndigheter, företrädare för näringslivet och konsumentorganisationer hade bjudits in. Förslaget har presenterats vid miljösektionens (EU 23) möte den 26 april 2023. Utkastet till U-skrivelse om förslaget har dessutom behandlats i ett skriftligt förfarande av sektionen för konkurrenskraft (EU 8) 17–22.5.2023.

Det utarbetades en U-skrivelse (U 13/2023 rd) om förslaget, vilken behandlades i riksdagens ekonomiutskott (EkUU 8/2023 rd) och lagutskott (LaUU 8/2023 rd). Stora utskottet omfattade i enlighet med fackutskottens utlåtanden statsrådets ståndpunkt (StoURS 41/2023 rd).

Finland ansåg att direktivförslagets mål att minska konsumtionens negativa inverkan på miljön och klimatet genom att främja införandet av verksamhetsmodeller för cirkulär ekonomi och genom att erbjuda konsumenterna reparationstjänster och begagnade varor var viktigt. Finland fäste dock vikt vid att regleringen skulle trygga en hög konsumentskyddsnivå och inte medföra en oskälig administrativ börda för näringsidkarna.

Finland ägnade uppmärksamhet åt förslaget om ett formulär för reparationsinformation och ansåg att formuläret å ena sidan kan göra det lättare för konsumenten att jämföra de tjänster som står till buds, men å andra sidan i vissa fall medföra en oskälig administrativ börda för näringsidkaren. Finland ansåg att formuläret i sig bör vara avgiftsfritt, men att kostnaderna för utredningen av fel bör kunna tas ut hos konsumenten enligt ett avtal mellan parterna.

Finland förespråkade att i stället för att införa obligatoriska onlineplattformar uppmuntra medlemsstaterna att främja införandet av onlineplattformar.

Finland förhöll sig reserverad till de föreslagna ändringarna i varuförsäljningsdirektivet och ansåg att förslagen till många delar var oklara och borde förtydligas. Med beaktande av att det primära vid avtalsbrott var att på behörigt sätt trygga konsumentens rättsliga ställning, skulle man under förhandlingarnas gång försöka bidra till att man åtminstone i sådana situationer där reparation skulle medföra oskälig olägenhet för konsumenten bibehåller konsumentens rätt att få en felfri vara, även om reparation skulle vara billigare för näringsidkaren än att leverera en felfri vara.

Över direktivförslaget utarbetades en kompletterande U-skrivelse (UJ 36/2023 rd) som gällde i synnerhet den i varuförsäljningsdirektivet föreslagna ändringen av det lagstadgade ansvaret för fel. Utkastet till kompletterande U-skrivelse behandlades i ett skriftligt förfarande i sektionen för konkurrenskraft (EU 8) 8–13.11.2023. Justitieministeriet ordnade dessutom ett diskussionsmöte för intressentgrupperna den 7 november 2023.

Finland ansåg i den kompletterande skrivelsen att den föreslagna ändringen av varuförsäljningsdirektivet, enligt vilken säljarens ansvar för fel i en vara förlängs en gång med sex månader, om säljaren avhjälpes felet i varan, var mycket utmanande för Finland. Den föreslagna ändringen kunde inte godkännas, eftersom den skulle förutsätta ändring av de grundläggande principerna för bestämmelserna om ansvar för fel i Finland.

Direktivet publicerades i den officiella tidningen den 10 juli 2024.

1.2.2 Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte en arbetsgrupp för att bereda de nationella bestämmelser som behövs för att genomföra konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor. Arbetsgruppen hade till uppgift att bereda ett förslag i form av en regeringsproposition om de bestämmelser som behövs för genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor samt om andra åtgärder, till exempel vad gäller den europeiska onlineplattformen och den nationella kontaktpunkt som ska utses i anslutning till den. Arbetsgruppen tillsattes ursprungligen för mandatperioden 4.6.2024–31.5.2025. Arbetsgruppens mandatperiod förlängdes senare till den 30 september 2025.

I arbetsgruppen ingick företrädare för justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Konkurrens- och konsumentverket/konsumentombudsmannen, konsumenttvistenämnden, Kuluttajaliitto ry – Konsumentförbundet rf, Finsk Handel rf, Företagarna i Finland rf och Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry.

Arbetsgruppens betänkande (Översyn av konsumentskyddslagen för att främja den gröna omställningen. Justitieministeriets publikationer. Betänkanden och utlåtanden 2025:48) publicerades den 21 oktober 2025 och var på remiss 21.10–2.12.2025. För remissvaren redogörs det nedan i avsnitt 6 i propositionen.

För att stödja medlemsstaternas genomförandearbete inrättades också expertgrupper inom kommissionen bestående av myndigheter från EU- och EFTA-länderna. Expertgrupperna har sammanträtt sammanlagt sex gånger. Dessutom har den kommitté som inrättats för att bistå vid utarbetandet av det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen enligt artikel 22a som har fogats till konsumenträttighetsdirektivet sammanträtt två gånger.

2 EU-rättsakternas målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen

2.1.1 Direktivets syften

Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen antogs den 28 februari 2024. Genom direktivet ändras följande direktiv:

direktivet om otillbörliga affärsmetoder,

konsumenträttighetsdirektivet.

Syftet med konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen är att bidra till en välfungerande inre marknad och föra den gröna omställningen framåt genom att främja i synnerhet en cirkulär samt en ren och grön ekonomi. Syftet med ändringarna är att ge näringsidkare förutsättningar att verka på lika villkor på den inre marknaden och att ge konsumenterna förutsättningar att på kunskapsbasis välja produkter som är bättre för miljön än konkurrerande produkter. Konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen syftar till att uppmuntra konkurrens och utveckling av miljömässigt mer hållbara produkter, så att de negativa miljökonsekvenserna minskar. Syftet med direktivet är också att säkerställa en bättre och mer konsekvent tillämpning av EU:s konsument skydds bestämmelser.

Exempel på otillbörliga affärsmetoder som är förbjudna enligt konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen är metoder förknippade med förkortad livslängd för varor, vilseledande miljöpåståenden (det vill säga så kallad grönmålning), vilseledande information om produkters eller affärsverksamhets sociala egenskaper eller icke-transparent hållbarhetsmärkning. Genom bestämmelserna i direktivet ges de behöriga nationella organen möjlighet att ingripa effektivt i dessa förfaranden. Genom ändringarna i konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen strävar man efter att främja efterfrågan på och utbudet av mer hållbara varor. Konsumenterna ska i högre grad än för närvarande ges tillgång till information om varors hållbarhet och reparerbarhet innan avtal ingås.

Konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen ska genomföras senast den 27 mars 2026, och de bestämmelser som ska utfärdas för genomförande av direktivet ska börja tillämpas den 27 september 2026.

2.1.2 Direktivet om otillbörliga affärsmetoder

Genom konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen har det till artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder fogats nya definitioner som gäller användningen av miljöpåståenden vid marknadsföring. Dessutom har artikel 6, som gäller vilseledande handlingar, och artikel 7, som gäller vilseledande underlåtenhet, i direktivet om otillbörliga affärsmetoder ändrats genom konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen. Genom konsument skydds direktivet avseende den gröna omställningen har det i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder, det vill säga den så kallade svarta listan, ytterligare tagits in sådana nya affärsmetoder som under alla omständigheter anses otillbörliga.

Till artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder har det fogats definitioner av vara, miljöpåstående, allmänt miljöpåstående, hållbarhetsmärkning, certifieringssystem, erkänd utmärkt miljöprestanda, hållbarhet, programvaruuppdatering, förbrukningsvara och funktionalitet.

Definitionerna av *vara*, *hållbarhet* och *funktionalitet* (artikel 2 ca, t och w i direktivet om otillbörliga affärsmetoder) motsvarar definitionerna i varuförsäljningsdirektivet. Med *programvaruuppdatering* (artikel 2 u i direktivet om otillbörliga affärsmetoder) avses en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster, nedan direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, och varuförsäljningsdirektivet, inbegripet en säkerhetsuppdatering, eller en funktionalitetsuppdatering.

I det nya led o som fogas till artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder definieras begreppet miljöpåstående. Med *miljöpåstående* avses ett meddelande eller representation som inte är ett obligatorium enligt unionsrätten eller nationell rätt, i någon form, inbegripet representation genom text, bilder, grafik eller symboler, såsom märkning, varumärkesnamn, företagsnamn eller produktnamn, i samband med ett kommersiellt meddelande och i vilket anges eller antyds att en produkt, en produktkategori, ett varumärke eller en näringsidkare har positiv eller ingen miljöpåverkan eller är mindre skadlig för miljön än andra produkter, produktkategorier, varumärken eller näringsidkare, eller har förbättrat sin påverkan över tid.

I det nya led p som fogas till artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder definieras *ett allmänt miljöpåstående*, med vilket avses ett miljöpåstående i skriftlig eller muntlig form, även genom audiovisuella medier, som inte ingår i en hållbarhetsmärkning, där påståendet inte specificeras tydligt och väl synligt på samma medium.

Med *hållbarhetsmärkning* avses i det nya led q som fogas till artikel 2 en frivillig förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande, antingen offentlig eller privat, som syftar till att särskilja och marknadsföra en produkt, en process eller en affärsverksamhet med hänvisning till dess miljömässiga eller sociala egenskaper eller både och, med uteslutande av obligatorisk märkning som krävs enligt unionsrätten eller nationell rätt.

Enligt definitionen i det nya led r som fogas till artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder avses med *certifieringssystem* ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt, en process eller en affärsverksamhet uppfyller vissa krav som tillåter användning av en motsvarande hållbarhetsmärkning, vars villkor, inklusive krav, är allmänt tillgängliga och uppfyller följande kriterier: För det första ska systemet vara tillgängligt på transparenta, rättvisa och icke-diskriminerande villkor för samtliga näringsidkare som vill och kan uppfylla systemets krav. För det andra ska systemets krav utarbetas av systemets ägare i samråd med relevanta experter och berörda parter. För det tredje ska systemet fastställa förfaranden för att hantera bristande efterlevnad med systemets krav och föreskriva återkallande eller tillfälligt inställande av näringsidkarens användning av hållbarhetsmärkningen i händelse av bristande efterlevnad av systemets krav. För det fjärde ska övervakning av näringsidkarens efterlevnad av systemets krav ske inom ramen för ett objektiva förfarande och genomföras av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till både systemets ägare och näringsidkaren grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå.

I det nya led s som fogas till artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder definieras begreppet *erkänd utmärkt miljöprestanda*. Med erkänd utmärkt miljöprestanda avses miljöprestanda som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 eller i nationella eller regionala EN ISO 14024 typ I miljömärkesprogram som är officiellt erkända i medlemsstaterna eller enligt högsta miljöprestanda i enlighet med annan tillämplig unionsrätt. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 är förordningen om ett EU-miljömärke.

I ett nytt led i artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder definieras även begreppet *förbrukningsvara*. Med förbrukningsvara avses varje komponent från en vara som återkommande förbrukas och behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera som avsett.

Genom konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen har artikel 6 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder, som gäller vilseledande affärsmetoder, ändrats. I artikel 6.1 b i direktivet föreskrivs det om de utmärkande egenskaper hos en produkt som särskilt kan vara

föremål för vilseledande information. Genom konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen läggs miljömässiga och sociala egenskaper till denna förteckning.

Till artikel 6.2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder har fogats nya led d och e. Enligt det nya led d ska en affärsmetod anses vara vilseledande om den, i sitt sammanhang och med beaktande av alla dess särdrag och omständigheterna kring den, leder eller sannolikt kommer att leda till att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som han eller hon annars inte skulle ha fattat och om det åtföljs av ett miljöpåstående som hänför sig till framtida miljöprestanda utan tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en detaljerad och realistisk genomförandeplan som innehåller mätbara och tidsbundna mål och andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande, till exempel resursfördelning, och som regelbundet kontrolleras av en oberoende expert vars slutsatser görs tillgängliga för konsumenterna.

På motsvarande sätt kan det enligt det nya led e anses vara vilseledande att gentemot konsumenterna marknadsföra fördelar vilka är irrelevanta och inte följer av någon egenskap hos produkten eller företaget.

Genom konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen har det till artikel 7 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder fogats en ny 7 punkt om vilseledande underlåtenhet med avseende på affärsmetoder, som gäller tillhandahållande av information om jämförelsemetoder i fråga om konsumtionsnyttigheter vid jämförelse av konsumtionsnyttigheters miljömässiga och sociala egenskaper och cirkularitetsaspekter. Punkten lyder som följer: ”När en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och tillhandahåller konsumenten information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter, såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet, med avseende på produkterna eller leverantörerna av dessa produkter, ska information om jämförelsemetoden, de produkter som jämförs och leverantörerna av dessa produkter samt de åtgärder som vidtagits för att hålla informationen uppdaterad anses vara väsentlig information.”

Dessutom har nya led införts i bilaga I till direktivet, vilken gäller affärsmetoder som alltid ska anses vara otillbörliga. För det första ska det anses otillbörligt att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av offentliga myndigheter (nytt led 2a i bilaga I). Det ska också anses otillbörligt att göra ett allmänt miljöpåstående för vilket näringsidkaren inte kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet samt att göra ett miljöpåstående om hela produkten eller näringsidkarens hela affärsverksamhet när det faktiskt hänför sig bara till vissa aspekter av produkten eller en specifik del av näringsidkarens affärsverksamhet (nya led 4a och 4b i bilaga I). Det ska likaså anses otillbörligt att påstå, baserat på kompensation av växthusgasutsläpp, att en produkt har en neutral, minskad eller positiv miljöpåverkan när det gäller utsläpp av växthusgaser (nytt led 4c i bilaga I). Enligt led 10a, som fogats till bilaga I till direktivet, är det i sin tur förbjudet att framställa krav som enligt lag gäller för samtliga produkter inom den relevanta produktkategorin på unionsmarknaden som utmärkande för näringsidkarens erbjudande.

Vidare ska det anses otillbörligt att undanhålla konsumenten information om att en programvaruuppdatering kommer att inverka negativt på funktionen hos varor med digitala delar eller användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster (nytt led 23 d i bilaga I) samt att framställa en programvaruuppdatering som nödvändig när den bara förbättrar funktionaliteten (nytt led 23 e i bilaga I).

Som otillbörliga ska betraktas alla kommersiella meddelanden för en vara med en egenskap som införts för att begränsa dess hållbarhet trots att näringsidkaren har tillgång till information om

egenskapen och dess konsekvenser för varans hållbarhet (nytt led 23 f i bilaga I). Det ska anses otillbörligt att felaktigt påstå att en vara under normala användningsförhållanden har en viss hållbarhet i fråga om användningstid eller användningsintensitet (nytt led 23 g i bilaga I) eller att framställa det som att en vara går att reparera när så inte är fallet (nytt led 23 h i bilaga I). Vidare ska det vara förbjudet att förmå konsumenten att byta ut eller fylla på förbrukningsvaror för en vara tidigare än vad som är nödvändigt av tekniska skäl (nytt led 23 i i bilaga I) samt att undanhålla information om en varas bristfälliga funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren, eller felaktigt påstå att sådana brister kommer att uppstå (nytt led 23 j i bilaga I).

2.1.3 Konsumenträttsdirektivet

Genom konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen har det fogats nya definitioner till artikel 2 i konsumenträttsdirektivet. Till artikeln har för det första fogats en definition av *kommersiell hållbarhetsgaranti* i punkt 14a, med vilken avses en tillverkarens kommersiella hållbarhetsgaranti i den mening som avses i artikel 17 i direktiv (EU) 2019/771, enligt vilken tillverkaren är direkt ansvarig gentemot konsumenten under hela löptiden för den kommersiella hållbarhetsgarantin för reparation eller utbyte av varorna, i enlighet med artikel 14 i direktiv (EU) 2019/771, när varornas hållbarhet inte upprätthålls. I artikeln har det också tagits in definitioner av *hållbarhet* och *tillverkare* (artikel 2.14b och 2.14c). Dessa definitioner motsvarar definitionerna i varuförsäljningsdirektivet.

I artikeln har det också införts definitioner av reparerbarhetsindex och programvaruuppdatering. Med *reparerbarhetsindex* avses ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå (artikel 2.14d). Med *programvaruuppdatering* avses en kostnadsfri uppdatering, inbegripet en säkerhetsuppdatering, som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med direktiven (EU) 2019/770 och (EU) 2019/771 (artikel 2.14e).

I artikel 5.1 i konsumenträttsdirektivet föreskrivs om förhandsinformation som ska lämnas vid annan än hem- och distansförsäljning. Artikel 5.1 e har ändrats så att näringsidkaren ska påminna konsumenten om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor samt dess huvudsakliga delar, inbegripet dess minsta löptid på två år enligt direktiv (EU) 2019/771, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av det harmoniserade meddelande som avses i artikel 22a i konsumenträttsdirektivet. Till artikel 5.1 e har det fogats nya led a, b, c och d.

Enligt det nya artikel 5.1 e led a ska tillverkaren, om denna utan ytterligare kostnad erbjuder en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och tillverkaren gör denna information tillgänglig för näringsidkaren, tillhandahålla konsumenten information om att den varan omfattas av en sådan garanti, dess löptid och en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i artikel 22a i direktivet.

Enligt artikel 5.1 e led b ska konsumenten påminnas om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för digitalt innehåll och digitala tjänster, och enligt led c ska konsumenten i tillämpliga fall informeras om förekomsten av service efter försäljningen och kommersiella garantier samt villkoren för dessa. Enligt artikel 5.1 e led d ska konsumenten för varor med digitala delar, för digitalt innehåll och för digitala tjänster tillhandahållas information om den minimiperiod, antingen uttryckt som en period eller genom hänvisning till ett datum, under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller programvaruuppdateringar, om tillverkaren eller leverantören gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren.

Till artikel 5.1 i konsumenträttighetsdirektivet har det vidare fogats nya led i och j. Enligt artikel 5.1 i ska konsumenten i förekommande fall informeras om reparerbarhetsindex för varorna och enligt artikel 5.1 j ska konsumenten, om led i inte är tillämpligt och förutsatt att tillverkaren gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren, tillhandahållas information om tillgången till och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan, om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt om reparationsbegränsningar.

I artikel 6 i konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs om förhandsinformation som ska lämnas vid hem- och distansförsäljning. I artikel 6.1 g har det lagts till en bestämmelse om att konsumenter ska tillhandahållas information om miljövänliga leveransalternativ, om sådana finns att tillgå. Artikel 6.1 l har ändrats så att näringsidkaren ska påminna konsumenten om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor samt dess huvudsakliga delar, inbegripet dess minsta löptid på två år enligt varuförsäljningsdirektivet, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av det harmoniserade meddelande som avses i artikel 22a i konsumenträttighetsdirektivet.

Till artikel 6.1 l har det fogats nya led a, b och c. Enligt det nya led a som fogas till artikel 6.1 l ska konsumenten, om tillverkaren utan ytterligare kostnad erbjuder en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och tillverkaren gör denna information tillgänglig för näringsidkaren, informeras om att den varan omfattas av en sådan garanti, dess löptid och en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i artikel 22a i konsumenträttighetsdirektivet. Enligt artikel 6.1 l led b ska konsumenten påminnas om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för digitalt innehåll och digitala tjänster och enligt led c ska konsumenten för varor med digitala delar, för digitalt innehåll och för digitala tjänster, informeras om den minimiperiod, antingen uttryckt som en period eller genom hänvisning till ett datum, under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller programvaruuppdateringar, om tillverkaren eller leverantören gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren

Till artikel 6.1 har det vidare fogats nya led u och v. Enligt artikel 6.1 l led u ska konsumenten i förekommande fall tillhandahållas information om reparerbarhetsindex för varorna och enligt led v ska konsumenten, om led u inte är tillämpligt och förutsatt att tillverkaren gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren, tillhandahållas information om tillgången till, och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan, om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt om reparationsbegränsningar. Dessa led motsvarar de som lagts till i artikel 5.

Artikel 8.2 i konsumenträttighetsdirektivet har ändrats så att näringsidkaren också ska göra konsumenten uppmärksam på den information som avses i artikel 6.1 l led a, om ett distansavtal som ska ingås elektroniskt innebär en betalningsskyldighet för konsumenten.

I artikel 22a som fogats till konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om ett harmoniserat meddelande och harmoniserad märkning. Enligt artikel 22a.1 ska ett harmoniserat meddelande användas för tillhandahållande av information enligt artiklarna 5.1 e och 6.1 l och en harmoniserad märkning ska användas för tillhandahållande av information enligt artiklarna 5.1 e led a och 6.1 l led a i konsumenträttighetsdirektivet. Enligt artikel 22a.3 ska det harmoniserade meddelandet innehålla de huvudsakliga delarna i den rättsliga garantin om avtalsenlighet, inbegripet dess minsta löptid på två år enligt varuförsäljningsdirektivet och en allmän hänvisning till möjligheten att den rättsliga garantin om avtalsenlighet är längre enligt nationell rätt.

Europeiska kommissionen ska senast den 27 september 2025 specificera utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen (artikel 22a.2 och artikel 22a.4). Det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen ska vara lätta att känna igen och begripliga för konsumenter samt lätta att använda och reproducera för näringsidkare (artikel 22a.5).

I direktivet har det även införts en ny artikel 27a, där det föreskrivs om den kommitté som biträder kommissionen i fråga om det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen.

2.2 Direktivet om reparation av varor

2.2.1 Direktivets syften

Syftet med direktivet om reparation av varor är att förbättra den inre marknads funktion och samtidigt uppnå en hög konsumentskyddsnivå och ökad cirkularitet i ekonomin. Direktivet syftar till att förbättra den inre marknads funktion och samtidigt främja en mer hållbar konsumtion. Genom direktivet ändras också varuförsäljningsdirektivet.

Direktivet ska genomföras senast den 31 juli 2026 och bestämmelserna för att genomföra direktivet ska börja tillämpas från samma dag.

2.2.2 Bestämmelser om reparation av varor

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

I direktivet åläggs tillverkare av varor en skyldighet att antingen kostnadsfritt eller till ett skäligt pris tillhandahålla reparationer. Reparationsskyldigheten ska endast tillämpas på varor för vilka och i den mån krav på reparerbarhet föreskrivs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till direktivet.

Enligt artikel 1.2 i direktivet om reparation av varor ska direktivet tillämpas på reparation av varor köpta av konsumenter, i händelse av ett fel hos varorna som uppstår eller framkommer utanför säljarens ansvar enligt artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet.

Artikel 2 i direktivet om reparation av varor innehåller definitioner. I den artikeln definieras till exempel begreppen reparatör, tillverkare, auktoriserad representant, importör, distributör och rekonditionering. Med *reparatör* avses en fysisk eller juridisk person som, i anknytning till den personens närings- eller yrkesverksamhet, tillhandahåller reparationstjänster, inbegripet tillverkare och säljare som tillhandahåller reparationstjänster och leverantörer av reparationstjänster, oavsett om de är oberoende eller knutna till sådana tillverkare eller säljare (artikel 2.2). När det gäller begreppen *tillverkare*, *auktoriserad representant*, *distributör* och *rekonditionering* hänvisas det till de definitioner som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG, nedan *ekodesignförordningen*.

Direktivet är ett fullständigt harmoniserande direktiv, vilket innebär att medlemsstaterna inte får behålla eller införa bestämmelser i sin nationella lagstiftning som avviker från bestämmelserna i detta direktiv, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser (artikel 3).

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

I artikel 4 i direktivet om reparation av varor föreskrivs det om det europeiska formulär för reparationsinformation som finns i bilaga I till direktivet. Reparatörer får förse konsumenten med det europeiska formulär för reparationsinformation som anges i bilaga I. Det europeiska formuläret för reparationsinformation ska tillhandahållas på ett varaktigt medium och inom skälig tid från den tidpunkt då begäran gjordes och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster. Det europeiska formuläret för reparationsinformation ska tillhandahållas kostnadsfritt. Om en diagnostiktjänst, även om det är en fysisk undersökning eller en undersökning på distans, behövs för att identifiera felets art och typen av reparation och för att uppskatta reparationspriset, får reparatören begära att konsumenten betalar de nödvändiga kostnaderna för denna tjänst. (artikel 4.1–4.3)

Formuläret för reparationsinformation ska innehålla vissa uppgifter, såsom reparatörens identitet och kontaktuppgifter, uppgifter om den vara som ska repareras och felets natur, priset på reparationen eller det sätt på vilket priset ska beräknas samt den tid som behövs för att slutföra reparationen (artikel 4.4).

Reparatören får inte ändra de reparationsvillkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 kalenderdagar från den dag då detta formulär lämnades till konsumenten. Reparatören och konsumenten får komma överens om en längre giltighetstid för det europeiska formuläret för reparationsinformation. Om konsumenten inom giltighetstiden godtar de villkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation ska reparatören vara skyldig att utföra reparationstjänsten på dessa villkor. (artikel 4.5)

Om reparatören har tillhandahållit konsumenten ett fullständigt och korrekt europeiskt formulär för reparationsinformation ska vissa informationskrav anses vara uppfyllda. Tillhandahållandet av formuläret för reparationsinformation anses uppfylla de i konsumenträttsdirektivet föreskrivna informationskraven avseende reparationstjänstens huvudsakliga egenskaper, reparatörens identitet och kontaktuppgifter, priset samt arrangemangen för utförandet av och den tid som krävs för att utföra reparationstjänsten. (artikel 4.6)

Skyldighet att reparera

I artikel 5 föreskrivs det om reparationsskyldighet. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillverkaren på konsumentens begäran reparerar varor för vilka och i den utsträckning krav på reparerbarhet föreskrivs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II i direktivet. Tillverkaren ska inte vara skyldig att reparera sådana varor om reparation är omöjlig. Tillverkaren får lägga ut reparationer på entreprenad för att fullgöra sin reparationsskyldighet. (artikel 5.1)

Enligt direktivet ska reparationen genomföras antingen kostnadsfritt eller för ett skäligt pris. Reparationen ska utföras inom skälig tid från den tidpunkt då tillverkaren fysiskt förfogar över varan, har mottagit varan eller har fått tillgång till varan av konsumenten. Tillverkaren får kostnadsfritt eller mot en skälig avgift under reparationstiden tillhandahålla konsumenten en ersättningsvara till utlåning. Om reparation är omöjlig får tillverkaren erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara. (artikel 5.2)

Tillverkare får inte vägra att reparera varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II enbart av det skälet att en tidigare reparation har utförts av andra reparatörer eller av andra personer (artikel 5.7). Konsumenterna får begära reparation hos valfri reparatör (artikel 5.8).

I artikel 5 föreskrivs det vidare att tillverkarens auktoriserade representant i unionen ska fullgöra tillverkarens skyldighet, om den tillverkare som är skyldig att reparera är etablerad utanför unionen. Om tillverkaren inte har någon auktoriserad representant i unionen ska importören av den berörda varan fullgöra tillverkarens skyldighet. Om det inte finns någon importör ska distributören av den berörda varan fullgöra tillverkarens skyldighet. Den auktoriserade representanten, importören och distributören får lägga ut reparationer på entreprenad för att fullgöra sin reparationsskyldighet. (artikel 5.3)

Enligt artikel 5.4 ska tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg för varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II erbjuda dessa reservdelar och verktyg till ett skäligt pris som inte avskräcker från reparation.

Tillverkare eller, i tillämpliga fall, auktoriserade representanter, importörer eller distributörer som har en skyldighet att reparera enligt den artikeln ska säkerställa att konsumenterna via en fritt tillgänglig webbplats kan få tillgång till information om de vägledande priser som tas ut för typiska reparationer av varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II (artikel 5.5).

Enligt artikel 5.6 får tillverkarna inte använda några avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II, såvida det inte är motiverat av legitima och objektiva faktorer inbegripet skyddet av immateriella rättigheter i enlighet med unionsrätten och nationell rätt. Tillverkarna får särskilt inte hindra oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar och reservdelar som skapats genom 3D-printing om dessa reservdelar uppfyller kraven i unionsrätt eller nationell rätt, till exempel krav på produktsäkerhet, och efterlever immateriella rättigheter. Denna punkt påverkar inte de särskilda kraven i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II och påverkar inte heller tillämpningen av unionsrätten och nationell rätt som föreskriver skydd av immateriella rättigheter.

Enligt artikel 6 ska medlemsstaterna säkerställa att tillverkaren eller, i tillämpliga fall, den auktoriserade representanten, importören eller distributören kostnadsfritt tillhandahåller information om reparationstjänsterna på ett lättillgängligt, tydligt och begripligt sätt, åtminstone under hela den tid då reparationsskyldighet gäller enligt artikel 5.

Den europeiska onlineplattformen för reparation och den nationella kontaktpunkten

I artikel 7 i direktivet om reparation av varor föreskrivs det om inrättande av en europeisk onlineplattform för reparation. Syftet med onlineplattformen är att hjälpa konsumenter att hitta reparatörer för de varor de köper. Det är frivilligt för reparatörer att registrera sig på onlineplattformen. Det är kommissionens uppgift att inrätta den europeiska onlineplattformen för reparation. Senast den 31 juli 2027 ska kommissionen ha utvecklat det gemensamma onlinegränssnittet för den europeiska onlineplattformen och därefter säkerställa det tekniska underhållet av det gemensamma onlinegränssnittet. (artikel 7.1 och 7.2)

Medlemsstaterna ska använda det gemensamma onlinegränssnittet för sina nationella delar. Medlemsstater som har åtminstone en nationell onlineplattform, oavsett om den är offentlig eller privat, som omfattar hela deras territorium och som omfattar bland annat de sökfunktioner som krävs enligt artikel 7.6, är dock inte skyldiga att inrätta en nationell del på den europeiska onlineplattformen. I stället ska den europeiska onlineplattformen innehålla länkar till dessa nationella onlineplattformar. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras nationella onlineplattformar kan tas i drift senast den 31 juli 2027. Medlemsstaterna får utvidga tillämpningsområdet för den nationella delen på den europeiska onlineplattformen eller, i

tillämpliga fall, den nationella onlineplattformen till att omfatta inte bara reparatörer utan även säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ. (artikel 7.3 och 7.4)

Användningen av nationella delar och nationella onlineplattformar på den europeiska onlineplattformen ska vara kostnadsfri för konsumenterna. Registreringen ska vara frivillig för reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ. (artikel 7.5)

I artikel 7.6 föreskrivs det om de krav som ställs på onlineplattformen och de nationella delarna. Onlineplattformen ska bland annat ha olika sökfunktioner. Konsumenten ska också kunna begära formuläret för reparationsinformation via onlineplattformen.

Medlemsstaterna och kommissionen ska vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenter, relevanta ekonomiska aktörer och säljare om att den europeiska onlineplattformen är tillgänglig (artikel 7.8).

I artikel 8 föreskrivs det om en expertgrupp. Enligt artikeln ska kommissionen inrätta en expertgrupp som består av företrädare för alla medlemsstater och som leds av en företrädare för kommissionen. Expertgruppens uppgift ska vara att ge kommissionen råd om utformningen och av den europeiska onlineplattformen och dess funktion samt om dess nationella delar.

Enligt artikel 9 i direktivet ska medlemsstaterna utse nationella kontaktpunkter som ansvarar för förvaltningen av deras nationella delar. Medlemsstaterna ska senast den 31 juli 2026 informera kommissionen om sina nationella kontaktpunkter. Enligt artikel 9.4 i direktivet har den nationella kontaktpunkten till uppgift att tillhandahålla tillgång till den nationella delen för registrering för reparatörer och andra aktörer som beroende på medlemsstatens beslut kan registreras enligt direktivet samt säkerställa efterlevnaden av de nationella registreringsvillkoren. Dessutom ska den nationella kontaktpunkten bistå kommissionen vad gäller driften av den nationella delen.

Övriga bestämmelser

I artikel 12 föreskrivs det om konsumentinformation. Enligt artikeln ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att information om konsumenternas rättigheter enligt detta direktiv och om hur dessa rättigheter kan genomdrivas finns tillgänglig för konsumenterna, inbegripet på nationella webbplatser som är anslutna till den gemensamma digitala ingång som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

Enligt artikel 13 i direktivet ska medlemsstaterna vidta åtminstone en åtgärd för att främja reparation. Senast den 31 juli 2029 ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla en eller flera åtgärder som vidtagits. Kommissionen ska offentliggöra information om de åtgärder som har anmälts av medlemsstaterna.

I artikel 15 föreskrivs det om sanktioner. Enligt artikeln ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som har antagits enligt artiklarna 4, 5 och 6 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2.2.3 Ändring av varuförsäljningsdirektivet

I artikel 16 i direktivet om reparation av varor föreskrivs det om ändringar i varuförsäljningsdirektivet. I artikel 7 i varuförsäljningsdirektivet föreskrivs det om de objektiva krav på avtalsenlighet som varor ska uppfylla. I artikel 7.1 d har man fogat information om varors reparerbarhet till den information som ska ges konsumenten.

Artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet innehåller bestämmelser om säljarens ansvar. Säljaren ska enligt huvudregeln ansvara gentemot konsumenten för alla fel som föreligger vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer inom två år från den tidpunkten (artikel 10.1). Till artikeln har det genom direktivet om reparation av varor införts en ny punkt 2a, enligt vilken säljarens ansvarsperiod förlängs en gång med 12 månader om en vara repareras i enlighet med artikel 13.2 i direktivet som avhjälpande åtgärd för att återställa varorna till avtalsenlighet. Till artikel 10.3 har det fogats en hänvisning till den nya 2a-punkten. Enligt den nya artikel 10.3 får medlemsstaterna behålla eller införa längre tidsfrister än de som avses i punkterna 1, 2 och 2a.

Till artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet har det vidare fogats en ny punkt 5 a. Enligt den punkten får medlemsstater som i enlighet med punkt 3 eller 5 inte föreskriver fasta tidsfrister för säljarens ansvar eller endast föreskriver en preskriptionsfrist för de avhjälpande åtgärderna avvika från punkt 2a under förutsättning att de säkerställer att säljarens ansvar eller preskriptionsfristen för avhjälpande åtgärder vid reparation motsvarar minst tre år.

Artikel 13 i varuförsäljningsdirektivet innehåller bestämmelser om avhjälpande åtgärder vid bristande avtalsenlighet. Till artikeln har det fogats en ny punkt 2a, enligt vilken säljaren, innan denna vidtar den avhjälpande åtgärden för att återställa varan till avtalsenlighet, ska informera konsumenten om konsumentens rätt att välja mellan reparation och utbyte samt om den möjliga förlängning av ansvarsperioden som föreskrivs i artikel 10.2a.

I artikel 14 i varuförsäljningsdirektivet föreskrivs det om reparation eller utbyte av varorna. Till punkt 1 har det fogats ett nytt stycke, enligt vilket säljaren under reparationen, beroende på den relevanta varukategoriens särdrag, särskilt konsumentens behov av att ha sådana varor permanent tillgängliga, kostnadsfritt får tillhandahålla konsumenten en ersättningsvara, inbegripet en rekonditionerad vara, som lån (på engelska *a refurbished good*). Säljaren får på konsumentens uttryckliga begäran tillhandahålla en rekonditionerad vara för att fullgöra sin skyldighet att ersätta varan.

2.2.4 Ändring av direktivet om grupptalan och samarbetsförordningen

Genom direktivet om reparation av varor ändras också Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG, nedan *direktivet om grupptalan*, samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004, nedan *samarbetsförordningen*. Direktivet om reparation av varor ska omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om grupptalan och samarbetsförordningen.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nuläge

3.1.1 Reglering, anvisningar och avgörandepraxis som gäller marknadsföring

Marknadsföring och allmän informationsskyldighet enligt 2 kap. i konsumentskyddslagen

I 2 kap. i konsumentskyddslagen finns allmänna bestämmelser om marknadsföring av konsumtionsnyttigheter. Enligt 2 kap. 1 § i den lagen får marknadsföring inte strida mot god sed och vid marknadsföring får det inte tillämpas förfaranden som är otillbörliga mot konsumenterna.

Enligt 2 kap. 3 § i konsumentskyddslagen anses ett förfarande vara otillbörligt om det strider mot ändamålsenliga förfaringsätt som är allmänt godtagbara inom näringsverksamheten och är ägnat att klart försämra konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat köpbeslut eller något annat beslut om en konsumtionsnyttighet och leda till att konsumenten fattar ett beslut som han eller hon annars inte skulle ha fattat. Som otillbörliga betraktas i synnerhet sådana förfaranden som står i strid med 4–14 § i konsumentskyddslagen.

I 2 kap. 6 § i konsumentskyddslagen föreskrivs om förbud mot osann eller vilseledande information om den kan leda till att konsumenten fattar ett sådant köpbeslut eller något annat beslut om en konsumtionsnyttighet som han eller hon annars inte skulle ha fattat. Paragrafens 2 mom. innehåller en förteckning med exempel på sådana omständigheter som osann eller vilseledande information kan gälla. Momentet baserar sig på artikel 6.1 a–g och delvis på artikel 6.2 b i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Till förteckningen har dessutom fogats vissa omständigheter som inte uttryckligen nämns i direktivet om otillbörliga affärsmetoder, men om vilka det i praktiken har lämnats osann eller vilseledande information. Eftersom det i förteckningen är fråga om exempel, kan även annan slags information än den som nämns i momentet vara osann och vilseledande. Enligt 2 mom. 2 punkten kan osann eller vilseledande information gälla till exempel konsumtionsnyttighetens inverkan.

I förarbetena till konsumentskyddslagen konstateras det att inverkan av nyttigheten enligt 2 kap. 6 § 2 mom. 2 punkten i konsumentskyddslagen också omfattar dess inverkan på miljön. I förarbetena konstateras det dessutom att även om den information som lämnats är korrekt i sak är det förbjudet att lämna den om det helhetsintryck som uppstår är vilseledande. (RP 32/2008 rd, s. 23.)

Enligt 2 kap. 7 § i konsumentskyddslagen är det förbjudet att inte ge konsumenten sådan information som i sitt sammanhang är väsentlig vid marknadsföring och i kundrelationer. Enligt 2 kap. 7 § 1 mom. får vid marknadsföring inte sådan information utelämnas som i sitt sammanhang är väsentlig och som konsumenten behöver för att fatta ett köpbeslut eller något annat beslut om en konsumtionsnyttighet, om avsaknaden av informationen kan leda till att konsumenten fattar ett beslut som konsumenten inte skulle ha fattat, om han eller hon hade fått tillräcklig information. Enligt 2 kap. 7 § 2 mom. ska det vid en bedömning av om informationen är tillräcklig tas hänsyn till hur tydlig, begriplig och rättidig informationen är, kommunikationsmediets begränsningar och näringsidkarens andra åtgärder för att ge konsumenten väsentlig information.

Konsumentskyddslagens 2 kap. 6 och 7 § baserar sig i stor utsträckning på bestämmelserna i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Konsumentskyddslagens generalklausuler om vilseledande marknadsföring tillämpas också på sådan information om konsumtionsnyttigheters

miljöegenskaper och sociala egenskaper som läggs fram vid marknadsföring och i kundrelationer. I Finland finns det ingen specialreglering i fråga om miljömarknadsföring.

Bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder har genomförts genom statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentens synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer (601/2008). I förordningen, som kompletterar 2 kap. i konsumentskyddslagen, föreskrivs om sådana förfaranden som i samtliga fall anses vara vilseledande eller aggressiva och således otillbörliga på det sätt som avses i 2 kap. 1 § i konsumentskyddslagen. De förfaranden som nämns i förordningen är alltid förbjudna utan någon särskild helhetsbedömning.

I 2 kap. 8 § i konsumentskyddslagen föreskrivs det om informationskyldigheten vid saluföring av specificerade konsumtionsnyttigheter. I paragrafen föreskrivs det om den information som åtminstone ska framgå vid saluföring av specificerade konsumtionsnyttigheter. Informationskyldigheten enligt paragrafen gäller sådan marknadsföring där konsumenten erbjuds en specificerad konsumtionsnyttighet till ett bestämt pris. Enligt bestämmelsen ska vissa grundläggande uppgifter framgå av marknadsföringen när specificerade konsumtionsnyttigheter saluförs till ett bestämt pris. Av marknadsföringen ska bland annat framgå praxis för betalning, leverans, fullgörande av avtal och reklamation, om praxis avviker från det som konsumenterna i allmänhet har anledning att förvänta sig (8 § 5 punkten). Om näringsidkarens praxis i dessa frågor motsvarar lämplig, typisk praxis inom näringsidkarens verksamhetsområde, ska dessa inte nämnas i marknadsföringen. Om praxisen däremot avviker från typisk praxis inom branschen och näringsidkaren i en sådan situation inte i sin marknadsföring meddelar till exempel sin praxis i fråga om reklamationer, kan metoden vara lämnande av vilseledande information med stöd av 2 kap. 6 § 2 mom. 5 punkten i konsumentskyddslagen. Näringsidkaren kan enligt 7 § vara skyldig att ge konsumenten också annan väsentlig information.

I 8 a § i samma kapitel föreskrivs om näringsidkarens informationskyldighet innan ett avtal om konsumtionsnyttigheter ingås. Paragrafen tillämpas på annan än hem- och distansförsäljning, det vill säga tillämpningsområdet omfattar framför allt traditionella avtal som ingås i säljarens affärslokaler, om inte något annat följer av begränsningarna i tillämpningsområdet enligt 2 mom. Genom paragrafen kompletteras de informationskyldigheter som föreskrivs någon annanstans i lag, och syftet med paragrafen är att säkerställa att konsumenten får åtminstone den information som nämns i paragrafen innan ett avtal ingås. Den information som avses i bestämmelsen ska ges konsumenten på ett klart och begripligt sätt. För att informationskyldigheten ska fullgöras räcker det att näringsidkaren muntligen lämnar konsumenten den information som nämns i paragrafen. Informationskyldigheten kan också fullgöras så att informationen ställs till konsumentens förfogande i säljarens affärslokal. (RP 157/2013 rd, s. 25).

I 2 kap. 15 a § 1 mom. i konsumentskyddslagen föreskrivs det om konsumentens rätt till ett skäligt prisavdrag när näringsidkaren har tillämpat sådana otillbörliga förfaranden som avses i bestämmelserna i 2 kap. eller ett sådant vilseledande eller aggressivt förfarande som avses i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § 3 punkten i kapitlet och detta förfarande kan antas ha påverkat konsumentens köpbeslut. Enligt 2 mom. är en näringsidkare som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller försummar det förbud mot otillbörligt förfarande som avses i 1 § eller bestämmelserna i 4–8, 8 d, 8 e eller 9 § på motsvarande sätt skyldig att ersätta konsumenten den skada som detta orsakat. Likaså är näringsidkaren skyldig att ersätta skada som orsakats av att näringsidkaren uppsåtligt eller av oaktsamhet har tillämpat ett sådant vilseledande eller aggressivt förfarande som avses i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 15 § 3 punkten.

Regleringen grundar sig på artikel 11a i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det bör noteras att enligt artikel 7 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder kan till exempel underlåtenhet att lämna väsentlig information när det är fråga om ett köperbudande som riktas till konsumenten betraktas som vilseledande. Enligt artikel 7.5 i det direktivet ska informationskrav som avser kommersiella meddelanden inklusive reklam eller marknadsföring och som har fastställts i gemenskapslagstiftningen alltid betraktas som väsentliga. Konsumenten kan således ha rätt till prisavdrag eller skadestånd med stöd av 2 kap. 15 a § i konsumentskyddslagen, om näringsidkaren har försummat sin informationsskyldighet enligt unionslagstiftningen.

Det finns en informativ hänvisning till lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) i 2 kap. 19 a § i konsumentskyddslagen. Enligt hänvisningsbestämmelsen finns bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot bestämmelserna i 2 kap. 1, 4–8, 8 a, 8 d, 8 e, 9 och 10 §, 10 a § 1 mom., 11 och 12 § samt 14 § 1 mom. och mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna. I den lagen föreskrivs det bland annat om förfarandet för påförande av påföljdsavgift och om påföljdsavgiftens storlek. De bestämmelser som avses i hänvisningsbestämmelsen och som utfärdats med stöd av 2 kap. 15 § är bland annat bestämmelserna i statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentens synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer.

Europeiska kommissionens vägledning

Europeiska kommissionen utfärdade i december 2021 ett tillkännagivande om uppdatering av vägledningen i fråga om genomförandet och tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder (Vägledning om tolkningen och tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden, 2021/C 526/01, nedan *vägledningen*). Vägledningen är inte juridiskt bindande, men den kan användas som tolkningskälla.

Enligt vägledningen avses med miljöpåstående metoden att antyda eller på annat sätt skapa intrycket att en vara eller en tjänst har en positiv inverkan eller ingen inverkan alls på miljön eller är mindre miljöskadlig jämfört med konkurrerande produkter eller tjänster. Detta kan bero på varans sammansättning, hur den har tillverkats eller producerats, hur den kan bortskaffas och den energibesparing eller utsläppsminskning som förväntas av användningen (Avsnitt 4.1.1 i vägledningen).

Tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder på miljöpåståenden sammanfattas i vägledningen i följande huvudprinciper (avsnitt 4.1.1.2. i vägledningen):

I. På grundval av artiklarna 6 och 7 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder om vilseledande handlingar och vilseledande underlåtenhet måste miljöpåståenden vara sanningsenliga, de får inte innehålla oriktiga uppgifter och de måste presenteras på ett klart, specifikt, korrekt och otvetydigt sätt, så att konsumenterna inte vilseleds.

II. På grundval av artikel 12 i direktivet måste näringsidkarna kunna bevisa sina påståenden och kunna tillhandahålla bevisen till de behöriga myndigheterna på ett begripligt sätt om påståendet bestrids.

Konsumentombudsmannens anvisningar om miljömarknadsföring

Konsumentombudsmannen utfärdade 1992 anvisningar om miljömarknadsföring (finns på adressen <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/tietoa-ja-ohjeita-yrityksille/kuluttaja-asiamiehen->

linjaukset/ymparistomarkkinointi/). Anvisningarna reviderades 2002 och 2019. Det fogades ett nytt avsnitt 6 till anvisningarna 2025. Anvisningarna baserar sig på 2 kap. i konsumentkyddslagen samt på marknadsdomstolens och konsumentombudsmannens avgörandepraxis.

Enligt anvisningarna är det i marknadsföringen motiverat att endast tala om sådant som är betydelsefullt och väsentligt i fråga om produktens miljöpåverkan. Vid bedömning av relevansen hos miljöpåståenden beaktas också andra produkter i samma produktgrupp. De egenskaper hos produkten som har betydande miljökonsekvenser ska presenteras klart och entydigt.

Enligt konsumentombudsmannens anvisningar är det skäl att undvika allmänna, ospecificerade och mångtydiga uttryck. Det är alltså skäl att se till att helhetsbilden och det allmänna intrycket av marknadsföringen är sanningsenliga. Användningen av ordet miljövänlig eller motsvarande allmängiltiga ord (till exempel grön, naturvänlig, ekologisk) förutsätter en verkligt grundlig utredning av produktens hela livscykel. Enligt anvisningen ger ett miljömärke som beviljats av en tredje part en entydig och tillförlitlig bild av produktens miljöegenskaper. Det är skäl att använda dem i stället för självpåhittade miljömärken.

Konsumentombudsmannen tar i sina anvisningar också ställning till påståenden om produkters nedbrytningsegenskaper, möjligheterna till återanvändning och återvinning samt jämförelse av produkter. Om marknadsföraren inte specificerar ett påstående om produktens nedbrytningsegenskaper, ska påståendet underbyggas med bevis på att hela produkten nedbryts helt eller nästan helt i naturen. Påståendena om möjligheterna att återanvända och återvinna produkten ska preciseras tillräckligt noga. Jämförelser av miljöfördelar får inte vara vilseledande och de måste gälla varor eller tjänster som tillgodoser samma behov eller används för samma ändamål.

Rättspraxis

Det finns inte mycket rättspraxis som gäller miljömarknadsföring. Den marknadsdomstol som föregick den nuvarande marknadsdomstolen har meddelat några äldre avgöranden (MD 1992:026, MD 1992:004, MD 1992:005 och MD 2001:009) från tiden innan direktivet om otillbörliga affärsmetoder antogs.

I målet MAO 157/11 förbjöd marknadsdomstolen företaget Leaf Suomi Oy att vid marknadsföring som riktar sig till konsumenter upprepa ett förfarande som vilseledande lät förstå att konsumenten genom att köpa den produkt som marknadsfördes direkt kunde påverka bolagets ekonomiska bidrag till planteringen av träd eller någon annan motsvarande miljökampanj.

I fallet hade man i texten på sötsakspåsen Malaco Truly, som Leaf Suomi Oy marknadsförde 21.7–31.12.2008, låtit konsumenterna förstå att bolaget kommer att plantera ett träd om konsumenten köper tre påsar Malaco Truly. Påsens text hänvisade till en webbplats där det vidare stod att om konsumenten skickar streckkoderna från tre av sötsakspåsarna till Leaf Suomi Oy kommer bolaget att plantera ett träd i samband med Plant for the Planets kampanj att plantera en miljard träd. Marknadsdomstolen ansåg att Leaf Suomi Oy på förhand hade ställt upp ett mål att plantera åtminstone 33 000 träd och att bolaget i slutändan hade stött kampanjen med detta antal. Marknadsdomstolen ansåg att Leaf Suomi Oy inte hade visat att finansieringen av planteringen av träd hade något samband med enbart sådana inköp som konsumenter gjort och de streckkoder som konsumenterna hade skickat till bolaget. Det att konsumenten handlade enligt vad som nämnts ovan var alltså inte på det sätt som Leaf Suomi Oy antydde i sin

marknadsföring avsett att ha någon direkt inverkan på den mån i vilken Leaf Suomi Oy ekonomiskt stödde planteringen av träd, varför Leaf Suomi Oy:s marknadsföring var vilseledande.

Konsumentombudsmannens avgörandepraxis

Konsumentombudsmannen har meddelat flera avgöranden där det har tagits ställning till olika miljöpåståenden vid marknadsföring.

Konsumentombudsmannen ansåg i sitt avgörande KKV/650/14.08.01.08/2022 att en näringsidkares marknadsföring i strid med 2 kap. 6 och 7 § i konsumentskyddslagen gav konsumenten ett vilseledande helhetsintryck av den positiva miljöpåverkan av de flygresor som näringsidkaren erbjöd, när näringsidkaren i sin marknadsföring presenterade följande miljöpåstående: ”hankimme uusiutuva lentopolttoainetta, joka vähentää kasvihuonekaasupäästöjä jopa 80 % – tavoitteenamme on olla täysin hiilineutraali vuonna 2045” (”Vi skaffar förnybart flygbränsle som minskar växthusgasutsläppen med upp till 80 procent – vårt mål är att vara helt koldioxidneutrala år 2045” på svenska).

I sitt avgörande KKV/428/14.08.01.05/2023 ansåg konsumentombudsmannen att det stred mot 2 kap. 6 och 7 § i konsumentskyddslagen när en näringsidkare i sin nätbutik marknadsförde en del produkter med en allmän och vag symbol som föreställde ett löv utan att precisera vad som avsågs med symbolen och en produktkategori som hade getts namnet ”vastuullinen valikoima” (”ansvarsfullt sortiment” på svenska), utan att omedelbart i samband med detta påstående precisera vad som avsågs med det. På motsvarande sätt ansåg konsumentombudsmannen i sitt avgörande KKV/731/14.08.01.05/2022 att en näringsidkare i sin marknadsföring har använt miljöpåståenden på ett sätt som strider mot konsumentskyddslagen, när näringsidkaren vid marknadsföringen av glass bland annat hade framfört påståenden om förpackningens ansvarsfullhet, om att den var biobaserad och om det koldioxidavtryck som förpackningen gav upphov till samt om användningen av fossila råvaror. Dessutom användes en grön lövsymbol vid marknadsföringen.

I sitt avgörande KKV/78/14.08.01.05/2021 ansåg konsumentombudsmannen att den totala effekten av näringsidkarens tv-reklam var vilseledande, eftersom den gav en alltför positiv och ensidig bild av företagets inverkan på miljön. Reklamen gav ett intryck av att företaget var miljövänligt och i reklamen användes bland annat uttrycken ”kohti puhtaampaa maailmaa” (”mot en renare värld” på svenska) och ”puhdas energia ja kierrätys” (”ren energi och återvinning” på svenska).

Konsumentombudsmannen ansåg i sitt avgörande KKV/76/14.08.01.05/2021 att ett ospecificerat påstående om klimatpåverkan på en grynostförpackning var vilseledande och att marknadsföringen var otillbörlig med stöd av 2 kap. 3, 6 och 7 § i konsumentskyddslagen. Grynostförpackningen var försedd med påståendet ”tällä kartonkikipolla on 60 % pienempi ilmastovaikutus kuin vanhalla muovisella purkilla” (”denna kartongburk har en 60 procent mindre klimatpåverkan än den gamla plastburken” på svenska). Dessutom använde näringsidkaren vid marknadsföringen av grynosten frasen ”uudella purkilla 60 % pienempi ilmastovaikutus” (”den nya burken har en 60 procent mindre klimatpåverkan”).

I sitt avgörande KKV/77/14.08.01.05/2021 ansåg konsumentombudsmannen att en näringsidkare inte hade gett osann eller vilseledande information om en köttfärsförpacknings miljöeffekter vid marknadsföringen och att näringsidkaren inte hade handlat i strid med konsumentskyddslagen när denna i tryckreklam använde påståendet ”30 % pienempi hiilijalanjälki” (”30 procent mindre koldioxidavtryck” på svenska) och försåg

köttfärsförpackningen med påståendet ”50 % vähemmän muovia” (”50 procent mindre plast” på svenska). Som grund för detta påstående hade näringsidkaren åberopat en livscykelanalys som utförts av leverantören av förpackningsmaterialet och validerats av en utomstående expert. Enligt livscykelanalysen hade den nya köttfärsförpackningen ett koldioxidavtryck som var mer än 30 procent mindre än den gamla förpackningen av hård plast, mätt i koldioxidekvivalenter. Enligt den utomstående expertens validering hade man i livscykelanalysen beaktat de krav som ingick i de internationella standarderna ISO 14040:2006 och ISO 14044:2006, och de effekter som analyserats och de metoder som använts för analysen motsvarade aktuell praxis vid genomförandet av livscykelanalyserna.

Konsumentombudsmannen ansåg att man i livscykelanalysen hade beaktat köttfärsförpackningens livscykel på behörigt sätt och att näringsidkaren hade lagt fram tillräckliga och ändamålsenliga grunder till stöd för påståendet om koldioxidavtryck. Konsumentombudsmannen ansåg också att det av näringsidkarens reklam klart framgick att påståendet gällde förpackningen för köttfärsen och inte hela produkten. I reklamen framhövdes visuellt den nya förpackningen för köttfärsen och dessutom konstaterades det att det mindre klimatavtrycket uttryckligen hänför sig till förpackningen.

Av livscykelanalysen framgick dessutom att den nya köttfärsförpackningen tillverkades av en annan platsort än den gamla och att den nya förpackningen, oberoende av storlek, var cirka 50 procent lättare än en motsvarande förpackning av den gamla sorten. Enligt den utomstående expertens validering var det faktum att den nya förpackningen vägde mindre än den gamla förpackningen den viktigaste faktorn med tanke på förpackningarnas olika miljöeffekter.

Konsumentombudsmannen ansåg att näringsidkaren hade lagt fram tillräckliga och ändamålsenliga grunder till stöd för påståendet om den mindre plastmängden i den nya köttfärsförpackningen. På grund av påståendets innehåll stod det klart att det uttryckligen gällde produktens förpackning. Konsumentombudsmannen ansåg att påståendet inte gav konsumenten en felaktig helhetsbild av förpackningens miljöeffekter och att det inte var osant eller vilseledande.

3.1.2 Ansvar för fel och reparation av varor

Förhandsinformation om det lagstadgade ansvaret för fel och om garantier

I 2 kap. 8 a § i konsumentskyddslagen föreskrivs om näringsidkarens informationsskyldighet innan ett avtal om konsumtionsnyttigheter ingås. Genom paragrafen har artikel 5 i konsumenträttighetsdirektivet genomförts. Paragrafen tillämpas på andra än hem- och distansförsäljningsavtal, det vill säga tillämpningsområdet omfattar framför allt traditionella avtal som ingås i säljarens affärslokaler. Genom paragrafen kompletteras de informationsskyldigheter som föreskrivs någon annanstans i lag, och syftet med paragrafen är att säkerställa att konsumenten får åtminstone den information som nämns i paragrafen innan ett avtal ingås. Den information som avses i bestämmelsen ska ges konsumenten på ett klart och begripligt sätt.

I 1 mom. finns en förteckning över den information som konsumenten alltid åtminstone ska ges. Enligt 6 punkten ska konsumenten ges information om att det finns ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt det digitala innehållet och de digitala tjänsterna samt vid behov ett omnämmande av tillgången till och villkoren för produktservice efter köpet och garanti. För att fullgöra denna skyldighet räcker det med ett allmänt omnämmande av ansvaret för fel, och det krävs inte att näringsidkaren redogör för innehållet i bestämmelserna om ansvar för fel. Syftet

med punkten är att förtydliga för konsumenten att näringsidkaren utöver garantin eller trots att den saknas i vilket fall som helst har ett lagstadgat ansvar för fel i varan.

I 6 kap. 9 § i konsumentskyddslagen föreskrivs om den information som ska ges konsumenten vid hem- och distansförsäljning innan ett avtal ingås. Genom paragrafen och den därmed sammanhängande förordningen har artikel 6 i konsumenträttighetsdirektivet genomförts. Det föreslagna 1 mom. innehåller 21 punkter om de uppgifter som ska lämnas till den nya kreditgivaren. Enligt 14 punkten ska i den information som ges konsumenten nämnas att det finns ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster.

Säljarens lagstadgade ansvar för fel, garantier och ansvar för fel i ett tidigare säljled

I 5 kap. i konsumentskyddslagen föreskrivs det om köp av varor. Kapitlets bestämmelser om varans beskaffenhet samt fel i varan grundar sig i stor utsträckning på varuförsäljningsdirektivet. I 5 kap. 12 § föreskrivs det om varans beskaffenhet. Paragrafen innehåller bestämmelser om att varan ska överensstämma med avtalet och om de allmänna krav som varan ska uppfylla. Enligt 5 kap. 13 § 1 mom. har varan ett fel om den avviker från vad som föreskrivs i 12 §. I 5 kap. 15 § föreskrivs det om avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger. Enligt 1 mom. i den paragrafen ska frågan om varan är felaktig bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet vid tidpunkten för avlämnandet av varan. Säljaren ansvarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare. Enligt 3 mom. ska felet antas ha funnits vid denna tidpunkt, om det visar sig inom ett år från den tidpunkt då varan avlämnats till köparen, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans karaktär.

I artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet finns det bestämmelser om den tid en säljare är ansvarig för fel. Denna tid är i regel två år från den tidpunkt då varan levererades. När det gäller varor med digitala delar där köpeavtalet föreskriver ett kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i mer än två år, är säljaren enligt direktivet ansvarig för fel under hela den period när innehållet eller tjänsten tillhandahålls. Direktivet gör det dock möjligt för medlemsstaterna att behålla eller införa längre tidsfrister. När det gäller rättsmedel får medlemsstaterna också behålla eller införa endast preskriptionstiden.

I konsumentskyddslagen föreskrivs det inte om en tidsgräns för ansvar för fel. I Finland bestäms ansvaret för fel utifrån varans förväntade livslängd och begränsas i sista hand utifrån den allmänna preskriptionstiden.

Bestämmelser om garantier finns i 5 kap. 15 a och 15 b § i konsumentskyddslagen. Om säljaren eller någon annan för säljarens räkning har förbundet sig att under en viss tid utan tilläggsersättning svara för varans användbarhet eller andra egenskaper (garanti), är varan enligt 5 kap. 15 a § 1 mom. felaktig om den under den angivna tiden försämras i förhållande till villkoren i garantibeviset och i den reklam som gäller garantin vid tidpunkten för eller före avtalets ingående. Ansvar för fel inträder dock inte, om säljaren gör det sannolikt att försämringen beror på en olyckshändelse, felaktig hantering av varan eller någon annan omständighet på köparens sida. Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled, är varan enligt 2 mom. också i sådana fall felaktig under de förutsättningar som avses i 1 mom. En garanti som getts i ett tidigare säljled binder dock inte säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för enligt detta kapitel, om säljaren visar att han eller hon meddelat köparen detta på ett tydligt sätt före köpet.

Om de villkor som fastställs i garantibeviset avviker till köparens nackdel från de villkor som fastställs i reklamen är garantin bindande i enlighet med de villkor som fastställs i reklamen, om inte reklamen i tid har rättats i överensstämmelse med eller på ett sätt som kan jämföras med

hur villkoren har framställdes i reklamen (3 mom.). En garanti begränsar inte i denna lag föreskrivet ansvar för fel (4 mom.).

I 5 kap. 15 b § föreskrivs det om garantins innehåll och tillhandahållande av garantin.

Köparen har rätt att på grund av fel i varan rikta krav även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning (konsumentskyddslagens 5 kap. 31 § 1 mom.). Köparen har dock inte denna rätt om felet har sin grund i orsaker som inte beror på näringsidkaren och felet har uppstått efter att näringsidkaren hade överlåtit varan vidare. Tidigare säljled svarar inte heller för fel till den del kravet grundar sig på en utfästelse som har getts av någon annan än näringsidkaren i fråga och utfästelsen ger köparen bättre rätt än utan utfästelsen, eller till den del kravet gäller prisavdrag eller återbetalning av priset och det yrkade beloppet överstiger vad näringsidkarens avtalspart hade kunnat kräva på samma grunder. (31 § 2 mom.).

Köparen förlorar sin rätt att framställa krav med stöd av 5 kap. 31 § 1 mom. i konsumentskyddslagen, om köparen hade tillgång till de uppgifter om näringsidkaren som behövs för framställande av kravet men inte inom den tid som avses i 5 kap. 16 a § 1 mom. i konsumentskyddslagen underrättar näringsidkaren om felet eller denne inte inom samma tid får information om att felet har reklamerats till ett senare säljled. Köparen får dock återropa felet, om den näringsidkare mot vilken kravet riktas har handlat med grov oaktsamhet eller i strid med tro och heder eller om det är fråga om ett fel som avses i 16 a § 2 mom. 2 eller 3 punkten. (31 § 3 mom.). Bestämmelserna i 5 kap. 31 § i konsumentskyddslagen är nationell reglering.

3.1.3 Övriga bestämmelser om reparation av varor

I 8 kap. i konsumentskyddslagen föreskrivs det om vissa konsumenttjänstavtal. Enligt 8 kap. 1 §, som gäller kapitlets tillämpningsområde, gäller bestämmelserna i kapitlet tjänster som näringsidkare (uppdragstagare) utför åt konsument (beställare) mot vederlag och som innebär att arbete eller andra prestationer utförs på lösa saker, byggnader, andra anläggningar eller fast egendom. Bestämmelserna i kapitlet gäller således också reparation av varor.

I kapitlet finns det bestämmelser om bland annat påföljder vid dröjsmål med en tjänst (7–11 §), om tjänstens beskaffenhet samt felaktig tjänst (12–15 §) samt om påföljder vid fel (16–22 §). I kapitlet föreskrivs det också om priset på tjänsten (23 §), ungefärlig prisuppgift (24 §) och påföljder vid beställarens avtalsbrott (26–31 §).

I 8 kap. 23 § i konsumentskyddslagen finns det bestämmelser om priset på tjänsten. Enligt 1 mom. ska beställaren, om priset eller prisberäkningssättet inte följer av avtalet, betala vad som är skäligt med hänsyn till tjänstens innehåll, omfattning, art, ett i ekonomiskt hänseende ändamålsenligt utförande, gängse pris eller prisberäkningssätt vid avtalstillfället samt omständigheterna i övrigt. Har uppdragstagaren vid marknadsföringen av tjänsten lämnat sådana uppgifter om priset eller om prisberäkningssättet som avser prisnivån vid avtalstillfället och kan uppgifterna antas ha inverkat på avtalet, bestäms priset enligt dessa uppgifter. Enligt 2 mom. får näringsidkaren, om denna på konsumentens begäran företagit förberedande undersökning för att utreda omfattningen av eller kostnaden för en tjänst, kräva betalning för dessa förberedande åtgärder, om inte konsumenten på grund av sedvana inom branschen eller av någon annan orsak hade anledning att anta att åtgärderna skulle vidtas utan ersättning. I 3 mom. föreskrivs det om situationer där det som har utförts till exempel skadas, förstörs eller går förlorat.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 2 kap. 8 och 8 a § i konsumentskyddslagen blir tillämpliga också på tjänster som gäller reparation av varor. Regleringen grundar sig på direktivet om otillbörliga affärsmetoder och på konsumenträttighetsdirektivet. Bestämmelser om de upplysningar som ska lämnas vid tillhandahållande av tjänster finns dessutom i 7 och 8 § i lagen om tillhandahållande av tjänster (1166/2009). Regleringen baserar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

3.1.4 EU:s regler om ekodesign

Bestämmelser om ramen för ekodesign för produkter finns i ekodesignförordningen och i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter, nedan ekodesigndirektivet. Ekodesigndirektivet har genomförts nationellt genom lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008, nedan ekodesignlagen) och statsrådets förordning om krav på ekodesign för produkter (1043/2010), som utfärdats med stöd av den. Regelverket omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 och lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016). Marknadskontrollmyndigheter enligt ekodesignlagen är Säkerhets- och kemikalieverket och Tullen. Ekodesignförordningen innehåller komplexa övergångsbestämmelser med flera undantag för enskilda artiklar. Direktivet och den lagstiftning som baserar sig på det förblir till vissa delar vid sidan av den nya förordningen i kraft ännu en tid åtminstone fram till utgången av 2030. Bestämmelserna om ekodesign utvidgas med tiden till att omfatta nya produktgrupper, allteftersom Europeiska kommissionen utfärdar produktgruppsspecifika förordningar där ekodesignkraven för produktgrupperna fastställs. De krav som ställs på produkterna blir förpliktande för de ekonomiska aktörerna först när produktgruppsspecifika krav har utarbetats för produktgruppen i fråga under ledning av Europeiska kommissionen. Stora förändringar sker på lång sikt. Kommissionen publicerar minst vart tredje år en arbetsplan för de produktgrupper som ska prioriteras.

Utöver ekodesignförordningen och ekodesigndirektivet ingår krav på cirkulär ekonomi i anslutning till design av vissa produkter också i annan EU-lagstiftning, såsom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan förordningen om förpackningar och förpackningsavfall.

3.2 Bedömning av nuläget

3.2.1 Ändringsbehov till följd av direktivet

Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen förutsätter ändringar i synnerhet i 2 kap. i konsumentskyddslagen samt vissa ändringar i bestämmelserna om informationsskyldighet i 6 kap. i den lagen och i statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsument synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer. Direktivet förutsätter dessutom ändringar i fråga om påföljdsbestämmelserna i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

Direktivet om reparation av varor förutsätter vissa ändringar i 5 och 8 kap. i konsumentskyddslagen. Dessutom ska det till lagen fogas bestämmelser om tillverkarens skyldighet att reparera vissa varor också när det inte är fråga om att avhjälpa fel som omfattas av ansvaret för fel eller tillverkarens garanti. Genomförandet av direktivet förutsätter dessutom nya bestämmelser om tillhandahållande av reservdelar och verktyg till ett skäligt pris samt om avtalsvillkor och praxis som hindrar reparation av vissa varor. Direktivet förutsätter dessutom påföljdsbestämmelser för brott mot de nationella bestämmelser som utfärdats med stöd av artiklarna 4, 5 och 6 i direktivet.

3.2.2 Bestämmelser i direktivet som inte kräver ändringar i lagstiftningen

Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen

Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen innehåller vissa definitioner som motsvarar definitionerna i de tidigare konsumentskyddsdirektiven. Dessa definitioner har införlivats i Finlands lagstiftning genom bestämmelser i konsumentskyddslagen som trädde i kraft tidigare.

De nya definitionerna av varor och hållbarhet i direktivet om otillbörliga affärsmetoder (artikel 2 ca och t) motsvarar ordens allmänspråkliga betydelse, och därför har det inte ansetts nödvändigt att ta in definitioner i lagen (se RP 180/2021 rd, s. 17–18). Funktionalitet (artikel 2 w i direktivet) definieras i 5 kap. 2 a § 3 punkten i konsumentskyddslagen.

Begreppet programvaruuppdatering definieras i artikel 2 u i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Med begreppet avses enligt direktivet en kostnadsfri uppdatering, inbegripet en säkerhetsuppdatering, som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och varuförsäljningsdirektivet, eller en funktionalitetsuppdatering. Med beaktande av innehållet i bestämmelserna om programvaruuppdateringar anses det inte nödvändigt att ta in en definition av programvaruuppdatering i den nationella lagstiftningen.

I artikel 2 v definieras begreppet förbrukningsvara, med vilket avses varje komponent från en vara som återkommande förbrukas och behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera som avsett. Det föreslås ingen definition av begreppet förbrukningsvara i konsumentskyddslagen, eftersom begreppet motsvarar den allmänspråkliga betydelsen av uttrycket.

I artikel 2.14a i konsumenträttighetsdirektivet definieras begreppet kommersiell hållbarhetsgaranti, med vilket avses en tillverkarens kommersiella hållbarhetsgaranti i den mening som avses i artikel 17 i varuförsäljningsdirektivet, enligt vilken tillverkaren är direkt ansvarig gentemot konsumenten under hela löptiden för den kommersiella hållbarhetsgarantin för reparation eller utbyte av varorna, i enlighet med artikel 14 i varuförsäljningsdirektivet, när varornas hållbarhet inte upprätthålls. Kommersiell hållbarhetsgaranti behöver inte definieras i konsumentskyddslagen. Artikel 17 i varuförsäljningsdirektivet har redan tidigare genomförts nationellt genom 5 kap. 15 a § i konsumentskyddslagen, som gäller garantier, där det också föreskrivs om garanti för varors användbarhet. I 2 mom. i den ovan avsedda bestämmelsen föreskrivs det om garantier som har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled. Enligt den ovan avsedda bestämmelsen i konsumentskyddslagen är varan dessutom felaktig, om den under garantitiden försämras i förhållande till villkoren i garantibeviset. Köparen har då de rättigheter enligt konsumentskyddslagen som gäller fel i varor och som motsvarar de rättigheter som köparen har enligt artikel 14 i varuförsäljningsdirektivet.

I artikel 2.14b i konsumenträttighetsdirektivet definieras hållbarhet, med vilket avses hållbarhet enligt definitionen i artikel 2.13 i varuförsäljningsdirektivet. Definitionen av hållbarhet motsvarar ordets allmänspråkliga betydelse och behöver därför inte genomföras separat.

I artikel 2.14c i konsumenträttighetsdirektivet definieras tillverkare, med vilket avses tillverkare enligt definitionen i artikel 2.4 i varuförsäljningsdirektivet. Definitionen av tillverkare har redan tidigare genomförts nationellt genom 5 kap. 2 a § i konsumentskyddslagen.

I artikel 2.14e i konsumenträttighetsdirektivet definieras begreppet programvaruuppdatering. Med begreppet avses enligt direktivet en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och varuförsäljningsdirektivet, inbegripet en säkerhetsuppdatering, eller en funktionalitetsuppdatering. Det anses inte nödvändigt att ta in en definition av programvaruuppdatering i den nationella lagen.

Direktivet om reparation av varor

Artikel 2 i direktivet om reparation av varor innehåller definitionerna av de begrepp som används i direktivet. Definitionerna av konsument och säljare i artikel 2.1 och 2.4 i direktivet motsvarar i sak 1 kap. 4 och 5 § i konsumentskyddslagen, vilket innebär att nationella genomförandeåtgärder inte behövs till dessa delar.

I artikel 2.2 definieras begreppet reparatör. Med reparatör avses en fysisk eller juridisk person som, i anknytning till den personens närings- eller yrkesverksamhet, tillhandahåller reparationstjänster, inbegripet tillverkare och säljare som tillhandahåller reparationstjänster och leverantörer av reparationstjänster, oavsett om de är oberoende eller knutna till sådana tillverkare eller säljare. Definitionen motsvarar ordets allmänspråkliga betydelse och det behöver inte definieras separat i den nationella lagstiftningen.

På motsvarande sätt motsvarar definitionen av begreppet reparation i artikel 2.3, med vilken avses reparation enligt definitionen i artikel 2.20 i ekodesignförordningen, också den allmänspråkliga definitionen av begreppet, och inga genomförandeåtgärder behövs till denna del. Enligt artikel 2.20 i ekodesignförordningen avses med reparation en eller flera åtgärder som vidtas för att återföra en defekt produkt eller avfall till ett skick där produkten eller avfallet uppfyller sitt avsedda syfte.

I artikel 2.9 i direktivet om reparation av varor finns en definition av begreppet varor, som hänvisar till definitionen av begreppet i varuförsäljningsdirektivet. Definitionen av varor i artikel 2.5 i varuförsäljningsdirektivet motsvarar i sin tur ordets allmänspråkliga betydelse, vilket innebär att en definition inte behövs till denna del.

I artikel 2.10 definieras begreppet rekonditionering. Med rekonditionering avses rekonditionering enligt definitionen i artikel 2.18 i ekodesignförordningen. Enligt artikel 2.18 i ekodesignförordningen avses med rekonditionering åtgärder som vidtas för att förbereda, rengöra, testa, underhålla och vid behov reparera en produkt eller en kasserad produkt i syfte att återställa dess prestanda eller funktion inom det avsedda användningsområde och prestandaområde som ursprungligen planerades på designstadiet vid tidpunkten för utsläppandet av produkten på marknaden. Definitionen kan anses motsvara den allmänspråkliga definitionen av begreppet och inga genomförandeåtgärder behövs till denna del.

Vidare ingår i artikel 2.12 i direktivet om reparation av varor en definition av begreppet varaktigt medium, som hänvisar till definitionen i artikel 2.11 i varuförsäljningsdirektivet. Lämnande av

information i varaktig form definieras bland annat i 6 kap. 8 § 2 punkten i konsumentskyddslagen. Enligt den punkten avses med lämnande av information i varaktig form lämnande av information personligen antingen skriftligt eller elektroniskt så att mottagaren kan bevara och återge informationen i oförändrad form. Definitionen behöver inte införlivas separat.

Genom direktivet om reparation av varor har varuförsäljningsdirektivet ändrats (artikel 16 i direktivet om reparation av varor). Artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet innehåller bestämmelser om säljarens ansvar. Säljaren ska enligt huvudregeln ansvara gentemot konsumenten för alla fel som föreligger vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer inom två år från den tidpunkten (artikel 10.1). I artikeln har det dock införts en ny punkt 2a, enligt vilken säljarens ansvarsperiod förlängs en gång med 12 månader om en vara repareras i enlighet med artikel 13.2 i direktivet som avhjälpande åtgärd för att återställa varorna till avtalsenlighet. Till artikel 10.3 har det fogats en hänvisning till den nya artikel 10.2a. Enligt den nya artikel 10.3 får medlemsstaterna behålla eller införa längre tidsfrister än de som avses i punkterna 1, 2 och 2a.

Till artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet har det vidare fogats en ny punkt 5a. Enligt den punkten får medlemsstater som i enlighet med punkt 3 eller 5 inte föreskriver fasta tidsfrister för säljarens ansvar eller endast föreskriver en preskriptionsfrist för de avhjälpande åtgärderna avvika från punkt 2a under förutsättning att de säkerställer att säljarens ansvar eller preskriptionsfristen för avhjälpande åtgärder vid reparation motsvarar minst tre år.

De ovannämnda ändringarna i varuförsäljningsdirektivet förutsätter inga genomförandeåtgärder. I Finland bestäms ansvaret för fel utifrån varans förväntade livslängd och begränsas i sista hand utifrån den allmänna preskriptionstiden, vilken i Finland är tre år. Således behöver det i Finland inte föreskrivas särskilt om förlängning av säljarens ansvarstid för fel. I 5 kap. 22 a § i konsumentskyddslagen finns en informativ bestämmelse om preskription av en köparens krav på gottgörelse. Enligt den bestämmelsen finns bestämmelser om preskription av en köparens krav på gottgörelse i lagen om preskription av skulder (728/2003).

I artikel 7 i direktivet om reparation av varor föreskrivs det om inrättande av en europeisk onlineplattform för reparation. Syftet med onlineplattformen är att föra samman reparatörer av varor med konsumenter. Reparatörer kan, om de så önskar, registrera sig på plattformen och via den kan konsumenter söka efter och kontakta reparatörerna. Den europeiska onlineplattformen ska bestå av nationella delar som använder ett gemensamt onlinegränssnitt. Den nationella delen kan under vissa förutsättningar ersättas med befintliga offentliga eller privata nationella onlineplattformar, men eftersom det i Finland inte finns några onlineplattformar som uppfyller kraven i direktivet är dessa möjliga undantag inte relevanta för Finland.

Enligt artikel 7.2 i direktivet ansvarar Europeiska kommissionen för utvecklingen av det gemensamma onlinegränssnittet. Den expertgrupp som avses i artikel 8 i direktivet, som bland annat består av företrädare för alla medlemsstater, har till uppgift att ge kommissionen råd om utformningen av den europeiska onlineplattformen och dess funktion samt om dess nationella delar.

I samband med genomförandet av direktivet har medlemsstaterna påpekat att det i viss mån är oklart vad som slutligen konkret krävs av medlemsstaterna i artikel 7. Europeiska kommissionen har lovat förtydliga saken under våren och sommaren 2026. Eftersom det är fråga om en myndighetsuppgift av permanent natur, behöver det i vilket fall som helst föreskrivas särskilt om Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet i egenskap av nationell kontaktpunkt.

I artikel 12 i direktivet om reparation av varor föreskrivs det om konsumentinformation. Enligt artikeln ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att information om konsumenternas rättigheter enligt detta direktiv och om hur dessa rättigheter kan genomdrivas finns tillgänglig för konsumenterna, inbegripet på nationella webbplatser som är anslutna till den gemensamma digitala ingång som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012. Tillhandahållandet av information förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen.

Enligt artikel 13 i direktivet ska medlemsstaterna vidta åtminstone en åtgärd för att främja reparation. Senast den 3 juli 2029 ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla en eller flera åtgärder som vidtagits.

Kommissionen ska offentliggöra information om de åtgärder som har anmälts av medlemsstaterna. Åtgärden förutsätter åtminstone inte i det här skedet några ändringar i den nationella lagstiftningen.

I artikel 15 föreskrivs det om sanktioner. Enligt artikeln ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som har antagits enligt artiklarna 4, 5 och 6 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Artikel 5.4 och 5.6 i direktivet genomförs genom bestämmelser som fogas till avfallslagen. Bestämmelserna i fråga omfattas av påföljdsbestämmelserna i 126 och 129 § i avfallslagen, och inga särskilda genomförandeåtgärder behövs till denna del. I 126 § i avfallslagen föreskrivs det om åtgärder vid förseelser eller försummelse. Enligt paragrafen får tillsynsmyndigheten meddela förbud mot att fortsätta ett lagstridigt förfarande. I 129 § föreskrivs det om vite som förenas med förbudet.

Genom artikel 17 i direktivet ändras direktivet om grupptalan så att också direktivet om reparation av varor omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om grupptalan. Direktivet om grupptalan har genomförts nationellt genom lagen om grupptalan om åtgärder för förbudsföreläggande (1101/2022). Enligt 1 §, som gäller lagens tillämpningsområde, tillämpas den lagen på sådan inhemsk och gränsöverskridande grupptalan om åtgärder för förbudsföreläggande som avses i direktivet om grupptalan. Lagens materiella tillämpningsområde bestäms således genom hänvisningen i paragrafen direkt enligt tillämpningsområdet för direktivet om grupptalan. Dessutom föreskrivs det redan för närvarande i 5 och 6 § i lagen om grupptalan om åtgärder för förbudsföreläggande att konsumentombudsmannen och Tillstånds- och tillsynsverket är godkända enheter för både inhemsk och gränsöverskridande grupptalan. Båda myndigheterna nämns också i 9 § i den lagen, som gäller information. Således förutsätter artikel 17 i direktivet om reparation av varor inga särskilda genomförandeåtgärder.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen

Allmänt

Det föreslås att konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen genomförs genom ändring av 2 och 6 kap. i konsumentskyddslagen och statsrådets förordning om

otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer. Syftet med de föreslagna ändringarna är dels att öka konsumenternas medvetenhet om nyttigheternas miljökonsekvenser och på så sätt göra det lättare att fatta miljömässigt hållbara konsumtionsbeslut, dels att effektivare än för närvarande ingripa i framförandet av osanna eller vilseledande miljöpåståenden.

Förslag som gäller marknadsföringen av nyttigheter

Redan nu kan det ingripas i osanna och vilseledande påståenden om miljön vid marknadsföringen genom så kallade generalklausuler i konsumentskyddslagen. Nu föreslås att det till lagen fogas mer detaljerade bestämmelser än tidigare om förbjudna påståenden som uttryckligen gäller miljön, samhället eller cirkulär ekonomi. Nytt är bland annat att påståenden om framtida miljöprestanda ska vara tillåtna endast om påståendena grundar sig på tillförlitliga och detaljerade planer, vars framsteg också övervakas.

Ändringar som är betydande för både näringsidkare och konsumenter föreslås också i statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer. Förslaget till ändring av förordningen finns som bilaga till denna regeringsproposition. Förordningen innehåller en så kallad svart lista, det vill säga en förteckning över förfaranden som alltid ska betraktas som otillbörliga och vilseledande och således förbjudna. Det föreslås att den svarta listan kompletteras bland annat så att det ska vara förbjudet att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av offentliga myndigheter. I fortsättningen ska det också vara förbjudet att göra ett allmänt miljöpåstående utan att näringsidkaren kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet.

På det sätt som framgår av utkastet till statsrådets förordning är avsikten att de punkter i förordningen som gäller hållbarhetsmärkning och miljöpåståenden ska börja tillämpas först efter en övergångsperiod på ett halvt år på marknadsföring som ingår i en nyttighet eller dess förpackning som har släppts ut på marknaden innan förordningens ikraftträdande. En sådan kort övergångsperiod för produkter som redan finns i lager baserar sig inte på direktivet och strider mot det. En kort övergångsperiod anses dock vara nödvändig, eftersom nyttigheterna med beaktande av leveranskedjornas längd inte nödvändigtvis kan anpassas så att de motsvarar de nya och i viss mån mångtydiga krav som följer av direktivet när det gäller hållbarhetsmärkningar och miljöpåståenden. Syftet med den nationella övergångsperioden är att minska den ekonomiska bördan för företagen och att stävja det svinn som regleringen enligt företrädare för näringslivet i värsta fall kan orsaka. Uppkomsten av svinn skulle strida mot målen i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen.

Förslag som gäller informationsskyldighet och vissa märkningar

Det föreslås att näringsidkarnas informationsskyldighet utvidgas. I fortsättningen ska näringsidkaren innan ett avtal ingås informera konsumenten bland annat om varornas hållbarhet och reparerbarhet. Vid distansförsäljning och hemförsäljning ska konsumenten också ges information om eventuella miljövänliga leveransalternativ.

Det är också nytt att näringsidkarna på varorna eller i anslutning till dem ska ange information om den hållbarhetsgaranti av ett visst slag som tillverkaren har gett med hjälp av den harmoniserade märkning som Europeiska kommissionen har fastställt. På motsvarande sätt ska information om säljarens lagstadgade ansvar för fel ges med hjälp av det harmoniserade meddelande som kommissionen har fastställt. Syftet med ändringarna är att öka konsumenternas medvetenhet om deras rättigheter på unionsnivå.

4.1.2 Direktivet om reparation av varor

Nya skyldigheter för tillverkare av vissa varor

För genomförandet av direktivet om reparation av varor föreslås det att tillverkaren av en vara ska vara skyldig att på konsumentens begäran reparera varan avgiftsfritt eller mot skälig ersättning också när det inte är fråga om ett fel i varan som säljaren eller tillverkaren ansvarar för utan till exempel om normalt slitage på varan. Om tillverkaren är etablerad utanför unionen, ska ansvaret för ordnandet av reparationstjänsten vila på tillverkarens auktoriserade representant i unionen, om en sådan saknas på importören och om dessa saknas på distributören av varan. Det föreslås att bestämmelserna om reparationskyldighet och förfarandet i samband med den tas in i 8 kap. i konsumentskyddslagen, vilket gäller vissa konsumenttjänstaktal.

Den nämnda reparationskyldigheten gäller endast vissa varaktiga konsumtionsnyttigheter som förtecknas i bilaga II till direktivet, såsom flera hushållsmaskiner samt mobiltelefoner. Också omfattningen av reparationskyldigheten bestäms i enlighet med de EU-förordningar som gäller dessa varor, och den är således inte obegränsad. Det bör dock noteras att kommissionen med stöd av artikel 5.9 i direktivet har rätt att anta delegerade akter för att ändra bilaga II, vilket innebär att tillämpningsområdet för reparationskyldigheten med tiden kan utvidgas i takt med att nya unionsrättsakter som innehåller reparationskrav antas.

Tillverkare av varaktiga konsumtionsnyttigheter som nämns i bilagan till direktivet åläggs också andra skyldigheter, såsom skyldighet att erbjuda de reservdelar och verktyg som de tillhandahåller till ett skäligt pris. Dessutom ska tillverkarna uttryckligen förbjudas att använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varorna i fråga. Eftersom bestämmelserna utöver förhållandet mellan näringsidkaren och konsumenten också gäller förhållandet mellan två näringsidkare, föreslås det att bestämmelserna fogas till avfallslagen i stället för till konsumentskyddslagen. Ett reformprojekt som gäller den ovannämnda lagen (Del III i ändringen av avfallslagen – lag om cirkulär ekonomi 2024–2026) pågår som bäst vid miljöministeriet. Syftet med reformen är att ersätta avfallslagen med en ny lag om cirkulär ekonomi. Uppgiften att utöva tillsyn i fråga om de nämnda bestämmelserna ska enligt förslaget anvisas Tillstånds- och tillsynsverket, av de orsaker som beskrivs i avsnitt 5.1.

Direktivet om reparation av varor omfattas med stöd av artikel 18 i direktivet av samarbetsförordningens tillämpningsområde. Utgångspunkten för det nationella genomförandet av förordningen har med några mindre undantag varit att behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen utses på samma sätt som deras arbetsfördelning ordnats även nationellt i fråga om de EU-rättsakter som nämns i bilagan till samarbetsförordningen. Således föreslås det att Tillstånds- och tillsynsverket utses till ensam behörig myndighet enligt samarbetsförordningen i fråga om efterlevnaden av de bestämmelser som föreslås bli fogade till avfallslagen.

Varje behörig myndighet ska enligt artikel 9.1 i samarbetsförordningen i princip ha de minimibefogenheter enligt den artikeln som är nödvändiga för att tillämpa samarbetsförordningen. För att uppfylla detta krav föreslås det att de befogenheter som ingår i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna också ges Tillstånds- och tillsynsverket när verket är behörig myndighet enligt den lagen.

Ändringsförslag som gäller avhjälpande av fel vid köp av varor

Direktivet om reparation av varor förutsätter ändringar också i bestämmelserna om avhjälpande av fel i varor och förfarandet enligt 5 kap. i konsumentskyddslagen. Säljaren åläggs bland annat en uttrycklig skyldighet att i en situation där ett fel förekommer informera köparen om dennes rätt att välja mellan att säljaren avhjälpel felet eller levererar en felfri vara. Det är också nytt att en säljare som avhjälpel ett fel i en vara inte under alla omständigheter får kräva betalning för en ersättningsvara som lånas ut till konsumenten under den tid då reparationen utförs.

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

Det föreslås också att det till konsumentskyddslagen fogas bestämmelser om det så kallade europeiska formuläret för reparationsinformation. Det är inte obligatoriskt för näringsidkare som tillhandahåller reparationstjänster att använda formuläret för reparationsinformation, men genom att använda formuläret på korrekt sätt anses näringsidkaren ha fullgjort sin informationskyldighet enligt vissa direktiv. Närmare bestämmelser om formuläret och dess innehåll utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Inrättande av en europeisk onlineplattform

Liksom konstaterats ovan föreskrivs det i artikel 7 i direktivet om reparation av varor om inrättande av en europeisk onlineplattform för reparation. Syftet med onlineplattformen är att föra samman reparatörer av varor med konsumenter. Liksom konstateras ovan i avsnitt 3.2.2 ansvarar Europeiska kommissionen för inrättandet av onlineplattformen, men i direktivet förutsätts det att medlemsstaterna utser nationella kontaktpunkter som ansvarar för uppgifterna i anslutning till förvaltningen av den nationella delen och vid behov för tillsynen över uppgifterna i den nationella delen (artikel 9.1 samt skäl 30 i direktivet). Enligt förslaget ska Tillstånds- och tillsynsverket vara nationell kontaktpunkt för den europeiska plattformen för reparation.

Enligt artikel 7.4 får medlemsstaterna, om de så önskar, utvidga den nationella delen av den europeiska onlineplattformen till att omfatta inte bara reparatörer utan även säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och olika reparationsinitiativ. Det anses ändamålsenligt att alla dessa aktörer erbjuds möjlighet att registrera sig.

Enligt artikel 9.2 i direktivet om reparation av varor får medlemsstaterna anta villkor för tillgången till deras nationella delar för registrering. Villkoren kan gälla till exempel krav på yrkeskompetens. Det har inte ansetts nödvändigt att ställa sådana villkor. En orsak till detta är strävan att minska den administrativa bördan.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheternas verksamhet

Konsekvenser för statsfinanserna

Propositionen har inte som sådan några konsekvenser för statsfinanserna.

I enlighet med vad som konstaterats ovan är avsikten att det i statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer i anslutning till genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen i strid med det direktivet ska föreskrivas om en nationell övergångsperiod: enligt ikraftträdandebestämmelsen i utkastet till förordning ska 2 § 4 och 29–30 punkten tillämpas

först från och med den 27 mars 2027 på marknadsföring som ingår i en nyttighet eller dess förpackning som har släppts ut på marknaden innan förordningens ikraftträdande. När det föreskrivs om en sådan övergångsperiod är det sannolikt att Europeiska kommissionen inleder ett överträdelseförfarande mot Finland för överträdelse av EU-rätten och att domstolen kan påföra Finland ekonomiska påföljder för detta. Sådana påföljder kan uppgå till betydande belopp.

Europeiska kommissionen kan inleda överträdelseförfaranden vid genomförande av EU-lagstiftning mot medlemsstater i två fall: om en medlemsstat inte har underrättat kommissionen om de nationella åtgärder som staten vidtagit för att genomföra ett direktiv inom den tidsfrist för genomförande som anges i direktivet, eller om kommissionen anser att det genomförande som den har underrättats om är ofullständigt eller felaktigt.

Det är oklart vilken typ av överträdelse den medvetet föreskrivna nationella övergångsperioden kommer att betraktas som. Eftersom inledandet av tillämpningen av direktivet har ett nära samband med utfärdandet och ikraftträdandet av lagstiftningen, är det möjligt att kommissionen kan tolka avvikelser från den tidsfrist för tillämpningen som anges i direktivet avseende den gröna omställningen (27 september 2026) som en fördröjning som räknas som brott mot underrättelsesplikten. Det finns dock inga tidigare exempel på sådana tolkningar. I typiska fall där frågan gäller huruvida de materiella bestämmelserna i direktivet har genomförts i den nationella lagstiftningen på ett sätt som motsvarar bestämmelserna i direktivet eller inte, har de behandlats som överträdelseförfaranden som gäller felaktigt genomförande. Det är således också möjligt att kommissionen beslutar att inleda ett överträdelseförfarande mot Finland på grund av att det nationella genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen är felaktigt när en nationell övergångsperiod som avviker från direktivets bestämmelser fastställs.

Det är svårt att på förhand uppskatta beloppet av eventuella sanktioner från en situation till en annan. Om Finland ålades sanktioner skulle summan överstiga en miljon euro. Det minsta standardbeloppet är för Finlands del för närvarande 1 380 000 euro. Kommissionen har tidigare konstaterat att även om en medlemsstat rättar till en överträdelse medan ärendet behandlas vid Europeiska unionens domstol, återkallar kommissionen inte sanktionerna, utan yrkar på ett standardbelopp. Om genomförandet inte kan slutföras innan rättegångens slut, åläggs medlemsstaten utöver standardbeloppet i praktiken också vite, som antingen är dagligt eller som bestäms enligt någon annan tidsperiod. Vitesbeloppen för medlemsstater har varierat avsevärt, från några tusen euro per dag och uppåt. Vitet ska beräknas tidsmässigt från den dag då domstolen meddelar sin dom med anledning av talan om sanktioner till den dag då medlemsstatens överträdelse upphör.

Konsekvenser för konsumentombudsmannens verksamhet

De nya och reviderade bestämmelser som baserar sig på direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen kommer till en början att medföra extra arbete för konsumentombudsmannen. Konsumentombudsmannen kommer bland annat att behöva uppdatera sina anvisningar om näringsidkares informationsskyldigheter och om marknadsföring samt ge näringsidkarna och konsumenterna råd om innehållet i och tolkningen av de nya bestämmelserna. Också de nya och reviderade bestämmelser i 5 och 8 kap. i konsumentskyddslagen som baserar sig på direktivet om reparation av varor kommer till en början i någon mån att medföra extra arbete för konsumentombudsmannen. Konsumentombudsmannen kommer bland annat att behöva uppdatera anvisningarna om näringsidkarnas ansvar för fel samt utarbeta anvisningar om nya reparationstjänster.

Även om konsumentombudsmannen kommer att behöva övervaka efterlevnaden av flera nya och ändrade bestämmelser, övervakar konsumentombudsmannen å andra sidan redan med stöd av den gällande lagstiftningen sådana miljöpåståenden som företagen använder i sin marknadsföring, och det finns skäl att anta att nya, exaktare bestämmelser än tidigare i viss mån kan underlätta detta tillsynsarbete. Tillsynsmyndighetens arbete kan också i viss mån underlättas av mer exakt reglering inom EU, vilket förmodligen gör tolkningen mer enhetlig inom EU.

Konsumentombudsmannen kan behöva föra tolkningsfrågor som gäller de nya bestämmelserna till marknadsdomstolen för avgörande. Det finns dock inte skäl att anta att antalet ärenden som förs till marknadsdomstolen kommer att öka betydligt på årsnivå i och med ändringarna.

Det är möjligt att sköta det extra arbete som uppstår i initialskedet med nuvarande resurser, men detta förutsätter inbördes prioritering av tillsynsärenden. Efter initialskedet antas de nya bestämmelserna inte medföra extra arbete.

Konsekvenser för konsumentrådgivningen

Det kan antas att konsumentrådgivningen i synnerhet på grund av de nya bestämmelserna om marknadsföring, men också på grund av den reparationsskyldighet som åläggs tillverkaren i vissa fall, upprepade gånger kommer att bli kontaktad med frågor om tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna. Konsumentrådgivningen vägleder både konsumenter och företag i konsumenträttsliga problem och tvister, och det kan antas att i synnerhet näringsidkare kommer att kontakta konsumentrådgivningen med frågor som gäller tolkningen av marknadsföringsbestämmelserna. Denna effekt torde gälla i synnerhet tiden före och omedelbart efter lagens ikraftträdande. Efter detta initialskede finns det inte skäl att anta att de nya bestämmelserna i betydande mån kommer att medföra extra arbete för konsumentrådgivningen.

En annan sak som emellertid kan ha konsekvenser för konsumentrådgivningen är att nya bestämmelser börjar omfattas av 2 kap. 15 a § i konsumentskyddslagen, som gäller individuella rättsmedel. I en situation där det till exempel uppstår meningsskiljaktigheter mellan konsumenten och näringsidkaren om skadestånd eller prisavdrag, kan konsumenten vända sig till konsumentrådgivningen bland annat för att få medlingshjälp. Eftersom tillämpningen av en bestämmelse alltid förutsätter en bedömning från fall till fall av huruvida ett företag har förfarit på ett sådant förbjudet sätt som specificeras i paragraferna, är det sannolikt att effekten på behovet av rådgivning och medling är bestående.

Konsekvenser för Tillstånds- och tillsynsverket

Enligt förslaget ska tillsynen över efterlevnaden av de bestämmelser som föreslås bli fogade till avfallslagen skötas av Tillstånds- och tillsynsverket, som inleder sin verksamhet vid ingången av 2026. Denna tillsynsuppgift bedöms åtminstone i initialskedet att vara mycket anspråkslös vad gäller arbetsmängd. Detta beror på att bestämmelserna i avfallslagen endast gäller tillverkare av vissa i bilaga II till direktivet om reparation av varor avsedda varor, av vilka det veterligen inte finns några i Finland för närvarande. Eftersom sådana aktörer finns annanstans i Europeiska unionen, kan tillsynsuppgifterna i praktiken i Finland endast gälla gränsöverskridande situationer. I sådana fall kan Tillstånds- och tillsynsverket utnyttja konsumentskyddsmyndigheternas samarbetsnätverk, det så kallade CPC-nätverket. I fråga om den arbetsmängd som tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i avfallslagen medför bör det dock noteras att Europeiska kommissionen i enlighet med vad som konstateras ovan med stöd av artikel 5.9 i direktivet har rätt att anta delegerade akter för att ändra bilaga II. Således

kan det egentliga tillämpningsområdet för bestämmelserna i avfallslagen och samtidigt arbetsmängden i anslutning till tillsynsuppgiften med tiden utvidgas i takt med att det utfärdas nya unionsrättsakter som innehåller krav på reparabilitet.

Det föreslås också att Tillstånds- och tillsynsverket ska vara nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen för reparation med tanke på den nationella delen av onlineplattformen. Enligt de uppgifter som erhållits under och efter förhandlingarna om direktivet förutsätter inrättandet av den nationella delen inga åtgärder av medlemsstaterna i anslutning till utvecklingen av informationssystem, utan detta ansvar ligger uteslutande på kommissionen. Vidare har det framförts att den nationella delen inte heller kommer att medföra några merkostnader för medlemsstaterna, om den genomförs på miniminivå.

Den nationella kontaktpunkten ska dock ha till uppgift att tillhandahålla reparatörerna tillgång till den nationella delen. Enligt uppgifter från Europeiska kommissionen registrerar man sig på webbplatsen genom att skapa ett konto, som aktiveras. Avsikten är att kommissionen automatiskt ska kontrollera den registreringskyldiges momsnummer. Om momsnumret inte finns i registren ska kommissionen underrätta den nationella kontaktpunktens administratör om detta. Avsikten är att reparatörer och andra som registrerar sig i stor utsträckning själva ska sköta registreringen och att förfarandet ska vara så automatiserat som möjligt. Efter att kontot har aktiverats kan kommissionen vid behov frysa eller ta bort kontot. Tillstånds- och tillsynsverket som nationell kontaktpunkt ska bistå kommissionen med att avlägsna olagligt och eventuellt också föråldrat innehåll från den nationella delen. Dessutom ska den nationella kontaktpunkten bistå kommissionen vid behandlingen av responsen till den nationella delen och vid eventuella åtgärder för att utveckla delen. Den nationella kontaktpunkten ska också rapportera till kommissionen om användningen av den nationella delen. När det gäller rapporteringen förväntas det att kommissionen får de uppgifter som den behöver direkt från den nationella delen och att det således inte behövs någon separat rapportering om användningen av delen.

Utvecklingen av onlineplattformen pågår fortfarande och det finns ännu inga uppgifter om alla dess funktioner, och därför är det svårt att på ett tillförlitligt sätt uppskatta den arbetsmängd som kommer att förorsakas av den nationella kontaktpunkten. Arbetsmängden kommer också påverkas av hur många reparatörer som slutligen är intresserade av att registrera sig hos den nationella delen och hur automatiserad driften av den nationella delen är. Utvecklingen och ibruktagandet av den nationella delen medför sannolikt uppgifter för den nationella kontaktpunkten, vilka påverkar användningen av personalresurser. Enligt en mycket preliminär uppskattning kommer resurseffekten i initialskedet att vara cirka 0,2 årsverken. På lång sikt förutspås arbetsmängden dock i sin helhet bli liten.

Enligt direktivet ska kommissionen senast den 31 juli 2027 ha utvecklat det gemensamma onlinegränssnittet för den europeiska onlineplattformen. De medlemsstater som använder de nationella delarna av den europeiska onlineplattformen ska säkerställa att deras nationella del kan tas i drift senast sex månader från den dag då kommissionen tillhandahåller det gemensamma onlinegränssnittet. Med beaktande av detta förväntas resurseffekterna av ibruktagandet av den nationella delen framför allt att koncentrera sig till 2027.

Konsekvenser för konsumenttvistenämnden

De nya bestämmelser som kommer att omfattas av konsumentskyddslagens 2 kap. 15 a § om individuella rättsmedel kan i liten utsträckning inverka på konsumenttvistenämndens verksamhet. Hittills har nämnden bara meddelat ett fåtal avgöranden i fråga om tillämpningen av paragrafen. Eftersom tillämpningen av paragrafen alltid förutsätter en helhetsprövning från

fall till fall, är det i vilket fall som helst sannolikt att ökningen av nämndens arbetsmängd är bestående.

De nya och ändrade bestämmelserna i 5 och 8 kap. i konsumentskyddslagen kommer till en början att medföra en ökning av konsumenttvistenämndens arbetsmängd i proportion till antalet ärenden som nämnden ska avgöra och som förutsätter tillämpning eller tolkning av bestämmelserna i fråga.

Konsumenttvistenämnden har redan tidigare behandlat meningsskiljaktigheter mellan konsumenter och näringsidkare i fråga om reparation av varor, på vilka det gällande 8 kap. i konsumentskyddslagen tillämpas. I och med de nya bestämmelserna kan det bli aktuellt för nämnden att avgöra tvister som gäller reparation av fel hos vissa varor enligt de nya bestämmelser som fogats till 8 kap. i konsumentskyddslagen på grund av att tillverkaren eller någon annan aktör som avses i konsumentskyddslagen har vägrat att reparera varan eller inte har reparerat varan. Nämnden ska då ta ställning till den ovannämnda aktörens reparations- och/eller skadeståndsskyldighet. Detta bedöms öka antalet ärenden som avgörs vid nämnden och därmed också nämndens arbetsmängd. Konsekvenserna bedöms dock vara små.

Användningen av det harmoniserade europeiska formuläret för reparationsinformation kan bidra till att förhindra uppkomsten av reparationsrelaterade tvister, och vid eventuella tvister kan nämndens avgöranden underlättas av att innehållet i avtalet och den information som konsumenten har fått innan avtalet ingicks framgår tydligare än förr.

I och med de nya bestämmelserna i avfallslagen kan det bli aktuellt för nämnden att avgöra tvister som gäller tillhandahållande av reservdelar och verktyg till skäligt pris enligt 9 b § i avfallslagen samt tvister som gäller förbjudna avtalsvillkor och förbjuden praxis enligt 9 c § i avfallslagen. Detta bedöms öka antalet ärenden som avgörs vid nämnden och därmed också nämndens arbetsmängd något.

4.2.2 Konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas ställning

4.2.2.1 Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen

Konsekvenser för näringsidkarna

De nya informationsskyldigheterna ökar i någon mån näringsidkarnas administrativa börda. Likaså kan det bedömas att det närmast medför en administrativ börda av engångsnatur att lägga fram ett meddelande om lagstadgat ansvar för fel i en fysisk butik eller nätbutik. När det gäller den harmoniserade märkningen kan det antas att varutillverkarna fäster märkningen direkt på varan eller dess förpackning, vilket innebär att säljarna inte blir tvungna att märka varorna separat.

De mest betydande konsekvenserna förväntas ha samband med kraven på hållbarhetsmärkning, om vilka det föreskrivs genom förordning av statsrådet, eftersom den nya regleringen avsevärt ändrar den nuvarande användningen av märkningar som avser miljömässiga eller sociala egenskaper. Det bedöms att det i Finland finns många olika miljö- och hållbarhetsmärkningar inom alla sektorer. Närmare uppskattningar har fåtts från livsmedelsföretagen, som i Finland sammanlagt uppgår till cirka 1 800. Enligt uppskattningar har företagen inom sektorn i fråga många hållbarhetsmärkningar på sina förpackningar som inte certifierats av en utomstående tredje part. Eftersom företag inom den sektorn typiskt har en omfattande produktrepertoar, kan det inom ett företag användas olika märkningar som avser till exempel egna klimatstrategier eller råvarornas ansvarsfullhet på upp till hundratals olika förpackningar. Butikernas sortiment

kan omfatta upp till 5 000–40 000 produkter. Till exempel i Kesko Abp:s sortiment i deras dagligvarubutiker finns det cirka 50 000 produktbenämningar, och därtill finns det cirka 60 000 produktbenämningar som skaffas direkt av butiksägarna. Inom bygg- och husteknikhandeln finns det sammanlagt över 700 000 produktbenämningar i alla verksamhetsländer.

Å andra sidan är det på grund av en viss mångtydighet i fråga om definitionen av hållbarhetsmärkning ännu osäkert om vissa befintliga märkningar kommer att omfattas av definitionen av hållbarhetsmärkning eller inte. Därför är det svårt att exakt bedöma i vilken omfattning de nya bestämmelserna om hållbarhetsmärkning påverkar näringsidkarna och de produkter som säljs. Enligt en uppskattning från livsmedelssektorn kan eventuella kostnader för ett företag stiga till 10 000–300 000 euro beroende på företagets storlek, om de allmänna egna märkningarna som beskriver företagets verksamhet slutligen betraktas som att de utgör hållbarhetsmärkning. Utöver kostnaderna är ändringen ägnad att orsaka tusentals kilo onödigt matsvinn och en risk för leveransavbrott.

Kommissionen har i sitt förslag till konsumentskyddsdirektiv avseende den gröna omställningen (COM (2022) 143 final) bedömt att de föreslagna åtgärderna, som till betydande delar har genomförts i det slutliga direktivet, skulle medföra kostnader på 9,1–10,4 miljarder euro för företagen inom EU. Detta motsvarar en genomsnittlig engångskostnad per företag på mellan 556–568 euro samt årliga återkommande kostnader på mellan 64–79 euro för den period som omfattas. Enligt kommissionen erhåller företag även mycket viktiga fördelar på grund av de likvärdiga konkurrensvillkor som uppkommer, eftersom företag som för närvarande vilseleder konsumenter blir skyldiga att anpassa sina metoder så att de verkligen blir hållbara. De kostnadseffekter som kommissionen uppskattat är betydligt lägre än de som uppskattats nationellt i Finland.

Officiellt erkända miljömärkesprogram enligt EN-ISO 14024-standarden såsom det nordiska miljömärket, det vill säga Svanen, och EU-miljömärket används redan nu i stor utsträckning även i Finland. På basis av dessa märken kan man även i fortsättningen styrka en utmärkt miljöprestanda för produkter eller tjänster och på basis av detta framföra allmänna miljöpåståenden.

I synnerhet de nya bestämmelserna om hållbarhetsmärkning och miljöpåståenden innebär i vilket fall som helst att näringsidkarna behöver gå genom sina sortiment, utarbeta nya anvisningar och eventuellt avlägsna produkter, vilket kräver betydande resurser och också kan orsaka svinn.

Tidpunkten för direktivets ikraftträdande medför till denna del betydande konsekvenser. Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen ska genomföras senast den 27 mars 2026, och de bestämmelser som utfärdats med stöd av direktivet ska börja tillämpas från och med den 27 september 2026. Således blir i princip försäljningen av alla produkter som har förpackats eller märkts i enlighet med gammal praxis och som således till exempel innehåller förbjudna miljöpåståenden eller bristfälliga märkningar lagstridig när bestämmelserna börjar tillämpas. Eftersom detaljhandelns leveranskedjor är långa och det tar tid att uppdatera förpackningarna, har det bedömts att utan ytterligare åtgärder från Europeiska kommissionens eller den nationella lagstiftarens sida kommer den snäva tidsplanen för genomförandet att leda företagen till att göra sig av med sina gamla lager i god tid före den utsatta dagen, antingen genom att sälja produkterna till nedsatt pris eller genom att förstöra dem eller genom att ta isär förpackningarna för ombearbetning. Alla dessa alternativ medför direkta kostnader för företagen. Den klart största negativa ekonomiska följden för handelsföretagen beräknas orsakas just av nedskrivningen av lagren. Enligt uppskattningar från handelssektorn uppgår denna kostnadseffekt till minst flera hundra miljoner euro. Effektens storlek varierar dock avsevärt

mellan företagen beroende på deras produktsortiment och hur vanligt det är att olika märkningar och påståenden används i samband med produkter. Även om försäljaren av en konsumtionsnyttighet i sista hand ansvarar för hållbarhetsmärkningarna och miljöpåståendena på konsumtionsnyttigheten, sträcker sig konsekvenserna också i praktiken i stor utsträckning till varornas tillverkare. Enligt uppskattningarna kommer konsekvenserna då i större utsträckning att beröra sådana tillverkare som tillverkar produkter i fråga om vilka man i stor utsträckning till exempel använder hållbarhetsmärkningar. Sådana produktgrupper är till exempel livsmedel, kosmetika och tvättmedel. Varornas försäljningscykler inverkar till exempel också på hur snabbt sådana varor som har miljömärken som inte uppfyller kraven i direktivet cirkulerar från lager till försäljning. Således kommer varor som har en snabb försäljningscykel och vars märkningar inte uppfyller kraven i direktivet sannolikt att fås ut på marknaden och säljas snabbare än varor som har en längre försäljningscykel, vars lagringstid kan vara lång.

Syftet med den nationella övergångstid som avses bli intagen i förordningen är att minska de ovan beskrivna negativa konsekvenserna av den reglering som baserar sig på direktivet i fråga om varor som redan finns i lager och till salu, så att dessa kan säljas som sådana under en övergångsperiod på sex månader. Om varor med lagstridiga märkningar fortfarande finns till salu även efter denna övergångsperiod, ska näringsidkarna täcka över de lagstridiga märkningarna med klistermärken eller alternativt ge ytterligare information i samband med produkterna. Konsekvenserna av detta krav bedöms särskilt gälla näringsidkare vars lager har en lång omsättningstid eller som säljer begagnade varor till konsumenter. Dessutom kan det vara av betydelse vilken produkt det är fråga om – det finns mycket olika sätt att märka olika produkter och det kan vara mycket svårt att ändra eller avlägsna märkningarna. När det gäller textilier är det till exempel betydligt svårare att ta bort tvättlappar än prislappar.

I vilket fall som helst medför uppdateringen av förpackningsmaterial och etiketter kostnader för näringsidkarna. Produktförpackningar ska förses med den nya information som behövs och förbjudna påståenden, symboler och logotyper ska avlägsnas eller ersättas. Förpackningsplaneringen omfattar flera faser: kartläggning av ändringsbehov, tolkning av direktivet (märken, certifikat och påståenden), planeringsarbete, tillverkning av tryckplåtar och tryckning av material. Många företag orsakas också kostnader för grafisk design vid planeringen av nya förpackningar, ökade tryckningskostnader vid anskaffningen av nya förpackningar samt eventuellt svinn i gamla lager av förpackningsmaterial till den del de material som finns i lagren inte hinner utnyttjas inom de tillåtna tidsgränserna. Också anpassningen av annat marknadsföringsmaterial och all annan kommunikation till de nya kraven medför betydande arbete för företagen. Utöver förpackningar ska allt reklammaterial, alla produktbeskrivningar, alla webbplatser och all butiksreklam gås igenom och uppdateras. Eftersom varumärkesnamn och produktnamn enligt direktivet kan vara miljöpåståenden, kan ett företag vars varumärke eller produktlinje har getts ett namn som är avsett att ge en miljövänlig bild bli tvunget att göra varumärkesändringar. Sådana ändringar kan medföra betydande kostnader för näringsidkarna.

Direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen gäller också service, och till exempel inom turismbranschen, som är inriktad på service, innehåller inkvarterings-, program- och transporttjänster för närvarande många miljöpåståenden. Enligt direktivet ska iakttagandet av det certifieringssystem som hållbarhetsmärkningen grundar sig på övervakas av en i förhållande till certifieringssystemets ägare utomstående aktör vars kompetens och oberoende i förhållande till både märkningens ägare och den näringsidkare som använder märkningen grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå. Detta är en utmaning för turismbranschen, där många av de hållbarhetsmärkningar som används redan har granskats av en oberoende och kompetent aktör, men inte är ackrediterade eller överensstämmer med ISO 17065-standarderna. I Finland finns det endast ett fåtal ackrediterade

aktörer vars ackrediterade kompetensområden omfattar turismbranschen. Deras kompetensområden inbegriper dock inte hela turismbranschen. Detta kan leda till att befintliga fungerande system inte längre uppfyller kraven enligt direktivet, vilket kan försämra kontinuiteten i ansvarsarbetet inom branschen. Inom turismbranschen i Finland är 99,5% av företagen mikroföretag eller småföretag. Till följd av direktivet kan dessa små turismföretag bli tvungna att avstå från kommunikation som innehåller miljöpåståenden, även om deras verksamhet objektivt sett är mer ansvarsfull än normalt.

Ett alternativ är att skapa ett standardsenligt certifieringssystem för sådana märkningar som betraktas som hållbarhetsmärkningar. Då måste företag investera i att skapa en oberoende revisionsprocess eller anpassa sig till det befintliga certifieringssystemet. Även om bestämmelserna för sin del kan innebära tillväxtpotential för aktörer som erbjuder certifiering, medför certifieringen direkta kostnader för näringsidkare, såsom revisionsavgifter, eventuella licensavgifter för användning av märkningen samt indirekta kostnader för ändringar i organisationens interna processer. De nya kraven kan leda till ett tryck att höja licensavgifterna. Detta skulle i sin tur medföra extra kostnader för dem som använder märkningarna. För små aktörer kan detta i vissa fall innebära att de inte alls kan använda certifierade märkningar. Det är rentav möjligt att kraven på hållbarhetsmärkning leder till att mikroföretag eller små företag helt avstår från att använda sådana märkningar, om kraven i direktivet inte uppfylls. Små företag har sannolikt sämre möjligheter att byta ut hållbarhetsmärkningarna på sina varor eller tjänster mot sådana som baserar sig på ett certifikat eller som är bekräftade av en myndighet.

Å andra sidan finns det många företag i Finland som redan nu använder certifierade hållbarhetsmärkningar och som även i övrigt i betydande grad har satsat på att främja miljöskyddsaspekter i sin affärsverksamhet. Kostnaderna för att följa den nya lagstiftningen är naturligtvis lägre för sådana företag än för företag som inte har använt certifierade märkningar eller som har använt miljöpåståenden i sin marknadsföring uteslutande i marknadsföringssyfte utan att vidta några betydande konkreta åtgärder för att främja en hållbar utveckling. På längre sikt bedöms det därför att kraven på miljöpåståenden och hållbarhetsmärkning försätter åtminstone näringsidkare av samma storlek i en mer jämlik konkurrensställning. Däremot kan mindre näringsidkares möjligheter att konkurrera genom hållbarhetsmärkningar försämrats jämfört med större aktörer med beaktande av det som konstaterats ovan om att de ökade kostnaderna kan utgöra ett hinder för användningen av certifierade märkningar. Det är möjligt att små aktörers tillträde till marknaden försvåras inom sådana branscher där användningen av hållbarhetsmärkningar är väsentlig vid marknadsföring och i företagets verksamhet.

I fråga om konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen har man också bedömt att ett förbud mot märkningar som anger klimatneutralitet kan eliminera ett incitament att kompensera utsläppen och därigenom orsaka oavsiktliga negativa konsekvenser för miljön och klimatet.

Dessutom bör det beaktas att Europeiska unionen eventuellt kommer att utfärda ytterligare reglering under de närmaste åren, såsom förordningen om förpackningar och förpackningsavfall (PPWR), ekodesignförordningen (ESPR) och digitala produktpass, vilket innebär kontinuerliga förpackningsreformer och betydande merkostnader för företagen.

Konsekvenser för konsumenter

De ändringar som görs i konsumentskyddslagen förbättrar konsumenternas ställning. Konsumenterna kan i fortsättningen antas få mer sanningsenlig och transparent information om konsumtionsnyttigheters miljökonsekvenser och samhälleliga effekter. Konsumenterna kan på detta sätt vara mer informerade när de fattar köpbeslut.

Enligt en undersökning om miljöpåståenden som Finlands miljöcentral genomförde 2022 (Miljöpåståenden på den finska marknaden (Arbets- och näringsministeriets publikationer 2022:48)) var över hälften (56 procent) av de undersökta reklamerna tvetydiga eller utelämnade väsentlig information. Det förbud mot att göra ett miljöpåstående utan att näringsidkaren kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet som föreslås bli fogat till den så kallade svarta listan i statsrådets förordning minskar sannolikt antalet sådana mångtydiga miljöpåståenden.

Enligt nämnda undersökning av Finlands miljöcentral litade 57 procent av respondenterna inte på företagens miljöpåståenden och endast 1 procent av respondenterna litade helt och hållet på företagens miljöpåståenden. Enligt en enkätundersökning som Konsumentförbundet beställde och Kantar genomförde 2022 (Aidosti vihreää vai viherpesua? Kyselytutkimus kuluttajien suhtautumisesta ja luottamuksesta ympäristöväitteisiin ja -merkkeihin) ansåg 81 procent av respondenterna att det var svårt att avgöra produkters eller tjänsters hållbarhet utifrån företagens miljöpåståenden. För nästan hälften (47 procent) av respondenterna var den faktor som gav upphov till flest misstankar det att det inte fanns någon ytterligare information som kunde styrka påståendena. Dessutom var förtroendet för miljömärkningar som företagen själva utvecklat lågt – endast 23 procent av respondenterna litade på dem. Konsumenternas förtroende för miljöpåståenden kan antas öka i och med den nya regleringen. Det är dock klart att alla problem som är associerade med miljömarknadsföring inte kommer att försvinna i och med reformen. Detta beror bland annat på att en del av problemen med miljömarknadsföring beror på att näringsidkarna inte iakttar regleringen. Denna risk är särskilt stor när näringsidkaren är etablerad i ett tredjeland.

Övergångsbestämmelsen i utkastet till statsrådets förordning försvagar för sin del konsumenternas ställning. Konsumenterna kan inte till alla delar åtnjuta det konsumentskydd som direktivet medför så tidigt som direktivet förutsätter. Eftersom konsumentombudsmannen i vilket fall som helst vid behov kan ingripa i vilseledande marknadsföring med stöd av generalklausulerna och eftersom övergångsbestämmelsen endast kommer att gälla den föreslagna nya regleringen i en mycket begränsad utsträckning och under en kort tid, bedöms dess inverkan på konsumenterna vara liten.

4.2.2.2 Direktivet om reparation av varor

Konsekvenser för näringsidkarna

Direktivet om reparation av varor har betydande konsekvenser särskilt för tillverkare av hushållsapparater och mobiltelefoner avsedda för konsumentmarknaden, i synnerhet på grund av den reparationsskyldighet som åläggs dem. I Finland finns det dock för närvarande inga tillverkare av hushållsapparater avsedda för konsumentmarknaden eller av andra varor som nämns i bilagan till direktivet. Eftersom även distributörerna i sista hand kan ansvara för ordnandet av reparationstjänster, kan bestämmelserna om reparationsskyldighet ha betydelse också för finländska näringsidkare. Det bör dock noteras att reparationsskyldigheten enligt direktivet bestäms på EU-nivå – om till exempel en tvättmaskinstillverkare är etablerad i Frankrike kan denne fullgöra sin reparationsskyldighet i Frankrike och inte ha någon skyldighet att tillhandahålla reparationstjänster någon annanstans inom EU. Det är oklart om det i Finland finns till exempel sådana auktoriserade representanter eller importörer som avses i direktivet. Enligt en preliminär bedömning bedöms reparationsskyldighetens betydelse för den finländska handeln i vilket fall som helst vara liten.

Antalet reparatörer i Finland har inte kartlagts utförligt. Branschen för reparationstjänster är dock rätt begränsad – år 2022 var omsättningen 386 miljoner euro och personalen omfattade 2

526 personer. Den största reparationsbranschen gäller teknisk utrustning och har också vuxit. Reparationen av olika tekniska anordningar utgjorde 2022 cirka 83 procent av hela omsättningen för reparation av varor. Reparationstjänster tillhandahålls främst av mikroföretag. (Potential, fördelar och styrningsmetoder för expansion av reparationstjänster för produkter, Statsrådets kansli, Helsingfors 2024)

Det råder allmänt sett brist på reparationsverkstäder och antalet har minskat under de senaste åren. Medlemsantalet i branschens intresseorganisation har sjunkit med 50 procent från 2017 till 2024 på grund av att affärerna upphört. En stor del av de företag som utför underhållsarbeten är företag med 1–4 anställda, och medelåldern för dem som utför underhållsarbetena är ganska hög, cirka 55 år. Bortfallet av underhållsföretag gäller särskilt mindre orter med mindre omsättning. Underhållstjänsterna har i huvudsak koncentrerats till stora städer. Köerna är redan nu långa – i många fall cirka två veckor – och det finns en risk att köerna fortsätter att växa på grund av den nya lagstiftningen, eftersom den ökade arbetsmängden inte kan bemötas på grund av brist på arbetskraft.

Enligt utredningen utgör dålig lönsamhet ett betydande hinder för verksamheten för en del av reparationsföretagen. Lönsamheten påverkas särskilt av priset på arbetskraft och produkternas dåliga reparerbarhet, vilken förlänger reparationsprocessen och höjer reparationspriset, samt priserna på reservdelar. Ett hinder för en utökning av reparationstjänsterna kan vara tillgången till utbildning inom branschen, där det har konstaterats att det finns betydande brister. I fråga om alla produktkategorier är det bara skomakare, reparationssömmerskor- och skraddare och tapetserare som har tillgång till någon form av utbildning. I de övriga kategorierna har det inte funnits någon utbildning alls eller så har den lagts ned, eventuellt eftersom den inte varit lönsam. (Potential, fördelar och styrningsmetoder för expansion av reparationstjänster för produkter, Statsrådets kansli, Helsingfors 2024)

Konsekvenserna av de nya bestämmelserna om reparation bedöms i sig ha en positiv inverkan på reparationsbranschen och medföra mer arbete för branschen. Å andra sidan är det med beaktande av den ökande bristen på arbetskraft osäkert om det slutligen kommer att finnas nya företagare inom branschen. Hushållsmaskinsreparatörer har dock börjat samarbeta för att lösa bristen på personal genom att ordna en pilotutbildning för reparatorer, som för närvarande pågår. Jämfört med nuläget kan situationen också underlättas av de bestämmelser om bättre tillgång till reservdelar och krav på skälig prissättning som föreslås bli fogade till avfallslagen.

Direktivet om reparation av varor påverkar också tillverkare av varor. I direktivet förutsätts bland annat att tillverkarna inte får använda några avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor, om det inte är motiverat att använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker. Skyldigheten att reparera vissa varor kan också leda till att sådana varor blir mer hållbara. Å andra sidan bedömer kommissionen att regleringen kommer att minska intäkterna för företag som säljer och tillverkar nya varor på grund av utebliven försäljning och minskad produktion av nya varor (COM (2023) 155 final).

De nya bestämmelserna om reparation av varor kan också indirekt påverka andra näringsidkare, såsom skadeförsäkringsbolag och villkoren för de hemförsäkringar som de beviljar.

Konsekvenser för konsumenter

Införandet av det europeiska formuläret för reparationsinformation skulle i sig kunna hjälpa konsumenterna att få bättre information om reparationstjänster innan de ingår ett avtal. Eftersom man i och med användningen av formuläret också kommer överens om tjänstens villkor

noggrannare än för närvarande, är det också möjligt att antalet tvister i anslutning till reparationstjänster minskar. Formuläret för reparationsinformation kan också göra det lättare för konsumenterna att jämföra de reparationstjänster som olika näringsidkare tillhandahåller. Det kan dock antas att det europeiska formuläret för reparationsinformation inte kommer att användas i stor utsträckning, eftersom det enligt direktivet är helt frivilligt för näringsidkare att använda formuläret och eftersom minimigiltighetstiden på 30 dagar ur näringsidkarnas synvinkel bidrar till att göra användningen av formuläret mindre attraktiv. Således bedöms de positiva konsekvenserna för konsumenternas ställning av införandet av formuläret för reparationsinformation slutligen vara små.

Den reparationsskyldighet och tillhörande informationskyldighet som åläggs vissa varors tillverkare, tillverkarnas representanter samt importörer och distributörer kan leda till att konsumenterna får bättre möjligheter än för närvarande att få sina defekta varor reparerade till ett skäligt pris. Detta kan leda inte bara till mer hållbar konsumtion utan också till ekonomiska besparingar, eftersom en defekt vara inte behöver ersättas med en ny, utan kan repareras. Å andra sidan är det i enlighet med vad som anförts ovan möjligt att de reparationstjänster som avses i direktivet tillhandahålls i en annan EU-stat i fråga om en nytthet i behov av reparationer, varvid möjligheten till reparationer kan förbli teoretisk. Den negativa effekten av att reparationsskyldigheten utvidgas kan vara att den eventuellt höjer konsumentpriserna.

Syftet med införandet av en europeisk onlineplattform för reparation är enligt direktivet att göra det lättare för konsumenterna att hitta och jämföra reparatörer på marknaden. Resultaten av en konsumentundersökning (n=1021) som Konsumentförbundet rf beställde och som Aula Research genomförde hösten 2025 visar att konsumenterna är intresserade av att låta reparera varor – över hälften av respondenterna (52 procent) ansåg att reparation är den bästa lösningen för en defekt produkt. Av respondenterna föredrog 7 procent att få en annan, motsvarande iståndsatt vara i stället för den defekta varan och 25 procent en helt ny vara. Även om en fjärdedel av konsumenterna skulle välja en ny produkt, visar det starka intresset för reparation på ett växande intresse för hållbara, miljövänliga lösningar. I synnerhet respondenter i åldern 18–35 år föredrar reparation – av dem uppgav 66 procent att de i första hand skulle välja reparation.

I praktiken tenderar konsumenterna dock ofta att välja en felfri vara i stället för att låta reparera en vara. Detta förklaras bland annat av att det är lätt och snabbt att byta ut varan i förhållande till att få den reparerad.

Syftet med införandet av en europeisk onlineplattform för reparation är enligt direktivet att göra det lättare för konsumenterna att hitta och jämföra reparatörer på marknaden. Risken för konsumenterna med en onlineplattform som tillhandahålls av en myndighet bedöms vara att konsumenterna antar att myndigheten rekommenderar de reparatörer som eventuellt har anmält sig till förteckningen över reparatörer, även om det inte är meningen att det ska finnas några särskilda kriterier för registrering på plattformen och det således inte finns någon förhandskontroll som utförs av myndigheterna. För att minimera denna risk är det skäl att se till att detta tydligt meddelas på onlineplattformen.

Det föreslås att det till konsumentskyddslagens 5 kap. om köp av varor fogas ett tillägg om att säljaren innan säljaren avhjälper felet ska informera köparen om dennes rätt att välja mellan antingen rättelse av felet eller leverans av en felfri vara. Detta kan antas bidra till att konsumenten är bättre informerad om sina rättigheter och kan fatta sådana beslut som passar honom eller henne bäst.

4.2.3 Miljökonsekvenser och andra konsekvenser

Propositionen bedöms ha positiva konsekvenser för miljön. De nya bestämmelserna om marknadsföring ökar konsumenternas medvetenhet om konsumtionsvarornas miljömässiga egenskaper, vilket hjälper konsumenterna att fatta hållbarare och miljövänligare beslut. Bestämmelserna bidrar också till att styra näringsidkare till att erbjuda miljövänligare konsumtionsnyttigheter.

Skyldigheten att tillhandahålla reparationstjänster för vissa varor torde uppmuntra konsumenterna att låta reparera sina varor i allt större utsträckning, förutsatt att lämpliga reparationstjänster slutligen finns tillgängliga. Reparation av varor minskar förtida kassering av varor, avfallsmängden och samtidigt de negativa miljökonsekvenserna av avfallshanteringen. Den brist på reparatörer som beskrivs i avsnitt 4.2.2.2 medför dock utmaningar för omsättningen av denna effekt i praktiken.

I slutrapporten från Repaired-projektet (Potential, fördelar och styrningsmetoder för expansion av reparationstjänster för produkter, Statsrådets kansli, Helsingfors 2024) har man bedömt fördelarna med en ökning av antalet reparationer. På det hela taget anses det vara till fördel för miljön, sysselsättningen och ekonomin om man oftare låter reparera varor, även om nyttan är liten i förhållande till de övergripande konsekvenserna av konsumtionen. Enligt den beräkning som gjordes i samband med utredningen medför det nettofördelar för miljön i Finland och utomlands samt stärker det värdeökningen och sysselsättningen i Finland, om hushållens konsumtionsutgifter riktar sig till reparationer i stället för anskaffning av nya varor. Miljökonsekvenserna gällde framför allt utlandet, eftersom de varugrupper som granskades till största delen var importerade produkter. Enligt utredningen var nettoeffekterna av alla varuproduktgrupper negativa i fråga om växthusgasutsläpp och råvaruförbrukning. Detta innebär att det medför nytta för miljön, om konsumtionsutgifterna riktar sig till reparationer i stället för anskaffning av nya varor. Värdeökning- och sysselsättningseffekterna var positiva i alla produktgrupper, det vill säga eftersträvansvärda. Tillväxten av den inhemska värdeökningen och sysselsättningen till följd av ökningen av antalet reparationer var större än förlusterna i värdekedjorna inom handeln och logistiken. När man övergår från importerade produkter till inhemska tjänster (reparationstjänster) stärks både värdeökningen och sysselsättningen. I de scenarier som granskades var nyttan av reparationerna dock liten i förhållande till den totala effekten av hushållens konsumtion och berodde i stor utsträckning på vad hushållen gjorde med de pengar som de sparade i och med användningen av reparationstjänsterna.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Användning av det nationella handlingsutrymmet

Såväl konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen som direktivet om reparation av varor innebär i princip fullständig harmonisering så att en medlemsstat inte har rätt att hålla i kraft eller utfärda bestämmelser som avviker från bestämmelserna i direktivet, om inte något annat föreskrivs i direktivet. Direktiven lämnar medlemsstaterna mycket lite handlingsutrymme.

Varuförsäljningsdirektivet, som ändrats genom direktivet om reparation av varor, innehåller en medlemsstatsoption i fråga om säljarens ansvarstid för fel i situationer där en defekt vara ska repareras. Enligt den nya artikel 10.5a i varuförsäljningsdirektivet får medlemsstater som inte

föreskriver fasta tidsfrister för säljarens ansvar eller endast föreskriver en preskriptionsfrist för de avhjälpande åtgärderna avvika från kravet på förlängning av säljarens ansvarstid för fel under förutsättning att de säkerställer att säljarens ansvar eller preskriptionsfristen för avhjälpande åtgärder vid reparation motsvarar minst tre år.

I konsumentskyddslagen föreskrivs det inte om en tidsgräns för ansvar för fel. I Finland bestäms ansvaret för fel utifrån varans förväntade livslängd och begränsas i sista hand utifrån den allmänna preskriptionstiden. Således utnyttjar Finland optionen enligt artikel 10.5a i varuförsäljningsdirektivet och förlänger inte säljarens ansvarstid för fel med 12 månader i en situation där den defekta varan repareras. Den allmänna preskriptionsfristen i Finland är tre år, vilket innebär att preskriptionsfristen för rättsmedel vid korrigering i Finland är minst tre år.

Myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av de föreslagna bestämmelserna

Direktivet om reparation av varor innehåller huvudsakligen bestämmelser om förhållandet mellan näringsidkare och konsument. Ett undantag utgörs av bestämmelserna om skyldigheten för tillverkare av sådana varor som avses i bilaga II till direktivet att tillhandahålla reservdelar och verktyg till ett skäligt pris och förbudet för tillverkare av sådana varor att använda avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varorna. Även om dessa bestämmelser i sig också gäller förhållandet mellan näringsidkarna och konsumenterna, ligger tyngdpunkten med beaktande av bestämmelsernas innehåll på näringsidkarnas förhållande med andra näringsidkare samt med tillverkare och reparatörer.

Konsumentombudsmannen ska enligt förslaget ha det huvudsakliga tillsynsansvaret för efterlevnaden av de bestämmelser som utfärdas med stöd av direktivet om reparation av varor, på motsvarande sätt som konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen. Konsumentombudsmannens behörighet omfattar dock inte övervakning av näringsidkarnas förhållande med andra näringsidkare, och det anses inte heller nu motiverat att avvika från denna mycket etablerade utgångspunkt. I enlighet med vad som konstateras ovan föreslås det därför att tillsyn över efterlevnaden av de ovannämnda bestämmelserna ska utövas av Tillstånds- och tillsynsverket, som inleder sin verksamhet vid ingången av 2026 och som sköter många olika tillsynsuppgifter.

I beredningsskedet har man övervägt huruvida tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i avfallslagen bör decentraliseras så att tillsynen i fråga om förhållandet mellan näringsidkare och konsument utövas av konsumentombudsmannen och i övrigt av Tillstånds- och tillsynsverket. Detta ansågs dock vara ett onödigt tungt arrangemang med beaktande av att det åtminstone i initialskedet är fråga om en tillsynsuppgift som antas vara mycket liten. Det bedömdes också att efterlevnaden av dessa bestämmelser i princip lämpar sig dåligt för konsumentombudsmannens tillsyn, eftersom syftet med dem framför allt är att främja reparation av varor och den cirkulära ekonomin, medan konsumentombudsmannens tillsyn är fokuserad på att skydda konsumenternas ekonomiska intressen.

En alternativ myndighet som diskuterades var också Säkerhets- och kemikalieverket, men det ansågs slutligen inte vara motiverat att anförtro verket tillsynsuppgiften med beaktande av att Säkerhets- och kemikalieverket uppgift framför allt är att främja säkerheten och tillförlitligheten hos produkter, tjänster och industriell verksamhet.

Den europeiska onlineplattformen

Direktivet om reparation av varor innehåller bestämmelser om inrättande av en nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen. I stället för den nationella delen av den

europiska onlineplattformen kan medlemsstaterna utnyttja befintliga onlineplattformar för reparatörer. Eftersom det i Finland inte finns några sådana plattformar som uppfyller kriterierna i direktivet, är det inte aktuellt att utnyttja denna option i Finland.

I fråga om den nationella kontaktpunkten är det möjligt att som villkor för registrering ställa krav på yrkeskompetens eller andra motsvarande villkor. På motsvarande sätt är det möjligt att ta ut registreringsavgift av reparatörerna. I enlighet med vad som anförts ovan är avsikten inte att införa registreringskriterier, och detsamma gäller registreringsavgiften. Tilläggsvillkor och uttag av avgifter medför en extra administrativ börda för den aktör som administrerar den nationella kontaktpunkten för den europeiska onlineplattformen och kan också minska reparatörernas vilja att ansluta sig till onlineplattformen.

I beredningsskedet har det också diskuterats vilken myndighet som ska vara nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen. Enligt propositionen ska uppgiften anvisas Tillstånds- och tillsynsverket. Man har också diskuterat alternativet att utse Konkurrens- och konsumentverket eller konsumentombudsmannen till nationell kontaktpunkt. Uppgiften ansågs dock inte vara lämplig för Konkurrens- och konsumentverket eller konsumentombudsmannen, eftersom det bedömdes att uppgiften skulle stå i strid med konsumentombudsmannens tillsynsuppgifter, till vilka bland annat hör att övervaka att de näringsidkare som registrerar sig på plattformen i fråga iakttar bestämmelserna om marknadsföring och informationsskyldighet. Dessutom övervakar konsumentombudsmannen förhållandet mellan näringsidkare och konsument på onlineplattformar och marknadsplatser på nätet i fråga om vissa artiklar i förordningen om digitala tjänster. Det skulle vara motstridigt om konsumentombudsmannen samtidigt deltog i tillhandahållandet av en marknadsföringsplattform för näringsidkare. Om konsumentombudsmannen var den som förvaldade registret skulle det också i en ännu högre grad kunna ge det felaktiga intrycket att konsumentombudsmannen rekommenderar de reparatörer och andra aktörer som registrerat sig, även om det inte finns några avsikter att ställa upp särskilda kriterier för registrering på onlineplattformen. Det har bedömts att denna uppgift också kunde stå i strid med Konkurrens- och konsumentverkets konkurrensfrämjande och konkurrensrättsliga uppgifter, också med beaktande av att det redan finns sådana plattformar som avses i förslaget och som upprätthålls av privata tjänsteleverantörer. Det är inte önskvärt att Konkurrens- och konsumentverket i egenskap av den myndighet som utövar tillsyn över efterlevnaden av konkurrensneutralitetsbestämmelserna själv producerar eller upprätthåller sådana tjänster.

Lösningar på det så kallade övergångstidsproblemet

Liksom det har framförts ovan har det i samband med beredningen av propositionen framkommit att de marknadsföringsbestämmelser om hållbarhetsmärkning och miljöpåståenden som baserar sig på konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen medför utmaningar för näringslivet till den del sådana hållbarhetsmärkningarna och miljöpåståenden ingår i produktförpackningar som redan finns i lager. Med beaktande av leveranskedjornas längd kan nyttigheterna inte nödvändigtvis utan särskilda åtgärder anpassas så att hållbarhetsmärkningarna och miljöpåståendena motsvarar de nya och i viss mån mångtydiga krav som följer av direktivet, vilket enligt företrädare för näringslivet i värsta fall till och med kan leda till svinn. Europeiska kommissionen publicerade i december 2025 ett Q & A-dokument med tolkningsriktlinjer för de bestämmelser som ingår i den svarta listan. Kommissionens tolkningsdokument publicerades dock relativt sent och vissa bestämmelser i direktivet är fortfarande i viss mån oklara trots tolkningsdokumentet. Tidsplanen för genomförandet av bestämmelserna i 2 § 4, 29 och 30 punkten i utkastet till statsrådets förordning har vidare identifierats som utmanande.

Europeiska kommissionen anser att problemet kan lösas till exempel genom att de lagstridiga märkningarna täcks med klistermärken eller genom att ytterligare information ges i samband med produkterna. Utöver dessa lösningsförslag har kommissionen meddelat att den uppmanar de nationella tillsynsmyndigheterna att i sin tillsyn använda prövning i det inledande skedet av tillämpningen av de bestämmelser som baserar sig på direktivet.

Finland har aktivt försökt påverka Europeiska kommissionen både på politisk nivå och tjänstemannanivå för att på problemet få till stånd en gemensam lösning som omfattar hela EU. Justitieministern har till exempel två gånger vid ett enskilt möte med kommissionären med ansvar för rättsliga frågor lyft fram utmaningen med övergångstiden. Justitieministern har också hållit anföranden i frågan vid möten för rådet för rättsliga och inrikes frågor. Till kommissionären också sänts ett brev från justitieministern i frågan. Justitieministeriets politiska ledning och tjänstemannakår har flera gånger träffat intressentgrupper som också direkt har försökt påverka Europeiska kommissionen för att finna en lösning. Också Tyskland har kontaktat kommissionären via brev i samma fråga. Trots försöken att påverka kommer kommissionen inte att öppna direktivet, utan föreslår endast de nämnda metoderna som lösning på problemet. Nationellt har det bedömts att de lösningar som Europeiska kommissionen föreslår inte kan anses tillräckliga. Därför har man också övervägt nationella lösningsalternativ.

Ett alternativ som har dryftats är att begränsa rätten att föreslå och påföra påföljdsavgifter för brott mot vissa bestämmelser i statsrådets förordning under en viss övergångsperiod, till exempel sex månader, när det är fråga om rent nationella överträdelse. I fråga om gränsöverskridande överträdelse finns det inget sådant handlingsutrymme, eftersom påföljdsbestämmelserna i direktivet om otillbörliga affärsmetoder förutsätter administrativa påföljdsavgifter vid gränsöverskridande överträdelse. Enligt artikel 13.3 i det direktivet ska bestämmelserna, när sanktioner åläggs i enlighet med artikel 21 i CPC-förordningen, inbegripa en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller bådadera, så att det högsta beloppet för sådana sanktionsavgifter är minst fyra procent av näringsidkarens årliga omsättning i den eller de berörda medlemsstaterna. Man stannade dock inte för att föreslå en lösning enligt detta alternativ, eftersom det ur näringsidkarnas synvinkel inte är ändamålsenligt att bryta mot lagstiftningen, oberoende av vad som eventuellt följer av överträdelsen.

I enlighet med vad som anförts ovan är avsikten däremot att nationellt föreskriva om en övergångsperiod på ett halvt år med begränsat tillämpningsområde i en förordning av statsrådet som utfärdas senare. Redan denna lösning innebär brott mot direktivet. Vissa företrädare för näringslivet har framfört att tillämpningen av de bestämmelser som baserar sig på direktivet bör skjutas upp med rentav några år. En sådan lösning skulle varken vara motiverad eller lämplig med avseende på dess varaktighet och omfattning. En betydande del av de nya bestämmelser som grundar sig på direktivet är sådana att de utan svårighet kan börja tillämpas vid den tidpunkt som förutsätts i direktivet. Direktivet trädde i kraft redan den 26 mars 2024, och i det skedet när lagstiftningen börjar tillämpas nationellt kommer näringsidkarna att ha haft 2,5 år på sig att förbereda sig på den nya regleringen. Således kan den föreslagna lösningen inte på något sätt anses vara lämplig.

Medlemsstaternas åtgärder för att främja reparation

Enligt artikel 13 i direktivet om reparation av varor ska medlemsstaterna vidta minst en åtgärd för att främja reparation. Medlemsstaten ska anmäla åtgärden till Europeiska kommissionen senast den 31 juli 2029. I denna proposition föreslås ingen sådan reparationsfrämjande åtgärd som direktivet förutsätter, utan den lämnas till en senare bedömning.

5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater

Sverige, Norge och Danmark

Liksom konstaterats ovan innebär såväl konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen som direktivet om reparation av varor i princip fullständig harmonisering så att en medlemsstat inte har rätt att hålla i kraft eller utfärda bestämmelser som avviker från bestämmelserna i direktivet, om inte något annat föreskrivs i direktivet. Direktiven lämnar medlemsstaterna mycket lite handlingsutrymme.

I Sverige publicerades i början av februari 2026 ett betänkande om genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor (SOU 2025:124: Åtgärder för en mer hållbar konsumtion). Betänkandet är ute på remiss fram till den 26 mars 2026. I betänkandet föreslås det att konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen genomförs genom ändringar i Sveriges marknadsföringslag (2008:486) och i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, nedan distansavtalslagen. För att genomföra direktivet om reparation av varor föreslås det att det stiftas en ny lag om reparation av konsumenters varor. Dessutom föreslås det att bestämmelser om det europeiska formuläret för reparationsinformation fogas till konsumenttjänstlagen (1985:716).

Det föreslås att de tillägg och ändringar som varuförsäljningsdirektivet förutsätter görs i konsumentköplagen (2022:260). I Sverige ansvarar säljaren för ett sådant fel på varan som har funnits vid avlämnandet och som visar sig inom tre år därefter. Konsumenten har då rätt att kräva att näringsidkaren avhjälper felet eller gör en omleverans. I betänkandet föreslås det att om säljaren avhjälper ett fel på varan förlängs den tid inom vilken näringsidkaren svarar för fel på varan från tre till fyra år. Målet är att konsumenterna oftare än för närvarande ska välja avhjälpan av fel.

Vidare föreslås det i betänkandet att Naturvårdsverket ska förvalta den nationella delen av den europeiska onlineplattformen för reparation. Det föreslås att Konsumentverket ska ansvara för uppgiften i direktivet om reparation av varor att en åtgärd ska vidtas i syfte att främja reparation.

I betänkandet föreslås det att de bestämmelser som baserar sig på de två direktiven ska träda i kraft den 1 januari 2027, det vill säga senare än vad som förutsätts i direktiven. Det är dock inte fråga om en övergångsperiod, utan om att Sverige ligger långt efter i tidsplanen för genomförandet av båda direktiven.

I Sveriges betänkande tas det uttryckligen upp (s. 203) att företrädare för näringslivet har framfört att det behövs särskilda övergångsregler för varor som har tillverkats eller märkts före lagens ikraftträdande men som marknadsförs först efter ikraftträdandet. I betänkandet konstateras det dock att konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen inte innehåller någon övergångsbestämmelse som möjliggör att till exempel varor som tillverkats, släppts ut på marknaden eller märkts före ett visst datum ska omfattas av äldre bestämmelser. Det är fråga om ett så kallat fullharmoniseringsdirektiv som inte ger utrymme för medlemsstaterna att frångå regleringen. Därför föreslås det inte några separata övergångsbestämmelser i Sveriges betänkande.

I Norge har det publicerats ett betänkande om genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen (Høringsnotat om forslag til endringer i markedsføringsloven, angrerettloven, avtaleloven og forskrift om urimelig handelspraksis, 13. juni 2025). Förslaget har varit på remiss till utgången av september 2025. Norge har ännu inte lagt fram något förslag till genomförande av direktivet om reparation av varor.

I Danmark har man den 27 maj 2025 antagit bestämmelser för genomförande av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen (LOV nr 558 af 27/05/2025; Forslag til Lov om ændring af lov om markedsføring, lov om forbrugeraftaler og forbrugerklageloven, Fremsat den 26. februar 2025 af erhvervsministeren). Tillämpningen av de bestämmelser som utfärdas för att genomföra av direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen börjar den 27 september 2026. Den danska lagen innehåller inga separata övergångsbestämmelser.

Danmarks justitieministerium publicerade i januari 2026 sitt förslag till genomförande av direktivet om reparation av varor (Udkast til forslag til lov om reparation af varer 19.1.2026). Förslaget har varit på remiss fram till den 16 februari 2026. I syfte att genomföra direktivet föreslås det att det stiftas en ny lag om reparation av varor. I lagförslaget föreslås det att Danmarks justitieminister bemyndigas att utfärda bestämmelser på lägre nivå om en onlineplattform för reparation eller om den nationella kontaktpunkten för den europeiska onlineplattformen för reparation. Det föreslås att de ändringar som följer av varuförsäljningsdirektivet görs i Danmarks köplag (lov om køb nr 140 af 17/02/2014).

Övriga medlemsländer

Enligt uppgifter som fåtts håller man i vissa medlemsländer på att planera nationella övergångslösningar. Dessa uppgifter har dock inte bekräftats av medlemsländerna i fråga.

6 Remissvar

Allmänt

Justitieministeriet tillsatte en arbetsgrupp för att bereda de nationella bestämmelser som behövs för att genomföra konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor. Arbetsgruppen hade till uppgift att bereda ett förslag i form av en regeringsproposition om de bestämmelser som behövs för genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor samt om andra åtgärder, till exempel vad gäller den europeiska onlineplattformen och den nationella kontaktpunkt som ska utses i anslutning till den. Arbetsgruppen tillsattes ursprungligen för en mandatperiod mellan den 4 juni 2024 och den 31 maj 2025. Arbetsgruppens mandatperiod förlängdes senare till den 30 september 2025.

Justitieministeriet begärde utlåtande om arbetsgruppens betänkande via webbplatsen utlåtande.fi. Remisstiden inleddes den 21 oktober 2025 och avslutades den 2 december 2025. Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid justitieministeriet. Utlåtandena och ett sammandrag av utlåtandena kan läsas på propositionens projektsida (<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM033:00/2024>).

Utlåtande begärdes av 32 instanser, av vilka 26 gav ett utlåtande. Dessutom lämnade 27 andra instanser ett utlåtande. Utlåtanden begärdes för det första av olika myndigheter, såsom olika ministerier (undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet och miljöministeriet), Konkurrens- och konsumentverket/konsumentombudsmannen, konsumenttvistenämnden, marknadsdomstolen, NTM-centralen i Birkaland samt Finlands miljöcentral. Dessutom begärdes utlåtanden av organisationer som företräder näringslivet, miljöfrågor och konsumenter. De organisationer som företrädde näringslivet omfattade också aktörer som företrädde små och medelstora företag. Utlåtande begärdes dessutom av Helsingfors universitet.

Remissinstanserna bestod av ovannämnda organisationer som företräder näringslivet, miljöfrågor och konsumenter samt av olika myndigheter. Dessutom inkom utlåtanden från enskilda företag. Bland myndigheterna kan nämnas Helsingfors stad och Naturresursinstitutet. Dessutom lämnade några privatpersoner ett utlåtande om arbetsgruppens betänkande.

I utlåtandena understöddes allmänt direktivens mål, oberoende av vilken instans som lämnade dem. Största delen av remissvaren gällde genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen.

Inledandet av tillämpningen av bestämmelser som utfärdats med stöd av direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen den 27 september 2026

I begäran om utlåtande begärdes särskilt synpunkter på tidpunkten för när konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen börjar tillämpas. Största delen av remissinstanserna ansåg det vara mycket utmanande att börja tillämpa de bestämmelser som utfärdats med stöd av direktivet den 27 september 2026, med tanke på de produkter och förpackningsmaterial som redan finns på lager. Största delen av remissinstanserna ansåg att en lösning avseende en eventuell övergångsperiod bör nås på EU-nivå. I andra hand bör nationella åtgärder vidtas.

Konkurrens- och konsumentverket/konsumentombudsmannen ansåg dock i sitt utlåtande att det inte finns något behov av en separat övergångsperiod, eftersom direktivet har trätt i kraft redan den 26 mars 2024 och näringsidkarna i det skedet när den nationella lagstiftningen börjar tillämpas således kommer att ha haft 2,5 år på sig att förbereda sig på regleringen. Inte heller Eettisen kaupan puolesta ry ansåg att det finns behov av en skild övergångsperiod.

Flera remissinstanser (bland annat Finlands näringsliv rf, Livsmedelsindustriförbundet rf, Erikoiskaupan liitto Etu ry, Kosmetik- och hygienindustrin rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Turism- och Restaurangförbundet rf, Skogsindustrin rf, Muoti- ja urheilukauppa ry, Syn och ögonhälsa i Finland rf, Suomen Markkinointiliitto ry, Bettera Oy, Fazer Oy, Fonum Oy Ab, Fortum Oyj, Kesko Oyj) ansåg att det för att undvika produktsvinn och onödiga kostnader är viktigt att förpackningsmaterial och produkter som finns i lagren får säljas till slut efter det att tillämpningen av de bestämmelser som utfärdats med stöd av direktivet har börjat.

Finsk handel rf ansåg i sitt utlåtande i första hand att Europeiska kommissionen bör fastställa en övergångsperiod för direktivet. Enligt Finsk handel rf bör Finland i andra hand bereda en nationell övergångslösning för att trygga finländska näringsidkares verksamhetsförutsättningar och minimera de kostnader och förluster som regleringen medför. Övergångsperioden bör vara minst sex månader. I fråga om bestämmelserna om hållbarhetsmärkning och allmänna miljöpåståenden bör det i första hand föreskrivas att produkter som redan släppts ut på marknaden ska kunna säljas till slut också efter den 27 september 2026. Detta oberoende av märkningarna eller de allmänna miljöpåståendena. Finsk Handel rf betonade att det förfarande som kommissionen informellt föreslagit, enligt vilket nätverket för konsumentskyddssamarbete lämnar ett uttalande om att tillsynen inte kommer att riktas genast när tillämpningen av bestämmelserna börjar, inte är en tillräcklig åtgärd ur näringsidkarnas synvinkel. Näringsidkarna kan inte handla i strid med lagstiftningen med stöd av en eventuell avsaknad av tillsyn.

Företagarna i Finland rf ansåg i sitt utlåtande att det bör föreskrivas en övergångsperiod på 24 månader för direktivet. Övergångsperioden bör åtminstone gälla produkter som redan finns i lager så att utförsäljning av dem är tillåten ännu efter den 27 september 2026. Även

Keskuskauppakamari ry ansåg att kommissionen bör möjliggöra en övergångsperiod på 24 månader. Om det inte blir någon övergångsperiod bör man försöka hitta en förnuftig nationell övergångslösning. Enligt Keskuskauppakamari ry kan en sådan lösning vara till exempel att fästa klistermärken på produkter i stället för att förstöra dem.

Ekomatkaileuyhdistys ECEAT Suomi ry förespråkade en övergångsperiod på 12 månader och Förbundet för Naturenlig Ekologisk Odling rf en övergångsperiod på 12–18 månader. Enligt Föreningen Matinformation rf är en övergångstid på ett år för kort.

Andra alternativ som föreslogs var att kommissionen skulle meddela att den inte kommer att inleda överträdelseförfaranden mot de medlemsstater som inkluderat en övergångstid i det nationella genomförandet (Finlands Näringsliv rf) eller att tidpunkten för direktivets tillämpning senareläggs (Livsmedelsindustriförbundet rf).

Förbundet för Naturenlig Ekologisk Odling rf och Kesko Oyj ansåg att övergångslösningarna bör gälla i synnerhet miljöpåståenden och hållbarhetsmärkning.

Vid den fortsatta beredningen av propositionen har det bedömts att de utmaningar som hänför sig till den tidpunkt när de bestämmelser som utfärdats med stöd av direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen börjar tillämpas gäller bestämmelserna om hållbarhetsmärkning samt miljöpåståenden och allmänna miljöpåståenden till den del det föreskrivs om dem i 2 § 4, 29 och 30 punkten i statsrådets förordning. I det utkast till statsrådets förordning som utgör en bilaga till denna regeringsproposition föreskrivs det om en nationell övergångsperiod för bestämmelserna i fråga i förordningen. Enligt ikraftträdandebestämmelsen i utkastet till förordning tillämpas bestämmelserna i 2 § 4 och 29–30 punkten först från och med den 27 mars 2027 på marknadsföring som ingår i en nyttighet eller dess förpackning som har släppts ut på marknaden innan förordningens ikraftträdande.

Kommentarer om konsekvensbedömningen

I remissvaren togs det också i stor utsträckning ställning till konsekvensbedömningen. I synnerhet framfördes det synpunkter på hur tidpunkten för inledandet av tillämpningen av den ovannämnda regleringen inverkar på de produkter som företagen säljer och på deras förpackningsmaterial samt på eventuellt svinn och de förluster som detta medför.

Flera remissinstanser (bland annat Business Finland Oy, Ekomatkaileuyhdistys ECEAT Suomi ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Finsk Energiindustri rf, Föreningen Matinformation rf, Turism- och Restaurangförbundet rf, Finsk Handel rf, Livsmedelsindustriförbundet rf och Going Green Oy) uttryckte oro över huruvida mindre näringsidkare kan konkurrera genom att använda hållbarhetsmärkingar eller miljöpåståenden om kostnaderna ökar. Det konstaterades också allmänt (bland annat av Finlands näringsliv rf, Föreningen Matinformation rf, Turism- och Restaurangförbundet rf, Finsk Energiindustri rf och Livsmedelsindustriförbundet rf) att den nya lagstiftningen kan få företagen att sluta marknadsföra sina produkter med hjälp av miljöpåståenden.

Vissa remissinstanser (Eettisen kaupan puolesta ry, Finnwatch ry, Finsk Handel rf) ägnade uppmärksamhet åt att ett förbud mot märkning som anger klimatneutralitet kan eliminera ett av incitamenten att kompensera utsläpp och därigenom orsaka oavsiktliga negativa konsekvenser för miljön och klimatet. I remissvaren framfördes det också (bland annat av Business Finland Oy, Going Green Oy) att regleringens konsekvenser för servicen inte har bedömts tillräckligt i arbetsgruppens betänkande.

Vid den fortsatta beredningen har man i konsekvensbedömningen beaktat de omständigheter som lyftes fram i remissvaren.

Ändringar i konsumentkyddslagen samt specialmotiveringen

Konkurrens- och konsumentverket ansåg i sitt utlåtande att det vid den fortsatta beredningen är skäl att i regeringspropositionen för tydlighetens skull ta in ett omnämmande av att miljövänliga leveranssätt inte utgör ett undantag från förbudet mot användningen av allmänna miljöpåståenden. Konkurrens- och konsumentverkets ansåg att det vore bra om det i 2 kap. i konsumentkyddslagen fanns en hänvisningsbestämmelse till statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer.

Marknadsdomstolen ägnade i sitt utlåtande uppmärksamhet åt specialmotiveringen till den föreslagna 2 kap. 6 § 2 a punkten i konsumentkyddslagen och en motstridighet mellan bestämmelsen och motiveringen – bestämmelsen gäller förbudet mot att lämna ”osann eller vilseledande” information, medan den formulering som används i specialmotiveringen till 2 a punkten är ”osann och vilseledande information”.

WWF Suomi ansåg i sitt utlåtande att motiveringen i fråga om den föreslagna 2 kap. 6 b § i konsumentkyddslagen bör kompletteras med informationen att bestämmelsen, i enlighet med direktivet, inte förutsätter att det visas att påståendet konkret har påverkat konsumentens köpbeslut. WWF Suomi ansåg även att definitionen av begreppet genomförandeplan bör preciseras i motiveringen till samma paragraf. Finsk Energiindustri rf konstaterade i fråga om motiveringen till samma paragraf att det är skäl att nämna lagen om ursprungsgarantier för energi som ett typiskt exempel på tvingande lagstiftning. Finnwatch ry konstaterade att motiveringen till den paragrafen är oklar i fråga om hur ett miljöpåstående kan göras i form av ”bilder, grafik eller symboler” utan att det i praktiken är en hållbarhetsmärkning som kräver certifiering.

Vid den fortsatta beredningen har specialmotiveringen förtydligats med beaktande av de ovannämnda remissvaren. Den motstridighet som marknadsdomstolen lyft fram har tagits bort. Den direkta hänvisning till statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer som Konkurrens- och konsumentverket önskade har inte tagits in i konsumentkyddslagen, eftersom det lagtekniskt sett inte är ändamålsenligt.

Statsrådets förordning och utkastet till motiveringspromemoria

Som bilaga till arbetsgruppens betänkande fanns ett utkast till statsrådsförordning och ett utkast till en tillhörande motiveringspromemoria.

Finsk handel rf, Keskuskauppakamari ry och Företagarna i Finland rf ansåg att den s.k. svarta listan i statsrådets förordning bör finnas direkt i konsumentkyddslagen i stället för i statsrådets förordning. Vid den fortsatta beredningen har man stannat för att hålla kvar den svarta listan i statsrådets förordning. Förordningen innehåller redan nu många detaljerade bestämmelser som kommer att utvidgas ytterligare i och med genomförandet av direktivet. Den svarta listan är också regelbundet föremål för förändringstryck, vilket talar för reglering på förordningsnivå. Tolkningsfrågorna i anslutning till förordningen förtydligas i motiveringspromemorian till förordningen. Dessutom publicerade Europeiska kommissionen år 2025 ett Q & A-dokument med tolkningsriktlinjer för de bestämmelser som ingår i den svarta listan.

I fråga om statsrådets förordning ägnade remissinstanserna dessutom särskild uppmärksamhet åt oklarheter i definitionerna, till exempel i definitionen av hållbarhetsmärkning. I remissvaren framfördes också att vissa ordval i statsrådets förordning avviker från den terminologi som används i direktivet. Det ansågs viktigt att den nationella lagstiftningen är så enhetlig som möjligt med direktivet. Till denna del har terminologin i förordningen förenhetligats med direktivet med beaktande av remissvaren vid den fortsatta beredningen.

Finsk handel rf ansåg i sitt utlåtande att ansvaret i fråga om miljöpåståenden och hållbarhetsmärkningar på förpackningar och i annan produktinformation avseende nyttigheter entydigt bör ligga hos den som gjort påståendena och märkningarna, det vill säga i regel tillverkaren av nyttigheten. Enligt Finsk handel rf bör förslaget till förordning kompletteras till denna del. Vid den fortsatta beredningen har det bedömts att detta ansvar inte har avgränsats till tillverkaren av produkten i direktivet. Således kan en sådan avgränsning inte heller göras på nationell nivå.

Det är meningen att motiveringarna i promemorian ska förtydligas utifrån remissvaren.

Förslag till reparationsfrämjande åtgärd

I begäran om utlåtande begärdes förslag till en åtgärd för att främja reparation. Enligt artikel 13 i direktivet om reparation av varor ska medlemsstaterna vidta minst en åtgärd för att främja reparation. Medlemsstaten ska anmäla åtgärden till Europeiska kommissionen senast den 31 juli 2029.

Miljöministeriet ansåg i sitt utlåtande att man vid valet av åtgärd kunde utreda en modell där reparation av sådana produkter som omfattas av producentansvar stöds så att producenterna deltar i täckandet av reparationskostnaderna. I Frankrike används till exempel för textilier en modell av detta slag, som har genomförts som en reparationsfond som finansieras av producenterna och från vilken stöd kan betalas till reparatörer. Vid främjandet av reparationstjänster bör man också överväga mervärdesbeskattningsrelaterade metoder, till exempel nedsatt mervärdesskatt på reparationstjänster. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland understödde en motsvarande modell. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland konstaterade i sitt utlåtande att den i egenskap av deltagare i en arbetsgrupp som tillsatts av miljöministeriet och som bereder lagen om cirkulär ekonomi har föreslagit att miljöministeriet ska börja utreda om det är möjligt att främja reparationen av produkter som omfattas av producentansvar så att producenterna deltar i att täcka reparationskostnaderna för produkterna.

Helsingfors stad ansåg i sitt utlåtande att man i främjandet av reparationen bör utnyttja olika ekonomiska incitament, såsom reparationskuponger, med hjälp av vilka medborgarna får ersättning till ett belopp som motsvarar en viss procentandel eller ett maximibelopp av reparationskostnaderna för varorna. Reparationen kan också påskyndas med beskattningsrelaterade metoder, såsom att utvidga hushållsavdraget till att omfatta reparationer av olika bruksföremål och textilier eller genom att sänka mervärdesskatten på reparationstjänster. Som en åtgärd som stöder tillgången på den arbetskraft som behövs för reparationstjänsterna kan det till exempel skapas ekonomiska incitament för reparationsföretag att öka utbudet av läroavtalsplatser. Utöver ekonomiska metoder kan reparationsverksamhet också främjas genom stärkt gemenskap och aktivering. Till exempel på bibliotek eller lokala återvinningscentraler kan det inrättas reparationsverkstäder (Repair Café-modellen) där frivilliga reparatörer hjälper folk att reparera sina varor avgiftsfritt.

Konsumentförbundet rf understödde införandet av reparationskuponger eller reparationsbonusar för varor. Även Företagsförbundet rf föreslog att det i Finland införs ett nationellt

system med reparationskuponger där konsumenter får ekonomiskt stöd för reparation av elektroniska produkter.

Fonum Oy Ab föreslog också en lägre mervärdesskattesats för reparationstjänster. Enligt Fonum Oy Ab bör reparationer av småelektronik hos en servicefirma jämföras med hushållsavdragsgilla tjänster för att reparationstjänsterna ska vara ekonomiskt lockande för konsumenter. Även Finnwatch ry understödde en sänkning av mervärdesskatten på reparationer.

Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ry förespråkade reparationsbidrag eller reparationsbonusar för att främja reparationer samt effektivisering av utbildningen av hushållsmaskinsreparatörer. Också Finsk Energiindustri rf ägnade uppmärksamhet åt behovet att öka antalet utbildningar som hänför sig till mindre reparationer och deras effektivitet.

Syn och ögonhälsa i Finland rf understödde ett gemensamt formulär för miljöinformation som ger konsumenterna information om produkternas livscykel och återvinningsbarhet.

De synpunkter som framförts i remissvaren kommer att beaktas vid beredningen av ett förslag till en åtgärd som främjar reparation.

Övrig respons

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland påpekade i sitt utlåtande att Tillstånds- och tillsynsverket lämpar sig dåligt som förvaltare av den nationella kontaktpunkten för den europeiska onlineplattformen, eftersom motsvarande tillsynsuppgifter som enbart gäller avtalsförhållanden mellan näringsidkare för närvarande inte sköts vid någon av närings-, trafik- och miljöcentralerna. Vid den fortsatta beredningen bör det särskilt beaktas att eftersom det är fråga om en ny uppgift måste tillräckliga resurser anvisas för att uppgiften ska kunna skötas på behörigt sätt. Närings-, trafik- och miljöcentralen anser att en tillräcklig personalresurs i initialskedet är ett årsverke. Om uppgiften förutsätter utveckling av informationssystemen, ska det också för utveckling av informationssystemen anvisas tillräckliga resurser för att användas på köpta tjänster. Under den fortsatta beredningen har det inte ansetts motiverat att avvika från den lösning som föreslås i betänkandet, enligt vilken den nationella kontaktpunktens förvaltningsuppgift ska anförtros Tillstånds- och tillsynsverket. Det avsnitt som gäller konsekvensbedömningen har kompletterats med en bedömning enligt vilken resurseffekten för Tillstånds- och tillsynsverket i det inledande skedet är cirka 0,2 årsverken. På lång sikt förutspås arbetsmängden dock i sin helhet bli liten.

Finsk handel rf ansåg att de föreslagna nationella utvidgningarna av bestämmelserna om påföljdsavgifter i 13 och 16 § i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (enbart nationella överträdelser) strider mot föresatserna i regeringsprogrammet för Finlands regering om att så kallade Finlandstillägg ska undvikas i samband med genomförandet av EU-lagstiftning.

När den ovannämnda lagen stiftades ansågs det viktigt att befogenheterna inte i fråga om påföljdsavgiften varierar beroende på om det är fråga om en gränsöverskridande eller en rent nationell överträdelse. Det ansågs att effektiva påföljder kan effektivisera efterlevnaden av bestämmelserna och minska de förluster som ett lagstridigt förfarande från näringsidkares sida förorsakar konsumenter och konkurrenser. (RP 54/2019 rd, s. 30) Vid den fortsatta beredningen av denna proposition har det bedömts att det inte är motiverat att avvika från den grundläggande lösningen i fråga om de enskilda nya bestämmelserna i fråga. Dessutom bör det noteras att tröskeln för påförande av påföljdsavgift i praktiken har varit mycket hög.

Eftersom den föreslagna nationella regleringen baserar sig på direktiv, ansågs det i remissvaren allmänt viktigt att säkerställa att regleringen tillämpas och övervakas på ett enhetligt sätt i Europeiska unionen. Detta bidrar till att den inre marknaden fungerar smidigt och att säkerställa lika villkor för näringsidkare i alla medlemsstater.

Utöver vad som nämnts ovan har det under den fortsatta beredningen gjorts andra kompletteringar och preciseringar i propositionen utifrån remissvaren.

Utlåtande från rådet för bedömning av lagstiftningen

Rådet för bedömning av lagstiftningen gav sitt utlåtande om utkastet till regeringsproposition den 11 februari 2026. Enligt utlåtandet ger utkastet till proposition en god uppfattning om bakgrunden till ärendet, målsättningen och de viktigaste förslagen. Rådet ansåg att konsekvenserna har behandlats på ett relativt mångsidigt sätt, men propositionens konsekvenser för företagen bör preciseras. Enligt utlåtandet vore det bra om propositionen innehöll en riktgivande uppskattning i euro av den administrativa bördan för näringsidkare. Dessutom vore det bra om propositionens konsekvenser för små och medelstora företag precisades och propositionens konsekvenser för tillverkarna av varor bedömdes.

Enligt utlåtandet från rådet för bedömning av lagstiftningen beskrivs i utkastet till proposition kortfattat de åtgärder som andra länder har vidtagit eller planerar att vidta för att genomföra konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har de åtgärder som andra länder har vidtagit eller planerar att vidta behandlats i propositionen i större utsträckning. Till avsnittet om propositionens konsekvenser har det fogats en bedömning av hur propositionen påverkar konkurrensen mellan företag. Till det avsnittet har det också fogats bedömningar av hur propositionen påverkar tillverkare av varor och olika näringsidkare beroende på hurdana varor näringsidkaren tillverkar. I propositionen konstateras det vidare att förslaget kan ha konsekvenser också för andra näringsidkare, såsom försäkringsbolag.

I avsnittet om propositionens konsekvenser har man dessutom eftersträvat att precisera uppskattningen i euro av den administrativa bördan för näringsidkarna. Det är dock svårt att göra en exakt bedömning, eftersom regleringen påverkar olika näringsidkare på olika sätt.

7 Specialmotivering

7.1 Konsumentskyddslagen

2 kap. Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

6 §. Förbud mot osann eller vilseledande information. I paragrafens 2 mom. föreslås en ny 2 a-punkt. I punkten förbjuds lämnande av osann eller vilseledande information om varans hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet samt andra egenskaper hos konsumtionsnyttigheten som hänför sig till miljö, samhälle och cirkulär ekonomi.

Ett förfarande som strider mot bestämmelsen kan redan för närvarande i många fall betraktas som ett sådant otillbörligt förfarande som avses i konsumentskyddslagen. Den föreslagna bestämmelsen förtydligar dock rättsläget.

Information från näringsidkare om en produkts sociala egenskaper kan till exempel avse kvaliteten på arbetsvillkoren och huruvida de är rättvisa för den berörda arbetskraften, såsom adekvata löner, socialt skydd, en säker arbetsmiljö och social dialog. Sådan information kan

också avse respekt för mänskliga rättigheter, lika behandling och lika möjligheter för alla, inklusive jämställdhet, inkludering och mångfald, bidrag till sociala initiativ, eller etiska åtaganden, såsom djurskydd. En produkts miljömässiga och sociala egenskaper kan förstås i vid bemärkelse, och inbegripa produktens miljömässiga och sociala aspekter, konsekvenser och prestanda (skäl 3 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen).

Genom punkten genomförs den ändrade artikeln 6.1 b i direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

6 a §. *Förbud mot marknadsföring av konsumtionsnyttigheter genom irrelevanta och icke-egenskapsbaserade påståenden.* Paragrafen är ny och i den förbjuds marknadsföring av konsumtionsnyttigheter med sådana påståenden som saknar betydelse och som inte baserar sig på konsumtionsnyttighetens egenskaper. Ett förfarande som strider mot bestämmelsen kan redan för närvarande i många fall betraktas som ett sådant otillbörligt förfarande som avses i konsumentskyddslagen. Den föreslagna bestämmelsen förtydligar dock rättsläget och ändrar som en uttrycklig bestämmelse tröskeln för prövning.

Ett irrelevant påstående kan till exempel vara att ett visst buteljerat källvatten är glutenfritt eller att socker är laktosfritt.

De egenskaper som hänför sig till näringsidkaren gäller näringsidkaren som organisation, såsom bestämmelserna om den personalpolitik som bedrivs eller utsläppsnåla färd satt. Med näringsverksamhet avses affärsverksamhet inom vissa branscher.

Genom paragrafen genomförs den nya artikeln 6.2 e i direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

6 b §. *Förbjudna miljöpåståenden om framtida miljöprestanda.* Paragrafen är ny och genom den genomförs den nya artikeln 6.2 d i direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

Enligt paragrafens *1 mom.* får vid marknadsföring eller i kundrelationer inte användas ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda, exempelvis en övergång till koldioxid- eller klimatneutralitet, utan tydliga, opartiska, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden. En ytterligare förutsättning för tillämpning av momentet är att påståendet är ägnat att leda till att konsumenten fattar ett köpbeslut eller något annat beslut i anslutning till konsumtionsnyttigheten som konsumenten inte skulle ha fattat utan ett sådant påstående. I bestämmelsen förutsätts det dock inte att det visas att påståendet konkret har påverkat konsumentens köpbeslut.

Enligt *2 mom.* ska de åtaganden som avses i 1 mom. presenteras i en detaljerad och genomförbar genomförandeplan. Av genomförandeplanen förutsätts det i synnerhet att den ska innehålla mål vars uppnående ska mätas under en viss period. Planen ska också innehålla en uppskattning av de resurser som behövs för att genomföra den och av andra omständigheter som är väsentliga med tanke på genomförandet av planen. Näringsidkaren ska också se till att en oberoende extern expert regelbundet kontrollerar hur genomförandeplanen framskrider. Med oberoende extern expert avses en aktör som är självständig i förhållande till näringsidkaren och fri från intressekonflikter och som har erfarenhet av och kompetens i miljöfrågor (skäl 4 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen).

Genomförandeplanen behöver inte läggas fram som ett separat dokument, utan den kan presenteras till exempel som en del av näringsidkarens hållbarhetsrapportering. Det väsentliga är att de krav som ställs på planen också då uppfylls.

Vidare ska näringsidkaren enligt momentet se till att den utomstående expertens slutsatser görs tillgängliga för konsumenterna. Slutsatserna kan presenteras till exempel på näringsidkarens webbplats.

I 3 mom. definieras miljöpåstående och genom momentet genomförs den nya artikeln 2 o i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Med miljöpåstående avses enligt förslaget sådan information som presenteras vid marknadsföring eller i en kundrelation och som inte är obligatorisk och i vilken det anges eller ges intryck av att en konsumtionsnyttighet, en konsumtionsnyttighetskategori, ett varumärke eller en näringsidkare har en positiv eller åtminstone mer positiv inverkan än tidigare på miljön, är mindre skadlig för miljön än andra konsumtionsnyttigheter, konsumtionsnyttighetskategorier, varumärken eller näringsidkare, eller inte har någon inverkan på miljön.

Ett miljöpåstående kan göras i vilken form som helst, såsom genom text, bilder, grafik eller symboler. Ett miljöpåstående kan vara en märkning, ett varumärkesnamn, ett företagsnamn eller ett produktnamn. Också till exempel en hållbarhetsmärkning kan under vissa förutsättningar utgöra ett miljöpåstående (skäl 8 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen).

Ett miljöpåstående kan samtidigt också uppfylla kriterierna för hållbarhetsmärkning. I sådana fall ska näringsidkaren iaktta bestämmelserna om både miljöpåstående och hållbarhetsmärkning. En sådan oberoende extern expert som avses i 2 mom. kan vara samma aktör som den som utövar tillsyn över efterlevnaden av kraven i certifieringssystemet enligt 1 § 2 punkten underpunkt d och e i den statsrådsförordning om otillbörligt förfarande från konsument synpunkt vid marknadsföring och kundrelationer som ska utfärdas.

Ett miljöpåstående kan exempelvis hänföra sig till framtida prestanda i form av en övergång till koldioxid- och klimatneutralitet, eller ett liknande mål, till ett visst datum. Genom sådana påståenden ger näringsidkare intryck av att konsumenter bidrar till en koldioxidsnål ekonomi genom att köpa deras produkter (skäl 4 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen).

Med obligatoriskt framläggande avses att det enligt Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen är obligatoriskt att göra ett miljöpåstående. Om det alltså på en sådan grund är obligatoriskt att göra ett påstående, är det inte fråga om ett sådant miljöpåstående som avses i detta moment. Som exempel på tvingande lagstiftning av detta slag kan nämnas lagen om ursprungsgarantier för energi (1050/2021).

För att det ska vara fråga om ett miljöpåstående som avses i konsumentskyddslagen ska påståendet omfattas av konsumentskyddslagens tillämpningsområde, det vill säga att användningen av påståendet ska hänföra sig till utbud, försäljning och annan marknadsföring av konsumtionsnyttigheter från näringsidkare till konsument.

8 a §. Information innan ett avtal ingås. Det föreslås att det till 1 mom. fogas en ny 5 a-punkt, enligt vilken konsumenten som förhandsinformation ska ges ett sådant harmoniserat meddelande om lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt dess huvudsakliga delar som avses i kommissionens genomförandeförordning.

Det harmoniserade meddelandet ska visas på ett väl synligt sätt, till exempel på ett iögonfallande sätt bredvid kassan i butiken eller, vid onlineförsäljning, som en allmän påminnelse på webbplatsen för den näringsidkare som säljer varor (skäl 28 i

konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen). Personlig information krävs inte.

Innehållet i anmälan är standardiserat och bestämmelser om det finns i Europeiska kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin.

Genom tillägget genomförs den ändrade artikeln 5.1 e i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt den nya 5 b-punkt som föreslås bli fogad till 1 mom. ska konsumenten innan avtal ingås ges den information som nämns i punkten om den garanti som tillverkaren har gett, om en sådan i punkten avsedd garanti ges. Informationen ska ges med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i Europeiska kommissionens genomförandeförordning. Tillverkarens kommersiella hållbarhetsgaranti, som avses i punkten, är ett åtagande om att varan inom ramen för normal användning kommer att upprätthålla de funktioner och den prestanda som krävs (skäl 26 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen). För tydlighetens skull bör det konstateras att tillverkaren också i vissa fall kan vara ansvarig gentemot köparen för fel i varan med stöd av konsumentlagens 5 kap. 31 § om tidigare säljleds ansvar för fel.

Den harmoniserade märkningen ska visas på ett väl synligt sätt. Märkningen ska placeras så att det är möjligt för konsumenterna att lätt identifiera vilken specifik vara som omfattas av en kommersiell hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder. Märkningen kan till exempel fästas direkt på produktens förpackning. Märkningen kan också på ett väl synligt sätt placeras på hyllan där de varor som omfattas av en sådan garanti placeras. Vid näthandel kan märkningen placeras bredvid bilden av varan. Tillverkare som erbjuder hållbarhetsgarantier kan själva placera den harmoniserade märkningen direkt på den berörda varan eller på dess förpackning. Näringsidkare bör säkerställa att den harmoniserade märkningen är tydligt synlig (skäl 28 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen). Om tillverkaren av varan har placerat märkningen på varan eller dess förpackning, behöver näringsidkaren inte längre särskilt göra märkningen synlig, utan märkningen på varan eller dess förpackning är tillräcklig. Märkningen får dock inte placeras i varans förpackning, eftersom det då inte längre är fråga om förhandsinformation till konsumenterna.

Genom den nämnda 5 b-punkten genomförs delvis den nya artikeln 5.1 ea i konsumenträttighetsdirektivet.

Det föreslås att 6 punkten i momentet ändras så att konsumenten enligt den ska informeras om det lagstadgade ansvaret för fel i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster. I punkten stryks hänvisningen till varor, och i övrigt flyttas innehållet i den gällande 6 punkten i någon mån ändrat till den nya 6 a-punkten.

Enligt den nya 6 a-punkten ska konsumenten vid behov ges uppgift om tillgången till tjänster efter köpslutet samt uppgift om annan garanti än den som avses i 5 b-punkten och om villkoren för garantin. Punkten motsvarar i huvuddrag den gällande 6 punkten. När det gäller garantin har det klargjorts att i den punkten avses annan garanti än den som avses i 5 b-punkten.

Till momentet fogas också en ny 9 punkt, enligt vilken som förhandsinformation ska anges den minimitid under vilken tillverkaren eller tjänsteleverantören tillhandahåller avgiftsfria säkerhetsuppdateringar eller andra uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster, om tillverkaren eller

tjänsteleverantören har gjort informationen tillgänglig för näringsidkaren. Genom den nya 9 punkten genomförs de nya artiklarna 2.14 e och 5.1 ed i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt den 10 punkt som fogas till momentet ska som förhandsinformation också nämnas varans reparerbarhetsindex. Med detta avses ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på EU-nivå. Om varan inte har ett reparerbarhetsindex ska konsumenten ges uppgift om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar och reparationsbegränsningar samt om tillgången till sådana reservdelar som är nödvändiga för att varan ska kunna upprätthållas i enlighet med kraven, liksom uppgift om de beräknade kostnaderna för dessa reservdelar och om beställningsförfarandena, om tillverkaren har gjort denna information tillgänglig för näringsidkaren.

Bestämmelser om harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå finns för närvarande till exempel i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU. Med stöd av den förordningen har kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1669 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 vad gäller energimärkning av smarttelefoner och surfplattor antagits. I den delegerade förordningen föreskrivs det om reparerbarhetsindex i anslutning till energimärkning vid försäljning av smarttelefoner och surfplattor. Den delegerade förordningen tillämpas från och med den 20 juni 2025. Dessutom kommer det med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG att utfärdas Europeiska kommissionens delegerade förordningar där reparerbarhetsindex för vissa produkter fastställs.

Genom punkten genomförs den nya artikeln 5.1 i och j i konsumenträttighetsdirektivet.

8 f §. *Skyldighet att informera om jämförelse av miljö- och samhällskonsekvenser.* Paragrafen är ny och genom den genomförs den nya artikeln 7.7 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder.

Enligt paragrafen ska en näringsidkare, om denne tillhandahåller en tjänst genom vilken konsumtionsnyttigheter jämförs och konsumenten ges information om nyttigheternas hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet eller om andra miljömässiga, cirkulära eller samhällseliga egenskaper hos konsumtionsnyttigheterna eller leverantörerna av dem, ge konsumenten information om den jämförelsemetod som används, de nyttigheter som jämförs och deras leverantörer samt om åtgärderna för att hålla informationen uppdaterad. Syftet med detta är att bidra till att jämförbara produkter har samma funktion, att de metoder och antaganden som används är gemensamma och att jämförelsen gäller väsentliga och kontrollerbara egenskaper hos produkterna. Syftet är att på detta sätt förbättra konsumenternas möjligheter att fatta välgrundade affärsbeslut utifrån jämförelserna (skäl 6 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen).

15 a §. *Påföljderna vid brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer.* I paragrafens 2 mom. föreslås hänvisningar till de nya 6 a, 6 b och 8 f § i kapitlet eftersom dessa paragrafer enligt förslaget ska omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift. I övrigt motsvarar paragrafen i sak den gällande paragrafen.

19 a §. *Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer.* I paragrafen föreslås hänvisningar till de nya 6 a, 6 b och 8 f § i kapitlet eftersom dessa paragrafer enligt förslaget ska omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift. I övrigt motsvarar paragrafen i sak den gällande paragrafen.

5 kap. Köp av varor

12 §. Varans beskaffenhet. I paragrafen om varans beskaffenhet finns bestämmelser om vad som i regel ska krävas för att en vara ska anses vara utan fel. I 2 mom. föreslås bestämmelser om så kallade objektiva krav, det vill säga de allmänna krav som varan ska uppfylla utöver vad säljaren och köparen eventuellt har avtalat om i enlighet med 1 mom. Enligt den gällande 2 mom. 4 punkten ska varan vara av den kvantitet och kvalitet och besitta den hållbarhet och andra egenskaper som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans karaktär och med beaktande av de uppgifter som har lämnats av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet. Det föreslås att det till punkten fogas ett uttryckligt omnämnande av att också varans reparerbarhet ska motsvara egenskaperna hos varor av samma typ och det som köparen rimligen kan förvänta sig.

Genom ändringen genomförs den ändrade artikeln 7.1 d i varuförsäljningsdirektivet.

18 §. Avhjälpande av fel. I 1 mom. finns bestämmelser om säljarens skyldighet att vid fel i varan fullgöra avtalet antingen genom att reparera den felaktiga varan eller leverera en felfri vara. Enligt förslaget fogas till momentet för det första en bestämmelse enligt vilken säljaren har en uttrycklig skyldighet att informera konsumenten om dennes rätt att välja mellan reparation av varan och leverans av en felfri vara innan säljaren rättar felet. Till momentet fogas dessutom en förtydligande bestämmelse om att felet på köparens uttryckliga begäran kan avhjälpas också genom att leverera en tidigare reparerad vara till köparen (på engelska: *a refurbished good*). Denna typ av reparerade och renoverade varor finns för närvarande tillgängliga, särskilt inom elektroniksektorn.

Genom ändringarna genomförs den nya artikeln 13.2a och delvis det nya andra stycket i artikel 14.1 i varuförsäljningsdirektivet.

18 a §. Förfarande vid avhjälpande av fel. I propositionen föreslås att paragrafens 2 mom. ändras. Det föreslås att det i momentet föreskrivs att om den vara som ska repareras till sin natur är sådan att köparna i allmänhet ska ha en sådan vara i permanent bruk eller om andra särdrag hos produktkategorin kräver det, får säljaren inte ta ut någon avgift för användningen av den ersättningsvara som ställts till köparens förfogande under reparationstiden.

Behovet av permanent bruk av en vara avser en vara som är nödvändig för konsumenterna i vardagen. Som sådana varor kan betraktas till exempel kylskåp, frysar och mobiltelefoner, medan TV eller annan hemelektronik inte ska betraktas som sådana nyttigheter. Bedömningen ska inte göras ur den enskilda konsumentens synvinkel utan på en mer allmän nivå. Övriga särdrag hos produktgruppen som nämns i momentet kan till exempel hänvisa till sådana egenskaper hos produktgruppen som inverkar förlängande på reparationstidens längd.

För tydlighetens skull kan det konstateras att säljaren inte ska ha någon egentlig skyldighet att ställa en ersättande vara till förfogande, men i praktiken kan detta ibland göras dels av kundserviceskäl, dels för att det kan ha betydelse vid bedömningen av säljarens skadeståndsskyldighet gentemot köparen på grund av fel i varan.

Det bör också konstateras att paragrafen inte begränsar konsumentens rätt till skadestånd för ersättande anskaffningar som konsumenten gjort ens när det är fråga om andra varor än de som avses i momentet, utan denna bedömning görs från fall till fall med stöd av 5 kap. 20 § i konsumentskyddslagen.

Genom ändringen genomförs delvis det andra stycket som fogats till artikel 14.1 i varuförsäljningsdirektivet.

31 a §. *Reparation av varor i vissa fall.* Paragrafen är ny och innehåller en informativ hänvisning till 8 kap. 37 § i konsumentskyddslagen, där det föreskrivs om tillverkarens skyldighet att reparera en vara i vissa fall.

6 kap. Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §. *Information som ska lämnas innan ett avtal ingås. I 1 mom.* 9 punkten föreskrivs det om näringsidkarens skyldighet att informera konsumenten bland annat om villkoren för fullgörande av avtalet, såsom leverans. Det föreslås att punkten preciseras så att konsumenten också ska informeras om miljövänliga leveransalternativ, om sådana finns att tillgå. Om information om miljövänliga leveranssätt ges, ska vid lämnandet av informationen dessutom iakttas till exempel bestämmelserna om allmänna miljöpåståenden. Genom ändringen genomförs den ändrade artikeln 6.1 g i konsumenträttighetsdirektivet.

Till momentet fogas dessutom en ny 13 a-punkt, enligt vilken konsumenten innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska ges ett sådant harmoniserat meddelande om lagstadgat ansvar för fel och dess huvudsakliga delar som avses i Europeiska kommissionens genomförandeförordning. Genom ändringen genomförs den ändrade artikeln 6.1 l i konsumenträttighetsdirektivet.

I paragrafen föreslås också en nu 13 b-punkt enligt vilken konsumenten innan avtal ingås ska ges den information som nämns i punkten om den garanti som tillverkaren har gett, om en sådan i punkten avsedd garanti ges. Dessutom ska det lagstadgade ansvaret för fel nämnas. Informationen ska ges med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i Europeiska kommissionens genomförandeförordning. Tillverkarens kommersiella hållbarhetsgaranti, som avses i punkten, är ett åtagande om att varan inom ramen för normal användning kommer att upprätthålla de funktioner och den prestanda som krävs (skäl 26 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen). För tydlighetens skull bör det konstateras att tillverkaren också i vissa fall kan vara ansvarig gentemot köparen för fel i varan med stöd av konsumentskyddslagens 5 kap. 31 § om tidigare säljleds ansvar för fel. Informationen ska lämnas med hjälp av den harmoniserade märkning som fastställs i Europeiska kommissionens genomförandeförordning, om tillverkaren har gjort de ovan avsedda uppgifterna tillgängliga för näringsidkaren.

Genom punkten genomförs den nya artikeln 6.1 la i konsumenträttighetsdirektivet.

I 1 mom. 14 punkten stryks omnämmandet av varornas lagstadgade ansvar för fel, eftersom bestämmelser om detta införs i 13 a-punkten. Genom ändringen genomförs den nya artikeln 6.1 lb i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt 1 mom. 15 punkten ska konsumenten vid behov ges ett omnämmande av kundservice, annan service efter köpet och information om andra garantier än de som avses i 13 b-punkten samt villkoren för dem.

Punkten motsvarar i huvuddrag den gällande 15 punkten. När det gäller garantin har det dock klargjorts att i den punkten avses annan garanti än den som avses i 13 b-punkten.

Enligt den nya 20 a-punkt som föreslås bli fogad till 1 mom. ska konsumenten ges information om den minimitid under vilken tillverkaren eller tjänsteleverantören tillhandahåller sådana

avgiftsfria säkerhetsuppdateringar eller andra uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med kraven. Näringsidkaren ska dock lämna dessa uppgifter endast om tillverkaren eller tjänsteleverantören har gjort informationen tillgänglig för näringsidkaren. Genom tillägget genomförs den nya artikeln 6.1 lc i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt den nya 20 b-punkt som föreslås i momentet ska konsumenten också vid behov informeras om varans reparerbarhetsindex. Med detta avses ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på EU-nivå. Enligt punkten i fråga förutsätts det vidare att om varan inte har ett reparerbarhetsindex, ska konsumenten ges uppgift om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar och reparationsbegränsningar samt om tillgången till sådana reservdelar som är nödvändiga för att varan ska kunna upprätthållas i enlighet med kraven, liksom uppgift om de beräknade kostnaderna för dessa reservdelar och om beställningsförfarandena. Näringsidkaren ska dock lämna dessa uppgifter om reparation av varan endast om tillverkaren har gjort informationen tillgänglig för näringsidkaren.

Bestämmelser om harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå finns för närvarande till exempel i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU. Med stöd av den förordningen har kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1669 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 vad gäller energimärkning av smarttelefoner och surfplattor antagits. I den delegerade förordningen föreskrivs det om reparerbarhetsindex i anslutning till energimärkning vid försäljning av smarttelefoner och surfplattor. Den delegerade förordningen tillämpas från och med den 20 juni 2025. Dessutom kommer det med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG att utfärdas Europeiska kommissionens delegerade förordningar där reparerbarhetsindex för vissa produkter fastställs.

Genom den föreslagna 20 b-punkten genomförs den nya artikeln 6.1 u och v i konsumenträttighetsdirektivet.

12 §. Förhandsinformation vid distansförsäljning. Paragrafens 2 mom. innehåller en specialbestämmelse om tidpunkten och sättet för lämnande av viss förhandsinformation med tanke på de situationer där konsumenten blir betalningsskyldig genom ett avtal som ingås elektroniskt. Det föreslås att momentet kompletteras med en hänvisning till den föreslagna 9 § 1 mom. 13 b-punkten. Således är uppgiften om tillverkarens garanti enligt 13 b a-punkten också en uppgift som ska lämnas på det sätt som föreskrivs i momentet. Genom ändringen genomförs den ändrade artikeln 8.2 första stycket i konsumenträttighetsdirektivet.

8 kap. Vissa konsumenttjänstavtal

23 §. Priset. I det gällande 2 mom. föreskrivs att om näringsidkaren på konsumentens begäran har företagit förberedande undersökning för att utreda omfattningen av eller kostnaden för en tjänst, får näringsidkaren kräva betalning för dessa förberedande åtgärder, om inte konsumenten på grund av sedvana inom branschen eller av någon annan orsak hade anledning att anta att åtgärderna skulle vidtas utan ersättning.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att det till sitt sakinnehåll motsvarar artikel 4.3 i direktivet om reparation av varor. Punkten gäller sådana reparatörer av varor som behöver en diagnostiktjänst

för att kunna identifiera felets natur eller typen av reparation samt bedöma reparationspriset. Enligt direktivet får reparatören begära att konsumenten betalar de nödvändiga kostnaderna för diagnostiktjänsten. För att beakta direktivet föreskrivs det i momentet att om näringsidkaren på konsumentens begäran har företagit förberedande undersökning för att utreda omfattningen av eller kostnaden för en tjänst, har näringsidkaren rätt att av kräva betalning för de direkta kostnaderna för dessa förberedande åtgärder. Näringsidkaren har denna rätt endast om konsumenten har informerats om kostnaderna innan åtgärden utfördes.

Även om genomförandet av den nämnda punkten inte förutsätter att momentet i fråga ändras i sin helhet, utan det skulle räcka med att de specialfall som avses i direktivet beaktas, föreslås det för att trygga en tydlig lagstiftning att den bestämmelse som ändras så att den överensstämmer med direktivet allmänt ska tillämpas på tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för 8 kap. i konsumentskyddslagen. Det omnämmande av sedvana inom branschen som ingår i den gällande paragrafen har inte haft någon betydelse vid den praktiska tillämpningen.

Särskilda bestämmelser som gäller vissa näringsidkare

36 §. *Det europeiska formuläret för reparationsinformation.* Paragrafen är ny och i den föreslås bestämmelser om det europeiska formuläret för reparationsinformation. Det ska vara frivilligt att ge formuläret. Om uppdragstagaren är en näringsidkare som tillhandahåller reparationstjänster för varor, kan denne enligt paragrafens 1 mom. kostnadsfritt och i varaktig form tillhandahålla beställaren ett standardiserat europeiskt formulär för reparationsinformation. Om beställaren har begärt formuläret ska det lämnas till beställaren inom skälig tid från det att beställaren begärde att få det och innan beställaren blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster.

Leverantören av reparationstjänsterna kan vägra att ge formuläret, även om beställaren begär det. Om leverantören av reparationstjänsterna trots konsumentens begäran inte ger formuläret, ska leverantören av reparationstjänster i vilket fall som helst fullgöra sin informationsskyldighet enligt 2 kap. 8 a § i konsumentskyddslagen innan konsumenten ingår ett avtal om reparationstjänster med leverantören av reparationstjänsterna. Om det är fråga om hemförsäljning eller distansförsäljning, ska leverantören av reparationstjänster fullgöra informationsskyldigheten enligt 6 kap. 9 § i konsumentskyddslagen. För tydlighetens skull bör det konstateras att informationsskyldigheter också ingår i annan lagstiftning.

Om leverantören av reparationstjänster tillhandahåller konsumenten det europeiska formuläret för reparationsinformation, anses leverantören ha fullgjort vissa av sina informationsskyldigheter enligt direktiven. Avsikten är att föreskriva separat om detta i den förordning som gäller formuläret för reparationsinformation.

I 1 mom. i paragrafen föreskrivs vidare om vilka uppgifter som ska anges i formuläret. I formuläret ska anges bland annat namn och kontaktuppgifter för den näringsidkare som tillhandahåller reparationstjänsterna. I formuläret ska dessutom specificeras den vara som ska repareras, felets natur och reparations sätt, priset eller sättet att beräkna priset, om priset rimligen inte kan beräknas i förväg, reparationstiden samt priset på eventuella stödtjänster.

Informationen i det europeiska formuläret för reparationsinformation bör tillhandahållas konsumenterna på ett tydligt och begripligt sätt och i enlighet med tillgänglighetskraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 (9) (skäl 10 i direktivet om reparation av varor).

Enligt 2 mom. får uppdragstagaren inte ändra de reparationsvillkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 kalenderdagar från den dag då formuläret lämnades till beställaren. Parterna får dock komma överens om en längre giltighetstid för det europeiska formuläret för reparationsinformation.

Om beställaren inom giltighetstiden godtar de villkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation är uppdragstagaren skyldig att utföra reparationstjänsten på dessa villkor.

Enligt 3 mom. utfärdas bestämmelser om formulärets form och närmare innehåll genom förordning av justitieministeriet.

Genom paragrafen genomförs artikel 4.1, 4.2, 4.4 och 4.5 i direktivet om reparation av varor.

37 §. Tillverkarens reparationsskyldighet i vissa fall. Paragrafen är ny och i den utvidgas till vissa delar tillverkarens reparationsskyldighet till situationer där det inte är fråga om korrigerande av fel med stöd av lagstadgat ansvar för fel eller garanti. Med tillverkare avses en tillverkare enligt artikel 2.42 i ekodesignförordningen. Enligt artikel 2.42 i ekodesignförordningen avses med tillverkare varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller som låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför produkten under sitt eget namn eller eget varumärke. Det bör noteras att definitionen av tillverkare inte motsvarar definitionen av tillverkare i 5 kap. i konsumentskyddslagen. Enligt 5 kap. 2 a § 1 punkten i konsumentskyddslagen avses med tillverkare den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan.

På det sätt som framgår av 1 mom. blir paragrafen inte tillämplig, om säljaren utöver sitt lagstadgade ansvar för fel och utöver säljaren eventuellt också tillverkaren själv med stöd av 5 kap. 31 § om tidigare säljleds ansvar för fel ansvarar för reparation av varan. Paragrafen ska inte heller tillämpas när tillverkaren är ansvarig för felet med stöd av den garanti som tillverkaren har ställt. I dessa fall tillämpas liksom för närvarande bestämmelserna om fel och rättelse av fel.

Däremot kan paragrafen bli tillämplig också när säljaren eller tillverkaren av varan på basis av en garanti är ansvarig för felet, även om tillverkarens rätt enligt den föreslagna paragrafen att ta ut en avgift för reparationen sannolikt skulle innebära att konsumenten i sådana fall skulle vända sig till tillverkaren endast i undantagsfall.

Paragrafens tillämpningsområde är i det inledande skedet tämligen begränsat. Enligt förslaget ska paragrafen tillämpas endast på reparation av sådana varor i fråga om vilka kraven på reparabilitet regleras i de rättsakter som nämns i bilaga II till direktivet om reparation av varor. De rättsakter som nämns i bilaga II till direktivet om reparation av varor gäller bl.a. tvättmaskiner för hushållsbruk och kombinerade tvättmaskiner/torktumlare för hushållsbruk (kommissionens förordning (EU) 2019/2023), diskmaskiner för hushållsbruk (kommissionens förordning (EU) 2019/2022), kyl-/frysprodukter (kommissionens förordning (EU) 2019/2019), elektroniska bildskärmar (kommissionens förordning (EU) 2019/2021), dammsugare (kommissionens förordning (EU) nr 666/2013), mobiltelefoner, trådlösa telefoner och surfplattor (kommissionens förordning (EU) 2023/1670), torktumlare för hushållsbruk (kommissionens förordning (EU) 2023/2533) och varor som innehåller batterier för lätta transportmedel (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542). Avsikten är dock att bilaga II ska utvidgas och således torde nya varugrupper med tiden omfattas av reparationsskyldigheten.

Paragrafens tillämpningsområde begränsas också av att reparationssskyldigheten gäller dessa varor endast i den omfattning som föreskrivs i de rättsakter som nämns i bilaga II. Reparationsskyldigheten motsvarar alltså tillämpningsområdet för bestämmelserna om reparerbarhet. Till exempel kan ekodesignkraven endast gälla vissa komponenter i varan eller en viss tidsperiod fastställas för att göra reservdelar tillgängliga (skäl 21 i direktivet om reparation av varor). Huruvida ett fel i en vara slutligen omfattas av den reparationssskyldighet som avses i paragrafen kan således bero till exempel på vilken typ av fel det är fråga om och när felet uppstår.

I de produktspecifika förordningarna om ekodesign ställs krav endast på tillgången till reservdelar, programvara, reparationsanvisningar och verktyg för vissa produktgrupper. Syftet med ekodesignbestämmelserna är vidare att ingripa i de mest sannolika orsakerna till skador i produktgrupperna i fråga. Om till exempel skärmen på en smarttelefon eller handtaget, gångjärnen eller packningarna på en kylskåpsdörr går sönder omfattas de av tillämpningsområdet för kraven så länge tillverkaren har skyldighet att tillhandahålla reservdelar. Till exempel i fråga om kylskåp är denna tid beroende på reservdelen sju eller tio år. I ekodesignförordningarna finns inga bestämmelser om skador som inträffar mer sällan, såsom att accelerationssensorn i en smarttelefon eller kylskåpsdörren går sönder.

När det är fråga om ett fel som omfattas av paragrafens tillämpningsområde, kan tillverkaren vägra att reparera varan endast om det är omöjligt att reparera den. Med omöjlighet avses både faktisk och rättslig omöjlighet. Omnämmandet innebär att tillverkaren inte kan vägra reparera varan till exempel av rent ekonomiska skäl, såsom kostnader för reservdelar, eller enbart av den orsaken att varan tidigare har reparerats av någon annan, såsom en annan reparatör eller konsumenten själv (skäl 24 i direktivet om reparation av varor).

Om reparation är omöjlig får tillverkaren erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara (artikel 5.2 d). Detta har dock inte föreskrivits i form av en skyldighet, och det har inte ansetts motiverat att särskilt nämna en sådan möjlighet i paragrafen.

För tydlighetens skull kan det konstateras att tillverkaren för att fullgöra sin reparationssskyldighet får lägga ut reparationen på entreprenad. Det är vidare klart att konsumenten inte är skyldig att låta reparera varan uttryckligen hos tillverkaren, utan det är enbart fråga om konsumentens rätt.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om förfarandet för utförandet av reparationsarbetet.

I 8 kap. 4 § i konsumentskyddslagen föreskrivs att om det inte följer av avtalet att tjänsten ska avslutas vid en bestämd tidpunkt, efter anfordran eller utan uppskov, ska den avslutas inom en sådan tid från avtalsslutet som är skälig med hänsyn till tjänstens art och omfattning. Det föreslagna 2 mom. motsvarar i praktiken i stor utsträckning denna allmänna bestämmelse, men för att direktivet ska kunna genomföras på behörigt sätt föreskrivs det mer exakt i paragrafen från vilken tidpunkt en skälig tid ska beräknas.

För tydlighetens skull bör det konstateras att även om det i det föreslagna 2 mom. på samma sätt som i den allmänna bestämmelsen inte särskilt beaktas en situation där parterna särskilt har kommit överens om att reparationsarbetet ska utföras vid en viss tidpunkt eller på begäran eller utan dröjsmål, är det klart att avtalet ska iaktas under förutsättning att den avtalade tiden kan anses skälig för konsumenten på det sätt som avses i direktivet.

Vidare föreskrivs det i 2 mom. för tydlighetens skull och för ett korrekt genomförande av direktivet att de avgifter som tas ut både för själva reparationsarbetet och för användningen av en ersättningsvara som eventuellt ställts till konsumentens förfogande under tiden för reparationen ska vara skäligen. Ett sådant pris kan exempelvis ta hänsyn till arbetskostnader, kostnader för reservdelar, driftskostnader för reparationsanläggningen, transportkostnader och täckning. Kravet på ett skäligt pris innebär att priset bör fastställas på ett sådant sätt att konsumenterna inte avsiktligt avskräcks från att dra nytta av tillverkarnas reparationsskyldighet (skäl 16 i direktivet om reparation av varor).

I 3 mom. föreskrivs det om de reparationskyldiga aktörerna i sådana antagligen mycket vanliga situationer där tillverkaren av varan är etablerad utanför Europeiska unionen. Om tillverkaren inte är etablerad inom Europeiska unionen, ska paragrafen i första hand tillämpas på tillverkarens auktoriserade representant inom Europeiska unionen i stället för på tillverkaren. Med auktoriserad representant avses en auktoriserad representant enligt artikel 2.43 i ekodesignförordningen, det vill säga en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilda uppgifter med avseende på tillverkarens skyldigheter enligt förordningen.

Om det inte finns någon auktoriserad representant, gäller bestämmelserna den som har importerat varan till Europeiska unionen. Med importör avses en importör enligt artikel 2.44 i ekodesignförordningen. I den artikeln definieras importör som varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden.

Om det inte heller finns något sådan, svarar i sista hand distributören av varan för att reparationskyldigheten fullgörs. Med distributör avses en annan fysisk eller juridisk person i leveranskedjan än tillverkaren eller den som importerat varan till Europeiska unionen och som har tillhandahållit varan på marknaden. Detta kan i sista hand också vara säljaren av varan.

I den föreslagna 4 punkten definieras termen tillverkare. Med tillverkare avses en tillverkare enligt artikel 2.42 i ekodesignförordningen. Enligt artikel 2.42 i ekodesignförordningen avses med tillverkare varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller som låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför produkten under sitt eget namn eller eget varumärke.

Det bör noteras att definitionen av tillverkare inte motsvarar definitionen av tillverkare i 5 kap. i konsumentskyddslagen. Enligt 5 kap. 2 a § 1 punkten i konsumentskyddslagen avses med tillverkare den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan.

Genom paragrafen genomförs artiklarna 2.5–2.8 och 5.1–5.3, 5.7 och 5.8 i direktivet om reparation av varor.

38 §. Tillverkarens skyldighet att informera om reparationstjänster och vägledande priser. Enligt 1 mom. ska tillverkaren och vid behov en aktör som avses i 38 § 3 mom. hålla den allmänna informationen om sina reparationstjänster lättillgänglig för konsumenterna. Informationen ska vara klar och begriplig.

Informationen ska finnas tillgänglig åtminstone under hela den tid då reparationskyldigheten gäller, vilket kan tolkas som att den börjar vid tidpunkten för utsläppandet på marknaden och slutar när kraven på reparerbarhet löper ut. Informationen ska innehålla uppgifter om de varor

som omfattas av reparationsskyldigheten, tillsammans med en förklaring om att och i vilken utsträckning reparationer tillhandahålls för dessa varor, till exempel genom underleverantörer. Informationen ska vara lättillgänglig för konsumenterna, ges på ett klart och begripligt sätt och utan att konsumenten särskilt behöver begära den. Informationen ska ges i enlighet med tillgänglighetskraven enligt direktiv (EU) 2019/882. Det ska stå tillverkarna fritt att bestämma på vilket sätt de informerar konsumenten. Detta kan ske till exempel via en webbplats på ett synligt och framträdande sätt, via det digitala produktpasset eller på försäljningsstället, till exempel om tillverkaren är säljare (skäl 25 i direktivet om reparation av varor).

Genom momentet genomförs den ändrade artikel 5.5 i direktivet om reparation av varor.

Enligt 2 mom. ska tillverkaren på sin webbplats tillgänglig för konsumenterna hålla information om de vägledande priser som vanligen tas ut för reparationer av varor. Genom momentet genomförs artikel 6 i direktivet om reparation av varor.

39 §. Påföljderna vid brott mot vissa bestämmelser. I paragrafen föreskrivs det om konsumentombudsmannens förbuds rätt när en näringsidkare bryter mot den nya 36, 37 eller 38 §.

Genom paragrafen genomförs artikel 15 i direktivet om reparation av varor.

7.2 Avfallslagen

9 b §. Tillhandahållande av reservdelar och verktyg till ett skäligt pris. I 1 mom. föreskrivs det om tillverkarens skyldighet att i vissa situationer tillhandahålla reservdelar och verktyg. Skyldigheten hänförs till varor som omfattas av tillämpningsområdet för de rättsakter som anges i bilaga II till direktivet om reparation av varor. Reservdelar och verktyg ska tillhandahållas till ett skäligt pris som inte förhindrar reparation av varorna. De grupper som använder reservdelar och verktyg kan vara både andra näringsidkare och konsumenterna själva.

I 2 mom. definieras tillverkare. Med tillverkare avses en tillverkare enligt artikel 2.42 i ekodesignförordningen.

Tillsynen över efterlevnaden av paragrafen utövas med stöd av 24 § 1 mom. i avfallslagen av Tillstånds- och tillsynsverket i egenskap av allmän tillsynsmyndighet.

Genom paragrafen genomförs artikel 5.4 i direktivet om reparation av varor.

9 c §. Förbjudna avtalsvillkor och förbjuden praxis. I 1 mom. föreskrivs det om vissa förbjudna avtalsklausuler och hårdvaru- och programvarutekniker. Enligt momentet får tillverkaren inte använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor som omfattas av de Europeiska unionens rättsakter som anges i bilaga II till direktivet om reparation av varor. Förbudet gäller dock inte situationer där användningen av sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker är motiverad för att skydda immateriella rättigheter. Användningen av sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker kan vara tillåten också av någon annan grundad anledning.

Enligt 2 mom. får tillverkaren inte förhindra oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar eller reservdelar som skapats genom 3D-printing om dessa reservdelar är i enlighet med de produktsäkerhetskrav och andra krav som föreskrivs i lag samt med industriella och immateriella rättigheter.

Tillsynen över efterlevnaden av paragrafen utövas med stöd av 24 § 1 mom. i avfallslagen av Tillstånds- och tillsynsverket i egenskap av allmän tillsynsmyndighet.

Genom paragrafen genomförs artikel 5.6 i direktivet om reparation av varor.

143 d §. Nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen för reparation. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om att Tillstånds- och tillsynsverket ska vara förvaltare av den nationella kontaktpunkt för den europeiska onlineplattform som upprätthålls av Europeiska kommissionen.

7.3 Lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

2 §. Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen. Paragrafens 3 mom. innehåller bestämmelser om behöriga myndigheter i de specialfall då konsumentombudsmannen saknar behörighet att övervaka efterlevnaden av de rättsakter som anges i bilagan till samarbetsförordningen. I de fallen är alltså vissa andra myndigheter ensamt behöriga myndigheter. Det föreslås att det till 3 mom. fogas en ny 4 punkt, enligt vilken Tillstånds- och tillsynsverket är den enda behöriga myndigheten till den del verket utövar tillsyn över efterlevnaden av artikel 5.4 och 5.6 i direktivet om reparation av varor, sådan den har genomförts nationellt i den lag som blir tillämplig. Avsikten är att artikel 5.4 och 5.6 ska genomföras genom de bestämmelser som föreslås bli fogade till avfallslagen.

Den föreslagna ändringen behövs eftersom direktivet om reparation av varor har fogats till samarbetsförordningens tillämpningsområde i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 18 i direktivet.

3 §. Befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde. Det föreslås att 1 mom. ska kompletteras så att också Tillstånds- och tillsynsverket anges där. På detta sätt säkerställs det att Tillstånds- och tillsynsverket har de minimibefogenheter som förutsätts enligt samarbetsförordningen i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde. Det säger sig självt att bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverkets befogenheter också finns annanstans i lagstiftningen. De föreslagna bestämmelserna ska dock endast gälla gränsöverskridande ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde och ska utgöra komplement till annan lagstiftning i syfte att säkerställa att de behöriga myndigheternas utredningsbefogenheter till omfattningen motsvarar det som förutsätts i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde.

Den föreslagna ändringen behövs eftersom direktivet om reparation av varor har fogats till samarbetsförordningens tillämpningsområde i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 18 i direktivet.

13 §. Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen. Till 1 mom. 1 punkten föreslås bli fogat ett förfarande som strider mot 2 kap. 6 a och 6 b § i konsumentskyddslagen. Bestämmelsen behövs för genomförande av artikel 13.3 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Bestämmelsen gäller enligt förslaget dock också situationer där det är fråga om andra överträdelser än sådana som gäller samarbetsförordningens tillämpningsområde, det vill säga framför allt rent nationella överträdelser. Till denna del är lagstiftningen nationell.

16 §. Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information. Till 1 mom. 1 punkten föreslås bli fogat ett förfarande som strider mot 2 kap. 8 f § i konsumentskyddslagen. Bestämmelsen behövs för genomförande av artikel 13.3 i direktivet om otillbörliga

affärsmetoder. Bestämmelsen gäller dock också situationer där det är fråga om en nationell överträdelse av bestämmelsen. Till denna del är lagstiftningen nationell.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen innehåller en bilaga genom vilken bilaga I till direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder ändras.

I bilaga I till det direktivet finns en förteckning över förfaranden som under alla omständigheter anses otillbörliga. Dessa förfaranden anses därför otillbörliga utan någon bedömning från fall till fall.

Bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder har genomförts i Finland genom statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumenternas synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer. Bilagan till direktivet om konsumentskydd avseende den gröna omställningen genomförs genom en revidering av den nämnda förordningen.

På det sätt som framgår av utkastet till statsrådets förordning är avsikten att de punkter i förordningen som gäller hållbarhetsmärkning och miljöpåståenden ska börja tillämpas först efter en övergångsperiod på ett halvt år på marknadsföring som ingår i en nyttighet eller dess förpackning som har släppts ut på marknaden innan förordningens ikraftträdande. Enligt ikraftträdandebestämmelsen i utkastet till förordning tillämpas bestämmelserna i 2 § 4, 29 och 30 punkten först från och med den 27 mars 2027 på marknadsföring som ingår i en nyttighet eller dess förpackning som har släppts ut på marknaden innan förordningens ikraftträdande.

För genomförandet av direktivet om reparation av varor föreslås det att det utfärdas en förordning av justitieministeriet om det i 8 kap. i konsumentskyddslagen avsedda europeiska formuläret för reparationsinformation, vilket de som reparerar varor kan använda om de så önskar.

9 Ikraftträdande

Konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen ska genomföras senast den 27 mars 2026, och de bestämmelser genom vilka direktivet genomförs ska tillämpas från och med den 27 september 2026. Eftersom genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen har fördröjts, är det inte möjligt att lagarna i anslutning till genomförandet av direktivet kan träda i kraft senast den 27 mars 2026. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 27 september 2026, då de bestämmelser som ska utfärdas för genomförandet av direktivet ska börja tillämpas.

Direktivet om reparation av varor ska genomföras senast den 31 juli 2026, och de bestämmelser genom vilka direktivet genomförs ska tillämpas från och med samma dag. I enlighet med detta föreslås att de bestämmelser som baserar sig på direktivet i fråga träder i kraft den 31 juli 2026.

Bestämmelserna i lagförslag 1 (konsumentskyddslagen) och lagförslag 3 (lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna) ska träda i kraft stegvis beroende på till genomförandet av vilket direktiv de föreslagna bestämmelserna hänför sig. Bestämmelserna i 5 och 8 kap. i konsumentskyddslagen (lagförslag 1), i avfallslagen (lagförslag 2) samt 2 § 3 mom. 3 och 4 punkten och 3 § 1 mom. i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (lagförslag 3), det vill säga bestämmelserna om genomförande av direktivet om reparation av varor, träder i kraft den 31 juli 2026. Bestämmelserna i 2 och 6 kap. i konsumentskyddslagen samt 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten i lagen

om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna, det vill säga bestämmelserna i anslutning till genomförandet av direktivet avseende den gröna omställningen, träder i kraft först den 27 september 2026.

Ändringarna i de avtalsrättsliga bestämmelserna inverkar endast på avtal som ingås efter ikraftträdandet av lagen.

10 Genomförande och uppföljning

Enligt artikel 3 i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen ska kommissionen senast den 27 september 2031 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av direktivet. Rapporten ska innehålla en bedömning av direktivets bidrag till att stärka konsumenternas rättigheter, särskilt den harmoniserade märkningens och det harmoniserade meddelandets ändamålsenlighet när det gäller att förbättra konsumenternas tillgång till och förståelse av kommersiella hållbarhetsgarantier samt konsumenternas medvetenhet om sina rättigheter enligt den rättsliga garantin. Rapporten ska dessutom innehålla en bedömning av direktivets övergripande bidrag till konsumenternas deltagande i den gröna omställningen och dess inverkan på näringsidkarna. Rapporten ska vid behov åtföljas av relevanta lagstiftningsförslag.

Enligt artikel 19 i direktivet om reparation av varor ska kommissionen senast den 31 juli 2031 lägga fram en rapport om tillämpningen av direktivet. Rapporten ska innehålla en bedömning av hur direktivet, särskilt artiklarna 5 och 16, bidrar till att främja reparation på den inre marknaden, inbegripet reparation av varor som omfattas av reparerbarhetskrav utanför den rättsliga garantin och konsumenternas val av reparation inom ramen för den rättsliga garantin samt dess inverkan på företag och konsumenter. Rapporten ska också innehålla en bedömning av ändamålsenligheten i incitamenten för val av reparation, inbegripet utvidgningen av den rättsliga garantin, och behovet av att främja kommersiella garantier för reparationstjänster och att anta regler om reparatörernas ansvar för reparation. När det gäller artikel 7 i direktivet om reparation av varor ska rapporten innehålla en bedömning av den europeiska onlineplattformens ändamålsenlighet på grundval av information om antalet aktiva leverantörer av reparationstjänster och antalet konsumenter som har använt den europeiska onlineplattformen.

Kommissionen ska översända rapporten till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta rapporten. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag. Den harmoniseringsnivå som krävs för att säkerställa lika villkor för företag på den inre marknaden, inbegripet överensstämmelsen och skillnaderna mellan nationell lagstiftning i medlemsstaterna genom vilken direktivet införlivas, särskilt när det gäller ansvarsperioder, ska bedömas i samband med den översyn som föreskrivs i artikel 25 i direktiv (EU) 2019/771.

11 Förhållande till andra propositioner

Europeiska kommissionen lade den 22 mars 2023 fram ett förslag till direktiv om så kallade miljöpåståenden (COM (2023) 166 final). Syftet med direktivförslaget är att ge konsumenter och andra aktörer tillförlitlig och enhetlig information om produkters eller tjänsters miljöegenskaper samt att minska grönmalning. Behandlingen av förslaget i unionen har dock tills vidare avbrutits. Direktivförslaget skulle vara av betydelse också för konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen. Vid ett genomförande skulle det i synnerhet i fråga om miljöpåståenden komplettera bestämmelserna i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen.

Vid miljöministeriet pågår ett arbete med att bereda en ny lag om cirkulär ekonomi. Lagen om cirkulär ekonomi kommer att ersätta den gällande avfallslagen. Arbetsgruppen inledde sitt arbete den 28 augusti 2024 och dess mandatperiod sträckte sig till den 31 december 2025.

Vid arbets- och näringsministeriet pågår ett arbete med att bereda det nationella genomförandet av EU:s ekodesignförordning. Genom projektet TEM076:00/2024 genomförs nationellt EU:s nya ekodesignförordning, som trädde i kraft den 18 juli 2024. Som ramreglering förpliktar förordningen tillverkare och importörer av produkter först när Europeiska kommissionen har fastställt produktgruppsspecifika krav för produktgruppen i fråga. Förordningen är en del av initiativet för hållbara produkter, genom vilket man bygger upp ett miljövänligt, cirkuläreconomiskt, energieffektivt och livscykelorienterat tänkande i fråga om produkterna samt ökar informationen om produkterna. Förordningen ersätter stegvis Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter, vilket har genomförts nationellt genom lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008). I enlighet med vad som framförts redan tidigare innehåller förordningen övergångsbestämmelser, och därför förblir ekodesigndirektivet vid sidan av ekodesignförordningen delvis i kraft ännu en tid fram till 2030. Beredningen utförs som tjänstearbete vid arbets- och näringsministeriet. Arbets- och näringsministeriet har tillsatt en tjänstemannaarbetsgrupp till stöd för det nationella genomförandet av EU:s nya ekodesignförordning. Arbetsgruppens mandattid är 24.2.2025–31.12.2026. Det nationella genomförandet bereds stegvis. Målet är att lämna en regeringsproposition om den första fasen till riksdagen våren 2026.

I riksdagen behandlas regeringens proposition till riksdagen RP 160/2025 rd med förslag till lagar om ändring av avfallslagen, miljöskyddslagen, lagen om förvaltningsdomstolarna och domstolslagen. Denna proposition ska samordnas med den propositionen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Reformen som gäller marknadsföring

De bestämmelser om marknadsföring som ingår i lagförslag 1 är av betydelse med tanke på skyddet för yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen. Grundlagsutskottet har brukat anse att skyddet för yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen i princip även täcker in reklam och marknadsföring, även om den typen av kommunikation enligt utskottets mening inte hör till yttrandefrihetens direkta kärnområde. Det går alltså att begränsa reklam och marknadsföring mer än vad som annars är möjligt. Å andra sidan måste också lagstiftning om reklam och marknadsföring uppfylla de allmänna villkoren för en lag som begränsar en grundläggande fri- och rättighet (GrUU 31/2025 rd, GrUU 46/2021 rd, GrUU 18/2014 rd, GrUU 40/2013 rd, GrUU 6/2012 rd och GrUU 15/2010 rd). Således kan till exempel bestämmelser om marknadsföring inte genom öppna bemyndiganden överföras till att utfärdas genom förordning (GrUU 15/2010 rd, s. 3/I). Förslagen om marknadsföring inverkar också på verksamhetsförutsättningarna för näringsverksamhet, så förslagen om marknadsföring är av betydelse också med tanke på den näringsfrihet som tryggas i 18 § 1 mom. i grundlagen.

I fråga om begränsning av marknadsföring har grundlagsutskottet ansett folkhälsofrämjande och barnskyddsrelaterade argument som godtagbara med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna (begränsning av televisions- och radioreklam för alkohol (GrUU 40/2013 rd)) och begränsningar i marknadsföringen av penningospel (GrUU 31/2025 rd och GrUU 15/2010 rd). Dessutom har grundlagsutskottet i fråga om det partiella förbudet mot marknadsföring av mobiltelefonanslutningar per telefon konstaterat att det i sig kan ses som ett acceptabelt

argument för meddelande av marknadsföringsförbud att man vill skydda konsumenterna för olika slag av problem med marknadsföring per telefon (GrUU 6/2012 rd).

Begränsningarna av yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen och näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen ska bedömas med tanke på de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Viktigt i detta avseende är om det finns sådana grunder för inskränkningarna som är godtagbara med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet, om inskränkningarna är påkallade av ett vägande samhälleligt behov och om det proportionalitetskrav som ställs på inskränkningar uppfylls, det vill säga om inskränkningarna är nödvändiga för att målet ska nås och även i övrigt proportionerliga. Det har enligt grundlagsutskottet varit uppenbart att en inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna inte kan vara relevant för sitt syfte och därmed nödvändig, om den inte ens i princip kan nå upp till det godtagbara mål som den bygger på (se GrUU 40/2017 rd, GrUU 55/2016 rd och GrUU 5/2009 rd).

Grundlagsutskottet har konstaterat att med tanke på näringsfriheten och yttrandefriheten är kravet på att bestämmelser i lag som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara exakta och noggrant avgränsade av betydelse. Betydelsen hos detta krav får ökad betydelse när man beaktar att bestämmelserna om marknadsföring delvis är förenade med möjligheten att påföra påföljdsavgift (GrUU 31/2025 rd).

De föreslagna bestämmelserna om marknadsföring baserar sig på bestämmelserna i konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen. I likhet med grundlagsutskottets tolkning är dessa bestämmelser om marknadsföring av betydelse med tanke på yttrandefriheten. Konsumentskyddslagstiftningen innehåller redan nu många bestämmelser om näringsidkares marknadsföring till konsumenterna. De nya bestämmelser om marknadsföring som föreslås i propositionen preciserar ramvillkoren för miljömarknadsföring. Redan med stöd av gällande lagstiftning ska näringsidkarnas miljöpåståenden vara sanningsenliga, de får inte innehålla oriktiga uppgifter och de måste presenteras på ett klart, specifikt, korrekt och otvetydigt sätt, så att konsumenterna inte vilseleds. Näringsidkarna måste kunna bevisa sina påståenden och kunna tillhandahålla bevisen till de behöriga verkställande myndigheterna på ett begripligt sätt om påståendet bestrids. Trots de gällande bestämmelserna förekommer så kallad grönmålning på marknaden. Därför är de föreslagna bestämmelserna nödvändiga för att öka konsumenternas medvetenhet om konsumtionsnyttigheternas miljökonsekvenser och för att minska grönmålning. Propositionen styr konsumenterna till att fatta hållbara konsumtionsbeslut. Förslaget förbjuder inte miljöpåståenden i marknadsföringen, utan preciserar ramvillkoren för att göra dem. De föreslagna bestämmelserna kan också anses vara noggrant avgränsade och exakta.

Eftersom vilseledande och felaktig marknadsföring som baserar sig på miljöfaktorer redan nu är förbjuden och eftersom de föreslagna bestämmelserna om marknadsföring preciserar ramvillkoren för miljömarknadsföring, kan propositionen inte heller anses avsevärt begränsa näringsfriheten enligt 18 § 1 mom. i grundlagen.

12.2 Utvidgningen av användningsområdet för påföljdsavgifter

I lagförslag 3 föreslås en utvidgning av tillämpningsområdet för påföljdsavgiften vid brott mot vissa i lagen specificerade konsumentskyddsbestämmelser. I lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna föreskrivs det bland annat om påförande av påföljdsavgift i situationer där vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen har överträtts. Lagen trädde i kraft i juli 2020 och lagförslaget i fråga har under riksdagsbehandlingen behandlats i grundlagsutskottet (GrUU 12/2019 rd).

Det föreslås att bestämmelserna om påföljdsavgift ska utökas med ett förfarande som strider mot 2 kap. 6 a, 6 b och 8 f § i lagförslag 1. Utvidgningen av bestämmelserna om påföljdsavgift baserar sig på genomförandet av konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen till den del det är fråga om gränsöverskridande överträdelse. Direktivet om otillbörliga affärsmetoder, som har ändrats genom konsumentskyddsdirektivet avseende den gröna omställningen, förutsätter i fråga om sanktioner att medlemsstaterna, när sanktioner åläggs i enlighet med artikel 21 i CPC-förordningen, ska säkerställa att de inbegriper en möjlighet att antingen påföra sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för påförande av sanktionsavgifter, eller bådadera, så att det högsta beloppet för sådana sanktionsavgifter är minst fyra procent av näringsidkarens årliga omsättning i den eller de berörda medlemsstaterna. Till den del det är fråga om att utvidga användningsområdet för möjligheten att påföra påföljdsavgift till enbart nationella förseelser är det fråga om nationell prövning.

Enligt grundlagsutskottets praxis är påföljdsavgifter administrativa påföljder av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning eller försummelse. Grundlagsutskottet har i sak jämställt administrativa påföljder av straffkaraktär med straffrättsliga påföljder (till exempel GrUU 9/2018 rd, s. 2, GrUU 61/2014 rd, GrUU 28/2014 rd, GrUU 14/2013 rd och GrUU 32/2005 rd). Utskottet har i sin praxis ansett att även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte direkt gäller administrativa påföljder kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte förbigås i ett sammanhang som detta (till exempel GrUU 33/2025 rd, s. 4, GrUU 9/2018 rd, s. 3, GrUU 39/2017 rd, s. 3, GrUU 2/2017 rd, s. 5, GrUU 15/2016 rd, s. 5, GrUU 10/2016 rd, s. 7 och GrUU 57/2010 rd, s. 2/II).

Med beaktande av 2 § 3 mom. i grundlagen ska det föreskrivas tillräckligt exakt i lag om påförande av en administrativ sanktion och om grunderna för dess belopp samt om rättsskyddet för den som blir föremål för påföljden. Enligt grundlagsutskottets etablerade praxis ska det av en lag uttryckligen framgå vilka gärningar i strid med lagstiftningen eller vilka försummelser av lagstiftningen som kan leda till en sanktion som påföljd. Gärningar och försummelser för vilka det kan utfärdas sanktioner ska dessutom beskrivas i lag för att kunna slås fast (GrUU 33/2025 rd, s. 4, GrUU 60/2010 rd, GrUU 57/2010 rd, GrUU 11/2009 rd och GrUU 12/2006 rd). När bestämmelser om sanktioner införs ska det fästas särskild vikt vid avgränsningen av bestämmelserna och vid rättsskyddet för dem som sanktionerna gäller (GrUU 49/2017 rd). Det är särskilt viktigt att bestämmelserna är så utformade att åläggandet av sanktioner är tillräckligt förutsägbart för dem som regleringen gäller. Enligt grundlagsutskottets etablerade praxis ska administrativa påföljder av sanktionskaraktär även uppfylla proportionalitetskraven (till exempel GrUU 39/2017 rd, s. 3, GrUU 2/2017 rd, s. 5, GrUU 15/2016 rd, s. 5 och GrUU 28/2014 rd, s. 2/II).

I lagförslaget specificeras en näringsidkares förfaranden som strider mot konsumentskyddsbestämmelserna och på grund av vilka påföljdsavgift ska påföras. Kravet på exakthet har beaktats också när det bedömts vilka bestämmelser som föreslås bli omfattade av bestämmelserna om påföljdsavgift. På grund av kravet på proportionalitet och godtagbarhet har ett viktigt kriterium för valet av bestämmelser som föreslås bli omfattande av regleringen av påföljdsavgift dessutom varit hur väsentlig regleringen i fråga kan anses vara ur konsumentskyddssynvinkel. Påförandet av påföljdsavgift har i dessa situationer noggrant avgränsats till vissa i lagen angivna situationer. Bestämmelser som gäller påförande av påföljdsavgift, såsom bestämmelser om påföljdsavgiftens storlek, om omständigheter som ska beaktas vid påförandet och om avstående från påföljdsavgift, finns i den gällande lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna. Att i propositionen föreslagna förfaranden som strider mot konsumentskyddslagen börjar omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift kan anses vara proportionerligt med beaktande av det skydd för konsumenterna som eftersträvas

med bestämmelserna om påföljdsavgift samt de rättsmedel som redan nu föreskrivs i lagen för den som är föremål för sanktioner.

Det anses också nödvändigt att utvidga användningsområdet för påföljdsavgift på det föreslagna sättet för att säkerställa att regleringen är effektiv, eftersom den förebyggande effekten och andra konsekvenser av förbud som enbart riktar sig mot framtiden, framför allt i fråga om bestämmelser om marknadsföringen, kan vara ringa. När det gäller kravet på exakthet och noggrann avgränsning av bestämmelserna kan det konstateras att de uttryck som används i de bestämmelser som hänför sig till möjligheten att påföra påföljdsavgift är begripliga för näringsidkarna och att uttrycken beskrivs i motiveringen till bestämmelserna för att helheten ska vara tillräckligt förutsägbar. De bestämmelser som föreslås bli fogade till möjligheten att påföra påföljdsavgift är inte av någon betydande ny typ jämfört med de bestämmelser som redan omfattas av påföljdsavgiftssystemet.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom det i direktivet avseende den gröna omställningen och direktivet om reparation av varor finns bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 kap. 8 a § 1 mom. 6 och 8 punkten, 15 a § 2 mom. och 19 a §, 5 kap. 12 § 2 mom. 4 punkten, 18 § 1 mom. och 18 a § 2 mom., 6 kap. 9 § 1 mom. 9, 14 och 15 punkten samt 12 § 2 mom. och 8 kap. 23 § 2 mom.,

sådana de lyder, 2 kap. 8 a § 1 mom. 6 och 8 punkten, 15 a § 2 mom. och 19 a § samt 6 kap. 9 § 1 mom. 14 punkten i lag 693/2022, 5 kap. 12 § 2 mom. 4 punkten, 18 § 1 mom. och 18 a § 2 mom. i lag 1242/2021, 6 kap. 9 § 1 mom. 9 och 15 punkten samt 12 § 2 mom. i lag 1211/2013 och 8 kap. 23 § 2 mom. i lag 16/1994, och

fogas till 2 kap. 6 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 561/2008 och 693/2022, en ny 2 a-punkt, till 2 kap. nya 6 a och 6 b §, till 2 kap. 8 a § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1211/2013 och 693/2022, nya 5 a, 5 b, 6 a, 9 och 10 punkter, till 2 kap. en ny 8 f §, till 5 kap. en ny 31 a §, till 6 kap. 9 § 1 mom., sådant den lyder i lagarna 1211/2013, 693/2022 och 31/2026, nya 13 a-, 13 b-, 20 a- och 20 b-punkter, till 8 kap. nya 36–39 § och en ny mellanrubrik före dem som följer:

2 kap.

Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

6 §

Förbud mot osann eller vilseledande information

Osann eller vilseledande information kan gälla särskilt

---

2 a) varans hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet samt andra sådana egenskaper hos konsumtionsnyttigheten som hänför sig till miljö, samhälle och cirkulär ekonomi,

---

6 a §

Förbud mot marknadsföring av konsumtionsnyttigheter genom irrelevanta och icke-egenskapsbaserade påståenden

En konsumtionsnyttighet får inte marknadsföras med sådana påståenden som saknar betydelse och som inte baserar sig på egenskaperna hos konsumtionsnyttigheten, näringsidkaren eller

näringsverksamheten, om påståendet är ägnat att leda till att konsumenten fattar ett köpbeslut eller något annat beslut i anslutning till konsumtionsnyttigheten som konsumenten inte annars skulle ha fattat.

6 b §

Förbudna miljöpåståenden om framtida miljöprestanda

Vid marknadsföring eller i en kundrelation får inte användas ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda utan tydliga, opartiska, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden, om miljöpåståendet är ägnat att leda till att konsumenten fattar ett köpbeslut eller något annat beslut i anslutning till konsumtionsnyttigheten som konsumenten inte skulle ha fattat utan ett sådant påstående.

De åtaganden som avses i 1 mom. ska presenteras i en detaljerad och genomförbar plan (*genomförandeplan*). Genomförandeplanen ska innehålla mål vars uppnående ska mätas under en viss period. Planen ska också innehålla en uppskattning av de resurser som behövs för att genomföra den och av andra omständigheter som är väsentliga med tanke på genomförandet av planen. Näringsidkaren ska se till att en oberoende extern expert regelbundet kontrollerar hur genomförandeplanen framskrider och att dennes slutsatser görs tillgängliga för konsumenterna.

I 1 mom. avses med miljöpåstående ett meddelande, en märkning eller någon annan information som presenteras vid marknadsföring eller i en kundrelation och som inte är obligatorisk och i vilken det anges eller ges intryck av att en konsumtionsnyttighet, en konsumtionsnyttighetskategori, ett varumärke eller en näringsidkare

- 1) har en positiv eller åtminstone mer positiv inverkan än tidigare på miljön,
- 2) är mindre skadlig för miljön än andra konsumtionsnyttigheter, konsumtionsnyttighetskategorier, varumärken eller näringsidkare, eller
- 3) inte har någon inverkan på miljön.

8 a §

Information innan ett avtal ingås

Utöver vad som föreskrivs om informationsskyldighet någon annanstans i lag, ska näringsidkaren i fråga om annan försäljning av konsumtionsnyttigheter än hem- och distansförsäljning innan ett avtal om konsumtionsnyttigheter ingås ge konsumenten följande information på ett klart och begripligt sätt, om den inte annars framgår av sammanhanget:

5 a) ett sådant harmoniserat meddelande om lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt dess huvudsakliga delar om vilket det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin, nedan *kommissionens genomförandeförordning*,

5 b) vid behov uppgift om den garanti som tillverkaren har gett och genom vilken tillverkaren förbinder sig att utan extra kostnader svara för varans användbarhet eller andra egenskaper i mer än två år, uppgift om garantins varaktighet samt omnämnande om lagstadgat ansvar för fel genom användning av en harmoniserad märkning om vilken det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning, om tillverkaren har gjort de uppgifter som avses i denna punkt tillgängliga för näringsidkaren,

6) ett omnämnande om ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

6 a) vid behov uppgift om tillgången till tjänster efter köpslutet samt uppgift om annan garanti än den som avses i 5 b-punkten och om villkoren för garantin,

---

8) vid behov uppgift om funktionaliteten hos varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för dem, samt kompatibiliteten och driftskompatibiliteten för en sådan nytthet enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till,

9) den minimitid under vilken tillverkaren eller tjänsteleverantören tillhandahåller sådana avgiftsfria säkerhetsuppdateringar eller andra uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med kraven, om tillverkaren eller tjänsteleverantören har gjort informationen om minimitiden tillgänglig för näringsidkaren,

10) vid behov uppgift om det index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå (*reparerbarhetsindex*) eller, om varan inte har ett reparerbarhetsindex, uppgifter om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar och reparationsbegränsningar samt om tillgången till sådana reservdelar som är nödvändiga för att varan ska kunna upprätthållas i enlighet med kraven, liksom uppgift om de beräknade kostnaderna för dessa reservdelar och om beställningsförfarandena, om tillverkaren har gjort denna information tillgänglig för näringsidkaren.

---

8 f §

Skyldighet att informera om jämförelse av miljö- och samhällskonsekvenser

Om en näringsidkare tillhandahåller en tjänst genom vilken konsumtionsnyttigheter jämförs och konsumenten ges information om nyttigheternas hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet eller om andra miljömässiga, cirkulära eller samhällseliga egenskaper hos konsumtionsnyttigheterna eller leverantörerna av dem, ska konsumenten ges information om den jämförelsemetod som används, de nyttigheter som jämförs och deras leverantörer samt om åtgärderna för att hålla informationen uppdaterad.

15 a §

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer

---

En näringsidkare som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller försummar det förbud mot otillbörligt förfarande som avses i 1 § eller bestämmelserna i 4–6, 6 a, 6 b, 7, 8, 8 d–8 f eller 9 § är skyldig att ersätta konsumenten den skada som detta orsakat. Likaså är näringsidkaren skyldig att ersätta skada som orsakats av att näringsidkaren uppsåtligt eller av oaktsamhet tillämpat ett sådant vilseledande eller aggressivt förfarande som avses i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § 3 punkten.

19 a §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot bestämmelserna i 1, 4–6, 6 a, 6 b, 7, 8, 8 a, 8 d–8 f, 9 och 10 §, 10 a § 1 mom., 11 och 12 § samt 14 § 1 mom. i detta kapitel och mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020).

5 kap.

Köp av varor

12 §

Varans beskaffenhet

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska varan uppfylla följande allmänna krav:

---

4) den ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta den hållbarhet och reparerbarhet samt andra egenskaper som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans karaktär och med beaktande av de uppgifter som har lämnats av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

18 §

Avhjälpan av fel

Köparen har rätt att enligt eget val kräva att säljaren avhjälper felet genom att antingen rätta till det eller leverera en felfri vara. Innan säljaren avhjälper felet ska säljaren informera köparen om dennes rätt att välja mellan antingen rättelse av felet eller leverans av en felfri vara. Om köparen kräver att felet avhjälps genom leverans av en felfri vara, får säljaren på köparens uttryckliga begäran fullgöra sin skyldighet också genom att leverera en motsvarande reparerad vara till köparen. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet på det sätt som köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäliga kostnader för säljaren att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt varans värde, i det fall att varan inte hade haft något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen.

---

18 a §

Förfarande vid avhjälpan av fel

Avhjälpan av fel ska ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan. Om den vara som ska repareras till sin natur är sådan att köparna i allmänhet ska ha en sådan vara i permanent bruk eller om andra särdrag hos produktkategorin kräver det, får säljaren inte ta ut någon avgift för användningen av den ersättningsvara som ställts till köparens förfogande under reparationstiden.

---

31 a §

Reparation av varor i vissa fall

Bestämmelser om tillverkarens skyldighet att reparera en vara i vissa fall finns i 8 kap. 37 §.

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

---

9) tillgängliga miljövänliga leveransalternativ och andra villkor för betalning, leverans och annat fullgörande av avtal samt vid behov praxis vid reklamation,

---

13 a) ett harmoniserat meddelande om lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt dess huvudsakliga delar om vilket det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning,

13 b) vid behov uppgift om den garanti som tillverkaren har gett och genom vilken tillverkaren förbinder sig att utan extra kostnader svara för varans användbarhet eller andra egenskaper i mer än två år, uppgift om garantins varaktighet samt omnämnande om lagstadgat ansvar för fel genom användning av en harmoniserad märkning om vilken det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning, om tillverkaren har gjort de uppgifter som avses i denna punkt tillgängliga för näringsidkaren,

14) ett omnämnande om ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

15) vid behov ett omnämnande om kundservice, annan service efter köpet och uppgift om andra garantier än de som avses i 13 b-punkten samt villkoren för dem,

---

20 a) den minimitid under vilken tillverkaren eller tjänsteleverantören tillhandahåller sådana avgiftsfria säkerhetsuppdateringar eller andra uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med kraven, om tillverkaren eller tjänsteleverantören har gjort informationen om minimitiden tillgänglig för näringsidkaren,

20 b) vid behov uppgift om reparerbarhetsindexet eller, om varan inte har ett reparerbarhetsindex, uppgifter om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar och reparationsbegränsningar samt om tillgången till sådana reservdelar som behövs för att varan ska kunna upprätthållas i enlighet med kraven, liksom uppgift om de beräknade kostnaderna för dessa reservdelar och om beställningsförfarandena, om tillverkaren har gjort denna information tillgänglig för näringsidkaren.

---

12 §

Förhandsinformation vid distansförsäljning

Om konsumenten blir betalningsskyldig genom ett avtal som ingås elektroniskt, ska konsumenten informeras om de omständigheter som avses i 9 § 1 mom. 1, 6, 7, 13 b, 17 och 18 punkten på ett klart sätt och omedelbart innan konsumenten gör beställningen. Näringsidkaren ska också säkerställa att konsumenten uttryckligen godkänner den betalningsskyldighet som är förenad med beställningen.

---

8 kap.

Vissa konsumenttjänstavtal

23 §

Priset

Om näringsidkaren på konsumentens begäran har företagit förberedande undersökning för att utreda omfattningen av eller kostnaden för en tjänst, har näringsidkaren rätt att kräva betalning för de direkta kostnaderna för dessa förberedande åtgärder under förutsättning att konsumenten har informerats om kostnaderna innan åtgärden utfördes.

Särskilda bestämmelser som gäller vissa näringsidkare

36 §

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

Om uppdragstagaren är en näringsidkare som tillhandahåller reparations tjänster för varor, kan denne kostnadsfritt och i varaktig form tillhandahålla beställaren ett standardiserat europeiskt formulär för reparationsinformation. Formuläret ska då lämnas till beställaren inom skälig tid från det att beställaren begärde att få det och innan beställaren blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparations tjänster. På formuläret ska följande uppgifter ges på ett klart och begripligt sätt:

- 1) namnet på den näringsidkare som tillhandahåller reparations tjänsterna,
- 2) besöksadress där uppdragstagaren är etablerad, uppdragstagarens telefonnummer, e-postadress och, i förekommande fall, andra kommunikationsmedel online som gör det möjligt för beställaren att kontakta uppdragstagaren och kommunicera med denne på ett snabbt, effektivt och lättillgängligt sätt,
- 3) den vara som ska repareras,
- 4) felets natur och den typ av reparation som föreslås,
- 5) priset eller, om priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset ska beräknas och den maximala kostnaden för reparationen,
- 6) den tid som behövs för reparationen,
- 7) tillgången till tillfälliga ersättningsvaror under reparationstiden och eventuella kostnader för tillfällig ersättning av varan för beställaren,
- 8) den plats där beställaren ska överlämna varan för reparation,
- 9) vid behov, tillgången till avlägsnande, installation och transport samt andra kompletterande tjänster som erbjuds av uppdragstagaren och specificerade eventuella kostnader för dessa tjänster för beställaren,
- 10) giltighetstiden för formuläret,
- 11) vid behov andra än i 1–10 punkten avsedda ytterligare uppgifter.

Uppdragstagaren får inte ändra de reparationsvillkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 kalenderdagar från den dag då formuläret lämnades till beställaren. Parterna får komma överens om en längre giltighetstid för det europeiska formuläret för reparationsinformation. Om beställaren inom giltighetstiden godtar

de villkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation är uppdragstagaren skyldig att utföra reparationstjänsten på dessa villkor.

Bestämmelser om formulärets form och närmare innehåll utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

37 §

Tillverkarens reparationsskyldighet i vissa fall

Om det är fråga om en vara för vilken det finns bestämmelser om krav på reparerbarhet i de rättsakter som anges bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 och varan har ett fel för vilket säljaren eller tillverkaren inte med stöd av denna lag och tillverkaren inte heller utifrån den garanti som tillverkaren gett är ansvarig, är tillverkaren skyldig att på konsumentens begäran reparera varan i den omfattning som föreskrivs i rättsakterna i bilagan. I sådana fall får tillverkaren vägra att reparera varan endast om det är omöjligt att reparera den.

Reparationsarbetet ska utföras inom skälig tid från det att tillverkaren fick varan i sin besittning eller tog emot den eller från det att konsumenten gjorde varan tillgänglig för tillverkaren. De avgifter som tas ut för reparationsarbetet och för användning av en ersättningsvara som eventuellt ställts till konsumentens förfogande under tiden för reparationen ska vara skäliga.

Om tillverkaren är etablerad utanför Europeiska unionen, tillämpas denna paragraf i stället för på tillverkaren

1) på tillverkarens auktoriserade representant som avses i artikel 2.43 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG,

2) på den som har importerat varan till Europeiska unionens område, om det inte finns en sådan auktoriserad representant som avses i 1 punkten,

3) på andra fysiska eller juridiska personer i leveranskedjan än tillverkaren eller den som importerat varan till Europeiska unionens område, om det inte finns en sådan auktoriserad representant som avses i 1 punkten eller någon som har importerat varan till Europeiska unionens marknad.

I denna paragraf avses med tillverkare en tillverkare enligt artikel 2.42 i den förordning som avses i 2 mom. 1 punkten.

38 §

Tillverkarens skyldighet att informera om reparationstjänster och vägledande priser

Tillverkaren och vid behov en aktör som avses i 37 § 3 mom. ska hålla den allmänna informationen om sina reparationstjänster lättillgänglig för konsumenterna. Informationen ska vara klar och begriplig. Tillverkaren ska på sin webbplats tillgänglig för konsumenterna hålla information om de vägledande priser som vanligen tas ut för reparationer av varor.

39 §

Påföljderna vid brott mot vissa bestämmelser

Näringsidkare som genom sitt förfarande bryter mot bestämmelserna i 36, 37 eller 38 § får, om det med hänsyn till konsumentskyddet är behövligt, förbjudas att fortsätta med ett sådant

förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Bestämmelser om meddelande av förbud och förenande av förbud med vite finns i 2 och 3 kap.

Bestämmelserna i 5 och 8 kap. träder i kraft den 31 juli 2026. Bestämmelserna i 2 och 6 kap. träder dock i kraft först den 27 september 2026. På avtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till avfallslagen (646/2011) nya 9 b, 9 c och 143 d § som följer:

9 b §

Tillhandahållande av reservdelar och verktyg till ett skäligt pris

Om tillverkaren tillhandahåller reservdelar och verktyg för varor som omfattas av tillämpningsområdet för de rättsakter som anges i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828, nedan *direktivet om reparation av varor*, ska reservdelar och verktyg tillhandahållas till ett skäligt pris som inte förhindrar reparation av varorna.

Med tillverkare avses en tillverkare enligt artikel 2.42 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG.

9 c §

Förbjudna avtalsvillkor och förbjuden praxis

En tillverkare får inte använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som förhindrar reparation av varor som omfattas av tillämpningsområdet för de rättsakter som anges i bilaga II till direktivet om reparation av varor, såvida det inte är motiverat att använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker för att skydda industriella eller immateriella rättigheter eller av någon annan grundad anledning.

Tillverkaren får inte hindra oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar eller reservdelar som skapats genom 3D-printing om dessa reservdelar är i enlighet med de produktsäkerhetskrav och andra krav som föreskrivs i lag samt med industriella och immateriella rättigheter.

143 d §

Nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen för reparation

Tillstånds- och tillsynsverket är nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattform för reparation som avses i artikel 7 i direktivet om reparation av varor och förvaltar den nationella delen av den europeiska onlineplattform som avses i artikeln.

Denna lag träder i kraft den 31 juli 2026.

3.

Lag

om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) 2 § 3 mom. 3 punkten, 3 § 1 mom., 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten, av dem 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 694/2022, och
fogas till 2 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1151/2025, en ny 4 punkt som följer:

2 §

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen

Behörig myndighet enligt samarbetsförordningen är enbart

---

3) Konkurrens- och konsumentverket till den del det övervakar efterlevnaden av artiklarna 17–20 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG, sådana de har genomförts nationellt genom den lag som blir tillämplig,

4) Tillstånds- och tillsynsverket till den del det övervakar efterlevnaden av artikel 5.4 och 5.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828, sådana de har genomförts nationellt genom den lag som blir tillämplig.

3 §

Befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde

Konsumentombudsmannen, dataombudsmannen, Transport- och kommunikationsverket, Konkurrens- och konsumentverket samt Tillstånds- och tillsynsverket har i denna lag föreskrivna befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde, när de enligt 2 § 1 eller 3 mom. är behöriga myndigheter.

---

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

1) bestämmelsen i 2 kap. 4 § om krav på identifierbar marknadsföring, förbudet enligt 2 kap. 5 § mot att medföra risk för förväxling, förbudet enligt 2 kap. 6 § mot osann eller vilseledande information, förbudet enligt 2 kap. 6 a § mot att marknadsföra konsumtionsnyttigheter genom irrelevanta och icke-egenskapsbaserade påståenden, förbudet enligt 2 kap. 6 b § mot att använda ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda, förbudet enligt 2 kap. 7 § mot att utelämna väsentlig information, förbudet enligt 2 kap. 9 § mot aggressiva förfaranden, bestämmelsen i 2 kap. 10 § om leverans av konsumtionsnyttigheter utan beställning, skyldigheten enligt 2 kap. 10 a § 1 mom. att begära konsumentens uttryckliga samtycke till tilläggsavgifter, skyldigheten enligt 2 kap. 11 § att i ett meddelande om nedsatta priser på en vara ange det lägsta pris till vilket varan har marknadsförts före prissänkningen, skyldigheten enligt 2 kap. 12 § att vid marknadsföring lämna information om samerbjudanden och tilläggförmåner eller förbudet enligt 2 kap. 14 § 1 mom. mot att vid telefonkommunikation som gäller ett avtal om konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren har ingått anlita en tjänst som strider mot den bestämmelsen,

---

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

1) informationsskyldigheten enligt 2 kap. 8 § vid saluföring av specificerade konsumtionsnyttigheter, skyldigheten enligt 2 kap. 8 a § att ge information innan ett avtal ingås i fråga om annan försäljning än hem- och distansförsäljning, skyldigheten enligt 2 kap. 8 d § att tillhandahålla information om huvudparametrarna för sökresultat, skyldigheten enligt 2 kap. 8 e § att tillhandahålla information om konsumentrecensioner eller skyldigheten enligt 2 kap. 8 f § att informera om jämförelse av miljö- och samhällskonsekvenser,

---

Bestämmelserna i 2 § 3 mom. 3 och 4 punkten samt 3 § 1 mom. träder i kraft den 31 juli 2026. Lagens 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten träder dock i kraft först den 27 september 2026.

Helsingfors den 9 april 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

1.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 kap. 8 a § 1 mom. 6 och 8 punkten, 15 a § 2 mom. och 19 a §, 5 kap. 12 § 2 mom. 4 punkten, 18 § 1 mom. och 18 a § 2 mom., 6 kap. 9 § 1 mom. 9, 14 och 15 punkten samt 12 § 2 mom. och 8 kap. 23 § 2 mom.,

sådana de lyder, 2 kap. 8 a § 1 mom. 6 och 8 punkten, 15 a § 2 mom. och 19 a § samt 6 kap. 9 § 1 mom. 14 punkten i lag 693/2022, 5 kap. 12 § 2 mom. 4 punkten, 18 § 1 mom. och 18 a § 2 mom. i lag 1242/2021, 6 kap. 9 § 1 mom. 9 och 15 punkten samt 12 § 2 mom. i lag 1211/2013 och 8 kap. 23 § 2 mom. i lag 16/1994, och

fogas till 2 kap. 6 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 561/2008 och 693/2022, en ny 2 a-punkt, till 2 kap. nya 6 a och 6 b §, till 2 kap. 8 a § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1211/2013 och 693/2022, nya 5 a, 5 b, 6 a, 9 och 10 punkter, till 2 kap. en ny 8 f §, till 5 kap. en ny 31 a §, till 6 kap. 9 § 1 mom., sådant den lyder i lagarna 1211/2013, 693/2022 och 31/2026, nya 13 a-, 13 b-, 20 a- och 20 b-punkter, till 8 kap. nya 36–39 § och en ny mellanrubrik före dem som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 kap.

Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

6 §

6 §

Förbud mot osann eller vilseledande information

Förbud mot osann eller vilseledande information

Osann eller vilseledande information kan gälla särskilt

1) konsumtionsnyttighetens förekomst, tillgänglighet, art, kvalitet, mängd och andra viktiga egenskaper,

2) konsumtionsnyttighetens ursprung, tillverkningsätt och tillverkningsstid,

---

Osann eller vilseledande information kan gälla särskilt

1) konsumtionsnyttighetens förekomst, tillgänglighet, art, kvalitet, mängd och andra viktiga egenskaper,

2) konsumtionsnyttighetens ursprung, tillverkningsätt och tillverkningsstid,

Gällande lydelse

användning och inverkan samt resultat av test som utförts på nyttigheten,

3) konsumtionsnyttighetens pris och grunderna för prissättningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkor,

4) leveranstid och andra leveransvillkor för konsumtionsnyttigheten,

5) typ av säljmetod, kundservice efter att avtal ingåtts och reklamationshantering,

6) behovet av och tillgången till service, reparation och reservdelar,

7) näringsidkarens eller agentens identitet, kontaktuppgifter, egenskaper och ställning på marknaden samt de pris och belöningar som näringsidkaren eller agenten har fått,

8) näringsidkarens rättigheter och skyldigheter, inbegripet åtagandet att följa uppförandekoder,

9) konsumentens rättigheter, skyldigheter och risker, (8.7.2022/693)

10) marknadsföring av en vara såsom identisk med en vara som marknadsförs i andra medlemsstater, trots att varornas sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt, om inte detta är motiverat av berättigade skäl.

(ny)

Föreslagen lydelse

användning och inverkan samt resultat av test som utförts på nyttigheten,

2 a) *varans hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet samt andra sådana egenskaper hos konsumtionsnyttigheten som hänför sig till miljö, samhälle och cirkulär ekonomi,*

3) konsumtionsnyttighetens pris och grunderna för prissättningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkor,

4) leveranstid och andra leveransvillkor för konsumtionsnyttigheten,

5) typ av säljmetod, kundservice efter att avtal ingåtts och reklamationshantering,

6) behovet av och tillgången till service, reparation och reservdelar,

7) näringsidkarens eller agentens identitet, kontaktuppgifter, egenskaper och ställning på marknaden samt de pris och belöningar som näringsidkaren eller agenten har fått,

8) näringsidkarens rättigheter och skyldigheter, inbegripet åtagandet att följa uppförandekoder,

9) konsumentens rättigheter, skyldigheter och risker, (8.7.2022/693)

10) marknadsföring av en vara såsom identisk med en vara som marknadsförs i andra medlemsstater, trots att varornas sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt, om inte detta är motiverat av berättigade skäl.

6 a §

Förbud mot marknadsföring av konsumtionsnyttigheter genom irrelevanta och icke-egenskapsbaserade påståenden

En konsumtionsnyttighet får inte marknadsföras med sådana påståenden som saknar betydelse och som inte baserar sig på egenskaperna hos konsumtionsnyttigheten, näringsidkaren eller näringsverksamheten, om påståendet är ägnat att leda till att konsumenten fattar ett köpbeslut eller något annat beslut i anslutning till

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

konsumtionsnyttigheten som konsumenten inte annars skulle ha fattat.

(ny)

6 b §

Förbjudna miljöpåståenden om framtida miljöprestanda

Vid marknadsföring eller i en kundrelation får inte användas ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda utan tydliga, opartiska, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden, om miljöpåståendet är ägnat att leda till att konsumenten fattar ett köpbeslut eller något annat beslut i anslutning till konsumtionsnyttigheten som konsumenten inte skulle ha fattat utan ett sådant påstående.

De åtaganden som avses i 1 mom. ska presenteras i en detaljerad och genomförbar plan (genomförandeplan). Genomförandeplanen ska innehålla mål vars uppnående ska mätas under en viss period. Planen ska också innehålla en uppskattning av de resurser som behövs för att genomföra den och av andra omständigheter som är väsentliga med tanke på genomförandet av planen. Näringsidkaren ska se till att en oberoende extern expert regelbundet kontrollerar hur genomförandeplanen framskrider och att dennes slutsatser görs tillgängliga för konsumenterna.

I 1 mom. avses med miljöpåstående ett meddelande, en märkning eller någon annan information som presenteras vid marknadsföring eller i en kundrelation och som inte är obligatorisk och i vilken det anges eller ges intryck av att en konsumtionsnyttighet, en konsumtionsnyttighetskategori, ett varumärke eller en näringsidkare

1) har en positiv eller åtminstone mer positiv inverkan än tidigare på miljön,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

- 2) är mindre skadlig för miljön än andra konsumtionsnyttigheter, konsumtionsnyttighetskategorier, varumärken eller näringsidkare, eller
- 3) inte har någon inverkan på miljön.

8 a §

8 a §

Information innan ett avtal ingås

Information innan ett avtal ingås

Utöver vad som föreskrivs om informationsskyldighet någon annanstans i lag, ska näringsidkaren i fråga om annan försäljning av konsumtionsnyttigheter än hem- och distansförsäljning innan ett avtal om konsumtionsnyttigheter ingås ge konsumenten följande information på ett klart och begripligt sätt, om den inte annars framgår av sammanhanget:

- 1) konsumtionsnyttighetens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig med beaktande av nyttigheten och mediet,
- 2) näringsidkarens namn, geografisk adress till den ort där näringsidkaren finns samt telefonnummer,
- 3) konsumtionsnyttighetens totalpris inklusive skatter eller, om nyttigheten är av sådan art att exakt pris rimligen inte kan anges, grunderna för prissättningen,
- 4) vid behov leveranskostnader som inte ingår i totalpriset eller, om dessa kostnader rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana kostnader kan uppstå,
- 5) vid behov villkor för betalning, leverans och annat fullgörande av avtal och praxis för reklamation,

Utöver vad som föreskrivs om informationsskyldighet någon annanstans i lag, ska näringsidkaren i fråga om annan försäljning av konsumtionsnyttigheter än hem- och distansförsäljning innan ett avtal om konsumtionsnyttigheter ingås ge konsumenten följande information på ett klart och begripligt sätt, om den inte annars framgår av sammanhanget:

- 1) konsumtionsnyttighetens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig med beaktande av nyttigheten och mediet,
  - 2) näringsidkarens namn, geografisk adress till den ort där näringsidkaren finns samt telefonnummer,
  - 3) konsumtionsnyttighetens totalpris inklusive skatter eller, om nyttigheten är av sådan art att exakt pris rimligen inte kan anges, grunderna för prissättningen,
  - 4) vid behov leveranskostnader som inte ingår i totalpriset eller, om dessa kostnader rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana kostnader kan uppstå,
  - 5) vid behov villkor för betalning, leverans och annat fullgörande av avtal och praxis för reklamation,
- 5 a) ett sådant harmoniserat meddelande om lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt dess huvudsakliga delar om vilket det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin, nedan kommissionens genomförandeförordning,

Gällande lydelse

6) ett omnämnande av att det finns ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt det digitala innehållet och de digitala tjänsterna samt vid behov ett omnämnande av tillgången till och villkoren för produktservice efter köpet och garanti,

7) vid behov avtalets löptid eller villkor för avslutning av avtalet, om avtalet löper tills vidare eller förnyas automatiskt,

8) vid behov uppgift om funktionaliteten hos varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för dem, samt kompatibiliteten och driftskompatibiliteten för en sådan nytthet enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till.

Föreslagen lydelse

5 b) vid behov uppgift om den garanti som tillverkaren har gett och genom vilken tillverkaren förbinder sig att utan extra kostnader svara för varans användbarhet eller andra egenskaper i mer än två år, uppgift om garantins varaktighet samt omnämnande om lagstadgat ansvar för fel genom användning av en harmoniserad märkning om vilken det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning, om tillverkaren har gjort de uppgifter som avses i denna punkt tillgängliga för näringsidkaren,

6) ett omnämnande om ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

6 a) vid behov uppgift om tillgången till tjänster efter köpslutet samt uppgift om annan garanti än den som avses i 5 b-punkten och om villkoren för garantin,

7) vid behov avtalets löptid eller villkor för avslutning av avtalet, om avtalet löper tills vidare eller förnyas automatiskt,

8) vid behov uppgift om funktionaliteten hos varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för dem, samt kompatibiliteten och driftskompatibiliteten för en sådan nytthet enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till,

9) den minimitid under vilken tillverkaren eller tjänsteleverantören tillhandahåller sådana avgiftsfria säkerhetsuppdateringar eller andra uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med kraven, om tillverkaren eller tjänsteleverantören har gjort informationen om minimitiden tillgänglig för näringsidkaren,

10) vid behov uppgift om det index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå (reparerbarhetsindex) eller, om varan inte

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

har ett reparerbarhetsindex, uppgifter om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar och reparationsbegränsningar samt om tillgången till sådana reservdelar som är nödvändiga för att varan ska kunna upprätthållas i enlighet med kraven, liksom uppgift om de beräknade kostnaderna för dessa reservdelar och om beställningsförfarandena, om tillverkaren har gjort denna information tillgänglig för näringsidkaren.

(ny)

8 f §

Skyldighet att informera om jämförelse av miljö- och samhällskonsekvenser

Om en näringsidkare tillhandahåller en tjänst genom vilken konsumtionsnyttigheter jämförs och konsumenten ges information om nyttigheternas hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet eller om andra miljömässiga, cirkulära eller samhällsliga egenskaper hos konsumtionsnyttigheterna eller leverantörerna av dem, ska konsumenten ges information om den jämförelsemetod som används, de nyttigheter som jämförs och deras leverantörer samt om åtgärderna för att hålla informationen uppdaterad.

15 a §

15 a §

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer

En näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller försummar det förbud mot otillbörligt förfarande som avses i 1 § eller bestämmelserna i 4–8, 8 d, 8 e eller 9 § är skyldig att ersätta konsumenten den skada som detta orsakat. Likaså är näringsidkaren skyldig att ersätta skada som orsakats av att näringsidkaren uppsåtligen eller av oaktsamhet tillämpat ett sådant vilseledande eller aggressivt förfarande som avses i de

En näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller försummar det förbud mot otillbörligt förfarande som avses i 1 § eller bestämmelserna i 4–6, 6 a, 6 b, 7, 8, 8 d–8 f eller 9 § är skyldig att ersätta konsumenten den skada som detta orsakat. Likaså är näringsidkaren skyldig att ersätta skada som orsakats av att näringsidkaren uppsåtligen eller av oaktsamhet tillämpat ett sådant vilseledande eller aggressivt förfarande

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § 3 punkten.

som avses i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § 3 punkten.

19 a §

19 a §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om marknadsföring och förfaranden i kundrelationer

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot bestämmelserna i 1, 4–8, 8 a, 8 d, 8 e, 9 och 10 §, 10 a § 1 mom., 11 och 12 § samt 14 § 1 mom. och mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020).

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot bestämmelserna i 1, 4–6, 6 a, 6 b, 7, 8, 8 a, 8 d–8 f, 9 och 10 §, 10 a § 1 mom., 11 och 12 § samt 14 § 1 mom. i detta kapitel och mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020).

5 kap.

5 kap.

Köp av varor

Köp av varor

12 §

12 §

Varans beskaffenhet

Varans beskaffenhet

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska varan uppfylla följande allmänna krav:

1) den ska lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,

2) den ska vara av samma kvalitet som och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjort tillgänglig för köparen innan avtalet ingicks,

3) den ska levereras tillsammans med tillbehör, förpackningar, installationsbeskrivningar, bruksanvisningar

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska varan uppfylla följande allmänna krav:

1) den ska lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,

2) den ska vara av samma kvalitet som och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjort tillgänglig för köparen innan avtalet ingicks,

3) den ska levereras tillsammans med tillbehör, förpackningar, installationsbeskrivningar, bruksanvisningar

Gällande lydelse

och andra instruktioner som köparen rimligen kan förvänta sig,

4) den ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta den hållbarhet och andra egenskaper som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans karaktär och med beaktande av de uppgifter som har lämnats av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

18 §

Avhjälpan av fel

Köparen har rätt att enligt eget val kräva att säljaren avhjälper felet genom att antingen rätta till det eller leverera en felfri vara. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet på det sätt som köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt varans värde, i det fall att varan inte hade haft något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen.

18 a §

Förfarande vid avhjälpan av fel

Avhjälpan av fel ska ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren

Föreslagen lydelse

och andra instruktioner som köparen rimligen kan förvänta sig,

4) den ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta den hållbarhet och *reparerbarhet* samt andra egenskaper som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans karaktär och med beaktande av de uppgifter som har lämnats av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

18 §

Avhjälpan av fel

Köparen har rätt att enligt eget val kräva att säljaren avhjälper felet genom att antingen rätta till det eller leverera en felfri vara. *Innan säljaren avhjälper felet ska säljaren informera köparen om dennes rätt att välja mellan antingen rättelse av felet eller leverans av en felfri vara. Om köparen kräver att felet avhjälps genom leverans av en felfri vara, får säljaren på köparens uttryckliga begäran fullgöra sin skyldighet också genom att leverera en motsvarande reparerad vara till köparen.* Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet på det sätt som köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäliga kostnader för säljaren att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt varans värde, i det fall att varan inte hade haft något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen.

18 a §

Förfarande vid avhjälpan av fel

Avhjälpan av fel ska ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren

Gällande lydelse

om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan.

(ny)

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

- 1) konsumtionsnyttighetens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig med beaktande av nyttigheten och mediet,
- 2) näringsidkarens namn,
- 3) näringsidkarens geografiska adress i etableringsstaten och, om näringsidkaren är ombud eller agent för en annan näringsidkare, huvudmannens namn och geografiska adress,
- 4) näringsidkarens telefonnummer och e-postadress samt vid behov information om ett sådant elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt och effektivt kan kontakta näringsidkaren och som gör det möjligt för konsumenten att bevara och återge

Föreslagen lydelse

om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan. *Om den vara som ska repareras till sin natur är sådan att köparna i allmänhet ska ha en sådan vara i permanent bruk eller om andra särdrag hos produktkategorin kräver det, får säljaren inte ta ut någon avgift för användningen av den ersättningsvara som ställts till köparens förfogande under reparationstiden.*

31 a §

Reparation av varor i vissa fall

Bestämmelser om tillverkarens skyldighet att reparera en vara i vissa fall finns i 8 kap. 37 §.

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

- 1) konsumtionsnyttighetens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig med beaktande av nyttigheten och mediet,
- 2) näringsidkarens namn,
- 3) näringsidkarens geografiska adress i etableringsstaten och, om näringsidkaren är ombud eller agent för en annan näringsidkare, huvudmannens namn och geografiska adress,
- 4) näringsidkarens telefonnummer och e-postadress samt vid behov information om ett sådant elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt och effektivt kan kontakta näringsidkaren och som gör det möjligt för konsumenten att bevara och återge

Gällande lydelse

utbytet av meddelanden med näringsidkaren i oförändrad form,

5) den geografiska adressen till det av näringsidkarens verksamhetsställen som konsumenten kan vända sig till med reklamationer, om denna adress inte är densamma som avses i 3 punkten samt, om näringsidkaren är ombud eller agent för en annan näringsidkare, motsvarande information när det gäller huvudmannen,

6) konsumtionsnyttighetens totalpris inklusive skatter eller, om nyttigheten är av sådan art att exakt pris rimligen inte kan beräknas i förväg, grunderna för prissättningen samt vid behov information om att det pris som anges har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande,

7) vid behov leverans- och andra kostnader som inte ingår i konsumtionsnyttighetens totalpris eller, om dessa kostnader rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana kostnader kan uppstå,

8) de kostnader som uppstår när ett medel för distanskommunikation används för att ingå avtalet, om en högre taxa än normaltaxa debiteras för detta,

9) villkor för betalning, leverans och annat fullgörande av avtal och vid behov praxis för reklamation,

10) vid behov villkor, tidsfrister och förfaranden för utövande av ångerrätten,

11) vid behov uppgift om att konsumenten, om denne frånträder avtalet, är skyldig att betala kostnaderna för återsändande av varan, samt vid distansförsäljning också uppgift om beloppet av kostnaderna för återsändande av varan, om varorna på grund av sin karaktär inte kan återsändas på normalt sätt per post,

12) uppgift om att konsumenten, om denne utövar sin ångerrätt efter att ha gjort en begäran om utförande av en tjänst enligt 15 § 1 mom., är skyldig att betala näringsidkaren ersättning för de kostnader som avses i 19 § 1 mom.,

13) vid behov uppgift om att ångerrätt saknas eller uppgift om under vilka omständigheter ångerrätten kan gå förlorad,

Föreslagen lydelse

utbytet av meddelanden med näringsidkaren i oförändrad form,

5) den geografiska adressen till det av näringsidkarens verksamhetsställen som konsumenten kan vända sig till med reklamationer, om denna adress inte är densamma som avses i 3 punkten samt, om näringsidkaren är ombud eller agent för en annan näringsidkare, motsvarande information när det gäller huvudmannen,

6) konsumtionsnyttighetens totalpris inklusive skatter eller, om nyttigheten är av sådan art att exakt pris rimligen inte kan beräknas i förväg, grunderna för prissättningen samt vid behov information om att det pris som anges har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande,

7) vid behov leverans- och andra kostnader som inte ingår i konsumtionsnyttighetens totalpris eller, om dessa kostnader rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana kostnader kan uppstå,

8) de kostnader som uppstår när ett medel för distanskommunikation används för att ingå avtalet, om en högre taxa än normaltaxa debiteras för detta,

9) *tillgängliga miljövänliga leveransalternativ* och andra villkor för betalning, leverans och annat fullgörande av avtal samt vid behov praxis vid reklamation,

10) vid behov villkor, tidsfrister och förfaranden för utövande av ångerrätten,

11) vid behov uppgift om att konsumenten, om denne frånträder avtalet, är skyldig att betala kostnaderna för återsändande av varan, samt vid distansförsäljning också uppgift om beloppet av kostnaderna för återsändande av varan, om varorna på grund av sin karaktär inte kan återsändas på normalt sätt per post,

12) uppgift om att konsumenten, om denne utövar sin ångerrätt efter att ha gjort en begäran om utförande av en tjänst enligt 15 § 1 mom., är skyldig att betala näringsidkaren ersättning för de kostnader som avses i 19 § 1 mom.,

13) vid behov uppgift om att ångerrätt saknas eller uppgift om under vilka omständigheter ångerrätten kan gå förlorad,

14) ett omnämmande av att det finns ett lagstadgat ansvar för fel i *varan* samt i det digitala innehållet och de digitala tjänsterna,

15) vid behov ett omnämmande av kundassistens, annan produktservice som gäller efter försäljningen och garanti samt villkoren för dem,

16) ett omnämmande av uppförandekoder, om sådana finns, och vid behov uppgift om hur kopior av dem kan fås,

17) vid behov avtalets löptid eller villkor för avslutning av avtalet, om avtalet löper tills vidare eller förnyas automatiskt,

18) vid behov kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

19) vid behov uppgift om de ekonomiska garantier som näringsidkaren fordrar av konsumenten och vilka villkor som tillämpas på dem,

20) vid behov uppgift om funktionaliteten hos varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för dem, samt kompatibiliteten och driftskompatibiliteten för en sådan konsumtionsnyttighet enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till,

13 a) ett harmoniserat meddelande om lagstadgat ansvar för fel i fråga om varorna samt dess huvudsakliga delar om vilket det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning,

13 b) vid behov uppgift om den garanti som tillverkaren har gett och genom vilken tillverkaren förbinder sig att utan extra kostnader svara för varans användbarhet eller andra egenskaper i mer än två år, uppgift om garantins varaktighet samt omnämmande om lagstadgat ansvar för fel genom användning av en harmoniserad märkning om vilken det föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning, om tillverkaren har gjort de uppgifter som avses i denna punkt tillgängliga för näringsidkaren,

14) ett omnämmande om ett lagstadgat ansvar för fel i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

15) vid behov ett omnämmande om kundservice, annan service efter köpet och uppgift om andra garantier än de som avses i 13 b-punkten samt villkoren för dem,

16) ett omnämmande av uppförandekoder, om sådana finns, och vid behov uppgift om hur kopior av dem kan fås,

17) vid behov avtalets löptid eller villkor för avslutning av avtalet, om avtalet löper tills vidare eller förnyas automatiskt,

18) vid behov kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

19) vid behov uppgift om de ekonomiska garantier som näringsidkaren fordrar av konsumenten och vilka villkor som tillämpas på dem,

20) vid behov uppgift om funktionaliteten hos varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för dem, samt kompatibiliteten och driftskompatibiliteten för en sådan konsumtionsnyttighet enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till,

20 a) den minimitid under vilken tillverkaren eller tjänsteleverantören tillhandahåller sådana avgiftsfria säkerhetsuppdateringar eller andra

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

21) uppgift om möjligheten och sätten för att låta konsumenttvistenämnden eller något annat motsvarande organ avgöra en tvist.

12 §

Förhandsinformation vid distansförsäljning

Om konsumenten blir betalningsskyldig genom ett avtal som ingås elektroniskt, ska konsumenten informeras om de omständigheter som avses i 9 § 1 mom. 1, 6, 7, 17 och 18 punkten på ett klart sätt och omedelbart innan konsumenten gör beställningen. Näringsidkaren ska också säkerställa att konsumenten uttryckligen godkänner den betalningsskyldighet som är förenad med beställningen.

uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med kraven, om tillverkaren eller tjänsteleverantören har gjort informationen om minimitiden tillgänglig för näringsidkaren,

20 b) vid behov uppgift om reparerbarhetsindexet eller, om varan inte har ett reparerbarhetsindex, uppgifter om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar och reparationsbegränsningar samt om tillgången till sådana reservdelar som behövs för att varan ska kunna upprätthållas i enlighet med kraven, liksom uppgift om de beräknade kostnaderna för dessa reservdelar och om beställningsförfarandena, om tillverkaren har gjort denna information tillgänglig för näringsidkaren,

21) uppgift om möjligheten och sätten för att låta konsumenttvistenämnden eller något annat motsvarande organ avgöra en tvist.

12 §

Förhandsinformation vid distansförsäljning

Om konsumenten blir betalningsskyldig genom ett avtal som ingås elektroniskt, ska konsumenten informeras om de omständigheter som avses i 9 § 1 mom. 1, 6, 7, 13 b, 17 och 18 punkten på ett klart sätt och omedelbart innan konsumenten gör beställningen. Näringsidkaren ska också säkerställa att konsumenten uttryckligen godkänner den betalningsskyldighet som är förenad med beställningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

8 kap.

Vissa konsumenttjänstavtal

Vissa konsumenttjänstavtal

23 §

23 §

Priset

Priset

Har näringsidkaren på konsumentens begäran företagit förberedande undersökning för att utreda omfattningen av eller kostnaden för en tjänst, får han kräva betalning för dessa förberedande åtgärder, om inte konsumenten på grund av sedvana inom branschen eller av någon annan orsak hade anledning att anta att åtgärderna skulle vidtas utan ersättning.

Om näringsidkaren på konsumentens begäran har företagit förberedande undersökning för att utreda omfattningen av eller kostnaden för en tjänst, *har näringsidkaren rätt att kräva betalning för de direkta kostnaderna för dessa förberedande åtgärder under förutsättning att konsumenten har informerats om kostnaderna innan åtgärden utfördes.*

(ny)

Särskilda bestämmelser som gäller vissa näringsidkare

(ny)

36 §

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

Om uppdragstagaren är en näringsidkare som tillhandahåller reparationstjänster för varor, kan denne kostnadsfritt och i varaktig form tillhandahålla beställaren ett standardiserat europeiskt formulär för reparationsinformation. Formuläret ska då lämnas till beställaren inom skälig tid från det att beställaren begärde att få det och innan beställaren blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster. På formuläret ska följande uppgifter ges på ett klart och begripligt sätt:

1) namnet på den näringsidkare som tillhandahåller reparationstjänsterna,

2) besöksadress där uppdragstagaren är etablerad, uppdragstagarens telefonnummer, e-postadress och, i förekommande fall, andra kommunikationsmedel online som gör det möjligt för beställaren att kontakta uppdragstagaren och kommunicera med denne på ett snabbt, effektivt och lättillgängligt sätt,

3) den vara som ska repareras,

4) felets natur och den typ av reparation som föreslås,

5) priset eller, om priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset ska beräknas och den maximala kostnaden för reparationen,

6) den tid som behövs för reparationen,

7) tillgången till tillfälliga ersättningsvaror under reparationstiden och eventuella kostnader för tillfällig ersättning av varan för beställaren,

8) den plats där beställaren ska överlämna varan för reparation,

9) vid behov, tillgången till avlägsnande, installation och transport samt andra kompletterande tjänster som erbjuds av uppdragstagaren och specificerade eventuella kostnader för dessa tjänster för beställaren,

10) giltighetstiden för formuläret,

11) vid behov andra än i 1–10 punkten avsedda ytterligare uppgifter.

Uppdragstagaren får inte ändra de reparationsvillkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 kalenderdagar från den dag då formuläret lämnades till beställaren. Parterna får komma överens om en längre giltighetstid för det europeiska formuläret för reparationsinformation. Om beställaren inom giltighetstiden godtar de villkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation är uppdragstagaren skyldig att utföra reparationstjänsten på dessa villkor.

Bestämmelser om formulärets form och närmare innehåll utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

(ny)

37 §

Tillverkarens reparationsskyldighet i vissa fall

Om det är fråga om en vara för vilken det finns bestämmelser om krav på reparerbarhet i de rättsakter som anges bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 och varan har ett fel för vilket säljaren eller tillverkaren inte med stöd av denna lag och tillverkaren inte heller utifrån den garanti som tillverkaren gett är ansvarig, är tillverkaren skyldig att på konsumentens begäran reparera varan i den omfattning som föreskrivs i rättsakterna i bilagan. I sådana fall får tillverkaren vägra att reparera varan endast om det är omöjligt att reparera den.

Reparationsarbetet ska utföras inom skälig tid från det att tillverkaren fick varan i sin besittning eller tog emot den eller från det att konsumenten gjorde varan tillgänglig för tillverkaren. De avgifter som tas ut för reparationsarbetet och för användning av en ersättningsvara som eventuellt ställts till konsumentens förfogande under tiden för reparationen ska vara skäliga.

Om tillverkaren är etablerad utanför Europeiska unionen, tillämpas denna paragraf i stället för på tillverkaren

1) på tillverkarens auktoriserade representant som avses i artikel 2.43 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG,

2) på den som har importerat varan till Europeiska unionens område, om det inte finns en sådan auktoriserad representant som avses i 1 punkten,

3) på andra fysiska eller juridiska personer i leveranskedjan än tillverkaren eller den som

importerat varan till Europeiska unionens område, om det inte finns en sådan auktoriserad representant som avses i 1 punkten eller någon som har importerat varan till Europeiska unionens marknad.

I denna paragraf avses med tillverkare en tillverkare enligt artikel 2.42 i den förordning som avses i 2 mom. 1 punkten.

(ny)

38 §

Tillverkarens skyldighet att informera om reparationstjänster och vägledande priser

Tillverkaren och vid behov en aktör som avses i 37 § 3 mom. ska hålla den allmänna informationen om sina reparationstjänster lättillgänglig för konsumenterna. Informationen ska vara klar och begriplig. Tillverkaren ska på sin webbplats tillgänglig för konsumenterna hålla information om de vägledande priser som vanligen tas ut för reparationer av varor.

39 §

Påföljderna vid brott mot vissa bestämmelser

Näringsidkare som genom sitt förfarande bryter mot bestämmelserna i 36, 37 eller 38 § får, om det med hänsyn till konsumentskyddet är behövt, förbjudas att fortsätta med ett sådant förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Bestämmelser om meddelande av förbud och förenande av förbud med vite finns i 2 och 3 kap.

Bestämmelserna i 5 och 8 kap. träder i kraft den 31 juli 2026. Bestämmelserna i 2 och 6 kap. träder dock i kraft först den 27 september 2026. På avtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till avfallslagen (646/2011) nya 9 b, 9 c och 143 d § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(ny)

9 b §

*Tillhandahållande av reservdelar och
verktyg till ett skäligt pris*

Om tillverkaren tillhandahåller reservdelar och verktyg för varor som omfattas av tillämpningsområdet för de rättsakter som anges i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828, nedan direktivet om reparation av varor, ska reservdelar och verktyg tillhandahållas till ett skäligt pris som inte förhindrar reparation av varorna.

Med tillverkare avses en tillverkare enligt artikel 2.42 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG.

(ny)

9 c §

Förbjudna avtalsvillkor och förbjuden praxis

En tillverkare får inte använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som förhindrar reparation av varor som omfattas av tillämpningsområdet för de rättsakter som anges i bilaga II till direktivet om reparation

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

av varor, såvida det inte är motiverat att använda sådana avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker för att skydda industriella eller immateriella rättigheter eller av någon annan grundad anledning.

Tillverkaren får inte hindra oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar eller reservdelar som skapats genom 3D-printing om dessa reservdelar är i enlighet med de produktsäkerhetskrav och andra krav som föreskrivs i lag samt med industriella och immateriella rättigheter.

(ny)

143 d §

Nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen för reparation

Tillstånds- och tillsynsverket är nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattform för reparation som avses i artikel 7 i direktivet om reparation av varor och förvaltar den nationella delen av den europeiska onlineplattform som avses i artikeln.

Denna lag träder i kraft den 31 juli 2026.

3.

Lag

om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) 2 § 3 mom. 3 punkten, 3 § 1 mom., 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten, av dem 13 § 1 mom. 1 punkten och 16 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 694/2022, och
fogas till 2 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1151/2025, en ny 4 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

*Behöriga myndigheter enligt
samarbetsförordningen*

*Behöriga myndigheter enligt
samarbetsförordningen*

Behörig myndighet enligt
samarbetsförordningen är enbart

1) dataombudsmannen, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden,

2) Transport- och kommunikationsverket, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet, av kapitel V i förordningen om järnvägars ansvar, av kapitel II i fartygspassagerarförordningen, av kapitel III i förordningen om busspassagerares rättigheter samt av dataförordningen, med undantag för artikel 3.2 och 3.3 i dataförordningen,

3) Konkurrens- och konsumentverket till den del det övervakar efterlevnaden av artiklarna 17–20 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets

-----
Behörig myndighet enligt
samarbetsförordningen är enbart

1) dataombudsmannen, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden,

2) Transport- och kommunikationsverket, när det är fråga om att övervaka efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet, av kapitel V i förordningen om järnvägars ansvar, av kapitel II i fartygspassagerarförordningen, av kapitel III i förordningen om busspassagerares rättigheter samt av dataförordningen, med undantag för artikel 3.2 och 3.3 i dataförordningen,

3) Konkurrens- och konsumentverket till den del det övervakar efterlevnaden av artiklarna 17–20 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets

Gällande lydelse

direktiv 90/314/EEG, sådana de har genomförts nationellt genom den lag som blir tillämplig.

3 §

Befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde

Konsumentombudsmannen, dataombudsmannen, Transport- och kommunikationsverket samt Konkurrens- och konsumentverket har i denna lag föreskrivna befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde, när de enligt 2 § 1 eller 3 mom. är behöriga myndigheter.

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

1) bestämmelsen i 2 kap. 4 § om krav på identifierbar marknadsföring, förbudet enligt 2 kap. 5 § mot att medföra risk för förväxling, förbudet enligt 2 kap. 6 § mot osann eller vilseledande information, förbudet enligt 2 kap. 7 § mot att utelämna väsentlig information, förbudet enligt 2 kap. 9 § mot aggressiva förfaranden, bestämmelsen i 2 kap. 10 § om leverans av konsumtionsnyttigheter

Föreslagen lydelse

direktiv 90/314/EEG, sådana de har genomförts nationellt genom den lag som blir tillämplig.

4) *Tillstånds- och tillsynsverket till den del det övervakar efterlevnaden av artikel 5.4 och 5.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828, sådana de har genomförts nationellt genom den lag som blir tillämplig.*

3 §

Befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde

Konsumentombudsmannen, dataombudsmannen, Transport- och kommunikationsverket, Konkurrens- och konsumentverket samt *Tillstånds- och tillsynsverket* har i denna lag föreskrivna befogenheter i ärenden som omfattas av samarbetsförordningens tillämpningsområde, när de enligt 2 § 1 eller 3 mom. är behöriga myndigheter.

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

1) bestämmelsen i 2 kap. 4 § om krav på identifierbar marknadsföring, förbudet enligt 2 kap. 5 § mot att medföra risk för förväxling, förbudet enligt 2 kap. 6 § mot osann eller vilseledande information, *förbudet enligt 2 kap. 6 a § mot att marknadsföra konsumtionsnyttigheter genom irrelevanta och icke-egenskapsbaserade påståenden, förbudet enligt 2 kap. 6 b § mot att använda*

Gällande lydelse

utan beställning, skyldigheten enligt 2 kap. 10 a § 1 mom. att begära konsumentens uttryckliga samtycke till tilläggsavgifter, skyldigheten enligt 2 kap. 11 § att i ett meddelande om nedsatta priser på en vara ange det lägsta pris till vilket varan har marknadsförts före prissänkningen, skyldigheten enligt 2 kap. 12 § att vid marknadsföring lämna information om samerbjudanden och tilläggsförmåner eller förbudet enligt 2 kap. 14 § 1 mom. mot att vid telefonkommunikation som gäller ett avtal om konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren har ingått anlita en tjänst som strider mot den bestämmelsen,

---

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

1) informationskyldigheten enligt 2 kap. 8 § vid saluföring av specificerade konsumtionsnyttigheter, skyldigheten enligt 2 kap. 8 a § att ge information innan ett avtal ingås i fråga om annan försäljning än hem- och distansförsäljning, skyldigheten enligt 2 kap. 8 d § att tillhandahålla information om huvudparametrarna för sökresultat eller skyldigheten enligt 2 kap. 8 e § att tillhandahålla information om konsumentrecensioner,

Föreslagen lydelse

ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda, förbudet enligt 2 kap. 7 § mot att utelämna väsentlig information, förbudet enligt 2 kap. 9 § mot aggressiva förfaranden, bestämmelsen i 2 kap. 10 § om leverans av konsumtionsnyttigheter utan beställning, skyldigheten enligt 2 kap. 10 a § 1 mom. att begära konsumentens uttryckliga samtycke till tilläggsavgifter, skyldigheten enligt 2 kap. 11 § att i ett meddelande om nedsatta priser på en vara ange det lägsta pris till vilket varan har marknadsförts före prissänkningen, skyldigheten enligt 2 kap. 12 § att vid marknadsföring lämna information om samerbjudanden och tilläggsförmåner eller förbudet enligt 2 kap. 14 § 1 mom. mot att vid telefonkommunikation som gäller ett avtal om konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren har ingått anlita en tjänst som strider mot den bestämmelsen,

---

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

1) informationskyldigheten enligt 2 kap. 8 § vid saluföring av specificerade konsumtionsnyttigheter, skyldigheten enligt 2 kap. 8 a § att ge information innan ett avtal ingås i fråga om annan försäljning än hem- och distansförsäljning, skyldigheten enligt 2 kap. 8 d § att tillhandahålla information om huvudparametrarna för sökresultat, skyldigheten enligt 2 kap. 8 e § att tillhandahålla information om konsumentrecensioner eller *skyldigheten enligt 2 kap. 8 f § att informera om jämförelse av miljö- och samhällskonsekvenser*,

---

Bestämmelserna i 2 § 3 mom. 3 och 4 punkten samt 3 § 1 mom. träder i kraft den 31

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*juli 2026. Lagens 13 § 1 mom. 1 punkten och
16 § 1 mom. 1 punkten träder dock i kraft först
den 27 september 2026.*

Statsrådets förordning

om otillbörligt förfarande från konsument synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning av justitieministeriet, föreskrivs med stöd av 2 kap. 15 § i konsumentskyddslagen (38/1978):

1 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *hållbarhetsmärkning* en frivillig märkning av en konsumtionsnyttighet, en process eller ett företags miljöegenskaper eller samhälleliga egenskaper som syftar till att främja försäljningen av en konsumtionsnyttighet genom att särskilja konsumtionsnyttigheten, processen eller företaget från andra konsumtionsnyttigheter, processer eller företag,

2) *certifieringssystem* ett sådant kontrollsystem från tredje part som intygar att en konsumtionsnyttighet, metod, näringsidkare eller näringsverksamhet uppfyller de allmänt tillgängliga krav som ställs på användningen av en viss hållbarhetsmärkning och som dessutom uppfyller följande kriterier:

a) kraven för systemet är transparenta, rättvisa och icke-diskriminerande och systemet är tillgängligt för samtliga näringsidkare som kan uppfylla systemets krav,

b) den som utarbetar kraven för användning av hållbarhetsmärkningen (*certifieringssystemets ägare*) ska samråda med experter och berörda parter när kraven utarbetas,

c) i kraven för systemet fastställs ett förfarande, inbegripet återkallande eller tillfälligt inställande av hållbarhetsmärkningen, för situationer när näringsidkaren inte uppfyller kraven för användning av hållbarhetsmärkningen,

d) iakttagandet av de krav som ställs på användningen av hållbarhetsmärkningen övervakas av en i förhållande till certifieringssystemets ägare utomstående aktör vars kompetens och oberoende i förhållande till både systemets ägare och den näringsidkare som använder märkningen grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå,

e) den aktör som utövar tillsyn över efterlevnaden av kraven agerar opartiskt,

3) *allmänt miljöpåstående* ett miljöpåstående som inte ingår i en hållbarhetsmärkning och som läggs fram i skriftlig form eller muntligen och som inte tydligt och väl synligt specificeras på samma kommunikationsmedium som miljöpåståendet anges,

4) *erkänd utmärkt miljöprestanda* miljöprestanda som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 om ett EU-miljömärke eller i nationella eller regionala EN ISO 14024 typ I miljömärkesprogram som är officiellt erkända i EES-medlemsstaterna eller enligt högsta miljöprestanda i enlighet med annan tillämplig lagstiftning i EES-stater.

2 §

Vilseledande förfaranden

Följande förfaranden vid marknadsföring och i kundrelationer ska betraktas som otillbörliga enligt 2 kap. 3 § i konsumentskyddslagen (38/1978) och som vilseledande enligt 2 kap. 6 och 7 § i den lagen:

- 1) att oriktigt ange att näringsidkaren har åtagit sig att följa en uppförandekod,
- 2) att oriktigt ange att en myndighet eller något annat organ har godkänt en uppförandekod som näringsidkaren följer eller konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren saluför eller näringsidkarens verksamhet eller att uppge sådant godkännande utan att näringsidkaren iakttar villkoren för godkännandet,
- 3) att använda förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande märkning utan nödvändigt tillstånd,
- 4) att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av myndigheter,
- 5) att erbjuda konsumtionsnyttigheter till ett angivet pris utan att uppge att näringsidkaren har rimliga skäl att tro att dessa inte kommer att kunna levereras till det angivna priset inom en tid och i en sådan mängd som är rimligt med beaktande av nyttighetens kvalitet och pris samt omfattningen av de säljfrämjande åtgärderna,
- 6) att erbjuda konsumtionsnyttigheter till ett angivet pris, om näringsidkaren därefter, i avsikt att försöka sälja en annan produkt, förevisar ett defekt exemplar av den eller vägrar att visa konsumenten nyttigheten i fråga eller vägrar ta emot en beställning eller leverera den inom rimlig tid,
- 7) att oriktigt ange att en konsumtionsnyttighet kommer att vara tillgänglig enbart under en mycket begränsad tid eller enbart på särskilda villkor under en mycket begränsad tid för att få konsumenten att fatta ett omedelbart köpbeslut,
- 8) att på ett språk som inte är officiellt språk i det land där näringsidkaren har sitt säte åta sig att lämna kundstöd till konsumenten, om inte konsumenten innan ett avtal ingås underrättas om att stödet under avtalstiden inte kommer att ges på det språket,
- 9) att oriktigt skapa intryck av att kundstöd finns att tillgå också i en annan medlemsstat än den där konsumtionsnyttigheten säljs,
- 10) att oriktigt ange eller på annat sätt skapa ett oriktigt intryck av att det är lagligt att sälja en konsumtionsnyttighet,
- 11) att framställa konsumenters lagliga rättigheter som en del av näringsidkarens erbjudande,
- 12) att framställa krav som enligt lag gäller för samtliga konsumtionsnyttigheter inom den relevanta produktkategorin på unionsmarknaden som utmärkande för näringsidkarens erbjudande,
- 13) att göra ett oriktigt påstående om arten och omfattningen av den risk som konsumenten kan utsätta sig själv eller sina närstående för om han eller hon inte köper konsumtionsnyttigheten,
- 14) att marknadsföra en konsumtionsnyttighet som liknar en produkt av en annan tillverkare på ett sätt som leder konsumenten att tro att konsumtionsnyttigheten är gjord av tillverkaren i fråga,
- 15) att inrätta, driva eller göra reklam för pyramidspel där konsumenten som vederlag för sin prestation har möjlighet att få ersättning främst för att han eller hon värvar andra konsumenter till spelet och inte för försäljning av konsumtionsnyttigheter,
- 16) att oriktigt påstå att det är fråga om en slutförsäljning eller en flyttförsäljning,
- 17) att påstå att en konsumtionsnyttighet kan underlätta vinst i penningspel,
- 18) att oriktigt påstå att en konsumtionsnyttighet förmår bota sjukdomar, nedsatt funktionsförmåga eller medfödda funktionsnedsättningar,
- 19) att lämna oriktig information om marknadsvillkor eller möjligheten att hitta konsumtionsnyttigheten annanstans för att förmå konsumenten att köpa nyttigheten på mindre fördelaktiga villkor än normalt,
- 20) att oriktigt påstå att tävlingar ordnas eller att priser delas ut,

21) att beskriva en konsumtionsnyttighet med orden gratis, utan avgift eller liknande, om konsumenten måste betala annat än de nödvändiga kostnaderna för att konsumenten svarar på marknadsföringen eller avhämtar en konsumtionsnyttighet eller att nyttigheten levereras till konsumenten,

22) att i marknadsföringsmaterialet inkludera faktura eller annan betalningsupplmaning som ger konsumenten intryck av att han eller hon redan har beställt konsumtionsnyttigheten,

23) att skapa intryck av att näringsidkaren inte bedriver sin näringsverksamhet utan uppträder som konsument,

24) att använda redaktionellt material i medierna för att främja försäljningen av en konsumtionsnyttighet om näringsidkaren har betalat för det säljfrämjande materialet och detta inte uppges i innehållet eller genom bilder eller ljud som tydligt kan identifieras av konsumenten,

25) att tillhandahålla sökresultat som svar på en konsuments sökning på internet utan att konsumenten tydligt informeras om att det är fråga om betald reklam eller då betalning skett specifikt för att uppnå en högre ranking av konsumtionsnyttigheter i sökresultaten,

26) att återförsälja evenemangsbiljetter till konsumenter, om näringsidkaren har köpt biljetterna genom användning av automatiska medel för att kringgå eventuella begränsningar av antalet biljetter som en person kan köpa eller andra regler som är tillämpliga på biljettköp,

27) att uppges att recensioner av en produkt har lagts ut av konsumenter som faktiskt har använt eller köpt konsumtionsnyttigheten utan att vidta rimliga och proportionerliga åtgärder för att säkerställa att recensionerna härrör från sådana konsumenter,

28) att lägga ut eller ge en annan juridisk eller fysisk person i uppdrag att lägga ut falska konsumentrecensioner eller konsumentrekommendationer, eller ge en vilseledande bild av konsumentrecensioner eller konsumentrekommendationer på sociala medier för att göra reklam för produkter,

29) att göra ett allmänt miljöpåstående utan att näringsidkaren kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet,

30) att göra ett miljöpåstående om hela konsumtionsnyttigheten eller näringsidkarens hela affärsverksamhet när det faktiskt hänför sig bara till en viss del av konsumtionsnyttigheten eller en specifik del av näringsidkarens affärsverksamhet,

31) att påstå att en konsumtionsnyttighet har en neutral, minskad eller positiv inverkan på miljön, om invändningen grundar sig på kompensation av växthusgasutsläpp,

32) att undanhålla konsumenten information om att en programvaruuppdatering kommer att inverka negativt på funktionen hos en vara med digitala delar eller användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster,

33) att framställa en programuppdatering som nödvändig när den bara förbättrar funktionaliteten hos en vara med digitala delar eller ett digitalt innehåll eller en digital tjänst,

34) att marknadsföra en vara vars hållbarhet har begränsats, om näringsidkaren har tillgång till information om en sådan hållbarhetsbegränsande egenskap och dess inverkan på varans hållbarhet,

35) att oriktigt påstå att en vara under normala användningsförhållanden har en viss hållbarhet i fråga om användningstid eller användningsintensitet,

36) att framställa det som att en vara går att reparera när så inte är fallet,

37) att förmå konsumenten att byta ut eller fylla på förbrukningsvaror för en vara tidigare än vad som är nödvändigt av tekniska skäl,

38) att undanhålla information om en varas bristfälliga funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren, eller oriktigt påstå att sådana brister kommer att uppstå.

Följande förfaranden ska betraktas som otillbörliga enligt 2 kap. 3 § i konsumentskyddslagen och som aggressiva enligt 2 kap. 9 § i den lagen:

1) att ge intryck av att konsumenten inte kan lämna platsen innan han eller hon har ingått ett avtal,

2) att ignorera konsumentens anmodan att lämna hans eller hennes hem, eller ignorera hans eller hennes förbud att komma tillbaka,

3) att ta upprepade och oönskade försäljningskontakter per telefon, fax, e-post eller annat medel för distanskommunikation,

4) att i en annons direkt uppmana barn att köpa en konsumtionsnyttighet eller att övertala en förälder eller någon annan vuxen att köpa utannonserade nyttigheter åt dem,

5) att tydligt informera konsumenten om att näringsidkarens arbete eller försörjning står på spel om konsumenten inte köper konsumtionsnyttigheten,

6) att oriktigt skapa intryck av att konsumenten har vunnit, kommer att vinna eller genom att utföra en särskild handling vinner ett pris eller en förmån trots att det inte finns något pris eller någon förmån eller det förutsätts att konsumenten betalar pengar eller ådrar sig en kostnad för att få priset eller förmånen,

7) att kräva att en konsument som gör anspråk på ersättning från en försäkring lägger fram dokument som inte rimligen kan anses relevanta för huruvida anspråket är giltigt, eller systematiskt underlåta att svara på relevant korrespondens i ärendet, om detta sker i syfte att förmå konsumenten att avstå från att utöva sina avtalsenliga rättigheter.

4 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentens synpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer (601/2008).

Bestämmelserna i 2 § 4, 29 och 30 punkten tillämpas dock först från och med den 27 mars 2027 på marknadsföring som ingår i en nyttighet eller dess förpackning som har släppts ut på marknaden innan förordningens ikraftträdande.

Justitieministeriets förordning

om det i 8 kap. i konsumentskyddslagen avsedda europeiska formuläret för reparationsinformation

I enlighet med justitieministeriets beslut föreskrivs med stöd av 8 kap. 36 § 3 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978), sådant momentet lyder i lag / :

1 §

Leverantörer av reparationstjänster kan, om de så önskar, lämna den information som avses i 8 kap. 36 § 1 punkten i konsumentskyddslagen (38/1978) i enlighet med modellen för det europeiska formuläret för reparationsinformation i bilaga I.

Om leverantören av reparationstjänster har lämnat det europeiska formuläret för reparationsinformation till konsumenten korrekt ifyllt, anses leverantören ha fullgjort sin informationsskyldighet enligt 2 kap. 8 a § 1 mom. 1–5 punkten och 6 kap. 9 § 1–9 punkten i konsumentskyddslagen, 7 § 1–2 och 10–11 punkten och 8 § 1 punkten i lagen om tillhandahållande av tjänster (1166/2009) samt 176 § 1 mom. 1 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014).

2 §

Denna förordning träder i kraft den 2026.

Bilaga I

Europeiskt formulär för reparationsinformation

Del I

Identitet och kontaktuppgifter för den reparatör som tillhandahåller reparationstjänsten

Reparatör	[Näringsidkarens namn]
Adress	[Besöksadress som konsumenten ska använda]
Telefonnummer	
E-postadress	
Andra kommunikationsmedel online som gör det möjligt för konsumenten att snabbt och effektivt kontakta reparatören och kommunicera med denne, om sådana tillhandahålls av reparatören.	

Del II

Information om reparationstjänsten

Vara som ska repareras	[Identifiering av varan]
Felets natur	[Beskrivning av felet]
Typ av reparation som föreslås	[Vilka typer av åtgärder kommer att vidtas för att reparera felet]
Pris för reparation eller, om det inte går att beräkna, tillämplig beräkningsmetod och maximipris för reparationen	[Detta avser det totala beloppet eller, om detta inte är möjligt, beräkningsmetoden och pristaket för reparationstjänsten i euro]

Tid för att slutföra reparationen	[Tid i antal dagar då reparatören åtar sig att utföra tjänsten]
Tillgång till tillfällig ersättningsvara	[Med tillfällig ersättningsvara förstås att konsumenten kommer att få en likvärdig vara för användning under reparationstiden, reparatören ska ange ”Ja” eller ”Nej”.]
Om ja, ange i förekommande fall motsvarande kostnader:	[i euro]
Plats för överlämnande av varorna	[Den plats där konsumenten ska överlämna varan för reparation]
I förekommande fall, tillgången till stödtjänster	[Ange om och i vilken mån stödtjänster som flyttning, installation och transport erbjuds, eller ”Inga” om ingen stödtjänst erbjuds för den berörda reparationen]
Om ja, ange i förekommande fall motsvarande kostnader	[i euro, per erbjuden tjänst]
Giltighetstiden för villkoren enligt det europeiska formuläret för reparationsinformation	[Giltighetstid på minst 30 dagar]
I förekommande fall, ytterligare information	

Texten inom hakparentes utgör förklarande information till reparatören och måste ersättas med motsvarande uppgifter.